

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr ...

Rady Gminy Dąbrówno

z dnia

GMINA DĄBRÓWNO

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBRÓWNO**

**CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

Dąbrówno, 2023 r.

OPRACOWANIE WYKONANE PRZEZ:

**P R Z E D S I Ę B I O R S T W O
G O S P O D A R K I G R U N T A M I**

PLUSKI, UL. PLUSZNA 19, 11-034 STAWIGUDA

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO

mgr inż. Maciej Wronka – główny projektant

mgr inż. Emilia Gałuszka-Wronka – projektant

mgr inż. Marta Witkowska – projektant

mgr inż. Joanna Łączyńska – projektant

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	5
2	OGÓLNE INFORMACJE DOTYCZĄCE GMINY DĄBRÓWNO	6
2.1	POŁOŻENIE.....	6
2.2	PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY.....	7
2.3	RYS HISTORYCZNY.....	9
2.4	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SPORZĄDZONEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY	10
3	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	10
3.1	STAN UŻYTKOWANIA TERENÓW.....	10
3.2	STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ WYMOGI JEGO OCHRONY	12
3.3	OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	13
4	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	15
4.1	KLIMAT.....	15
4.2	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	16
4.3	BUDOWA GEOLOGICZNA I UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI.....	17
4.4	GLEBY	18
4.5	KOPALINY.....	19
4.6	WODY PODZIEMNE.....	22
4.7	WODY POWIERZCHNIOWE	22
4.8	FAUNA I FLORA.....	23
4.9	FORMY OCHRONY PRZYRODY	24
4.10	ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	27
4.11	LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	28
5	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	29
5.1	ZABYTKI	30
5.2	STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	31
6	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA ORAZ ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ORAZ ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	32
6.1	LUDNOŚĆ ORAZ STRUKTURA WIEKU I PŁCI MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO	32
6.2	STRUKTURA MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU	34
6.3	RUCH NATURALNY I MIGRACJE NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO	37
6.4	POZIOM BEZROBOCIA NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO	42
6.5	PODMIOTY GOSPODARCZE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO	43
6.6	SYTUACJA MIESZKANIOWA NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO.....	46
6.7	MIENIE KOMUNALNE	47
6.8	KULTURA	47
6.9	OŚWIATA	51
6.10	SPORT	52
6.11	TURYSTYKA	53

6.12	OCHRONA ZDROWIA.....	55
6.13	BEZPIECZEŃSTWO	56
6.14	POMOC SPOŁECZNA	57
6.15	ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM	60
7	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY DĄBRÓWNO	61
7.1	ANALIZY SPOŁECZNE, ŚRODOWISKOWE, EKONOMICZNE	61
	Analizy środowiskowe	61
	Analizy ekonomiczne	64
7.2	PROGNOZA DEMOGRAFICZNA, PROGNOZA MIESZKALNICTWA	71
7.3	BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	72
7.3.1	ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ	73
7.3.2	CHŁONNOŚĆ TERENÓW	76
7.3.3	Podsumowanie bilansu	78
7.3.4	MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY	78
8	STAN PRAWNY GRUNTÓW W GMINIE DĄBRÓWNO.....	80
9	STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	82
9.1	KOMUNIKACJA.....	82
9.1.1	UKŁAD DROGOWY	82
9.2	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	84
9.2.1	SIEĆ WODOCIĄGOWA.....	84
9.2.2	SIEĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW	86
9.2.3	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA	88
9.2.4	SIEĆ GAZOWA.....	89
9.2.5	SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA	90
9.2.6	GOSPODAROWANIE ODPADAMI.....	90
9.2.7	CIEPŁOWNICTWO.....	90
10	WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	90
11	WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	91
12	WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	91
13	WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	91
14	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	93
15	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	93

1 WPROWADZENIE

W celu określenia aktualnej polityki przestrzennej gminy Dąbrówno, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Rada Gminy Dąbrówno podjęła Uchwałę Nr XL/261/2021 z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrówno”. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Dąbrówno.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzono dla obszaru w granicach administracyjnych gminy Dąbrówno, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233).

Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące dla organów gminy Dąbrówno przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrówno nie stanowi aktu prawa miejscowego.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:

1. dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
2. stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
3. diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
4. stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
5. stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
6. rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
7. warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
8. zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
9. potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
10. stanu prawnego gruntów;
11. występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
12. występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
13. występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
14. występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;

15. stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
16. zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
17. wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

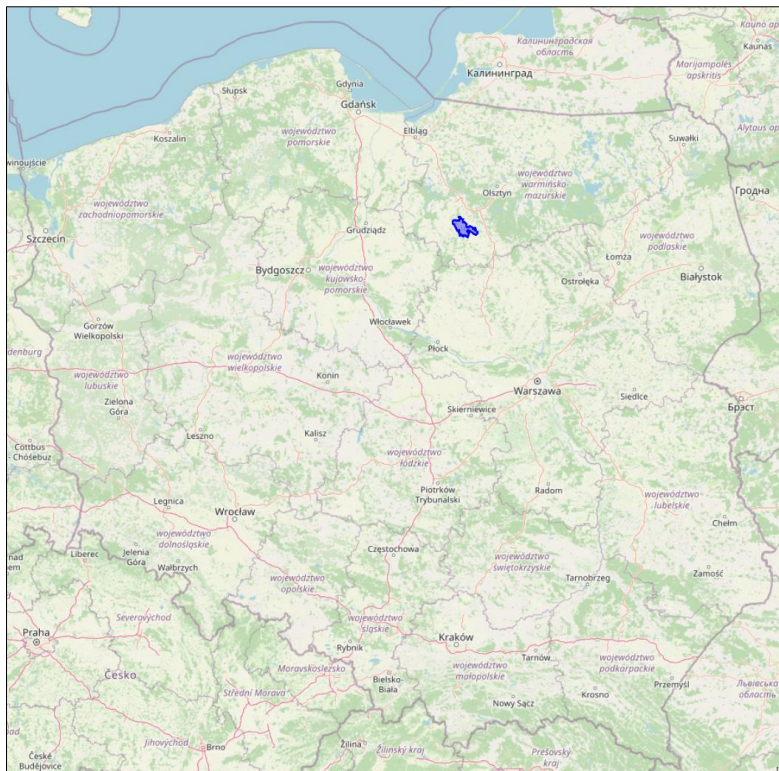
2 OGÓLNE INFORMACJE DOTYCZĄCE GMINY DĄBRÓWNO

2.1 POŁOŻENIE

Gmina Dąbrówno położona jest w północno – wschodniej części Polski w Województwie Warmińsko – Mazurskim w powiecie ostródzkim. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie: 537 i 542. Gmina Dąbrówno sąsiaduje z gminami: Ostróda, Grunwald, Kozłowo, Działdowo, Rybno, Lubawa. Powierzchnia gminy Dąbrówno wynosząca 16 573 ha (166 km²) wraz z liczbą ludności na poziomie 4 154 osób (w tym 72 osoby zameldowane na pobyt czasowy)¹, na koniec 2021 r. skutkowałą gęstością zaludnienia o wartości około 25 osób/km².

Od miasta powiatowego Ostródy, Dąbrówno dzieli odległość 32 km, a od wojewódzkiej stolicy - Olsztyna - 67 km. Gmina usytuowana jest między Ostródą, Olsztynkiem, Nidzicą, Działdowem i Nowym Miastem Lubawskim.

Rysunek 1. Położenie gminy Dąbrówno na tle kraju

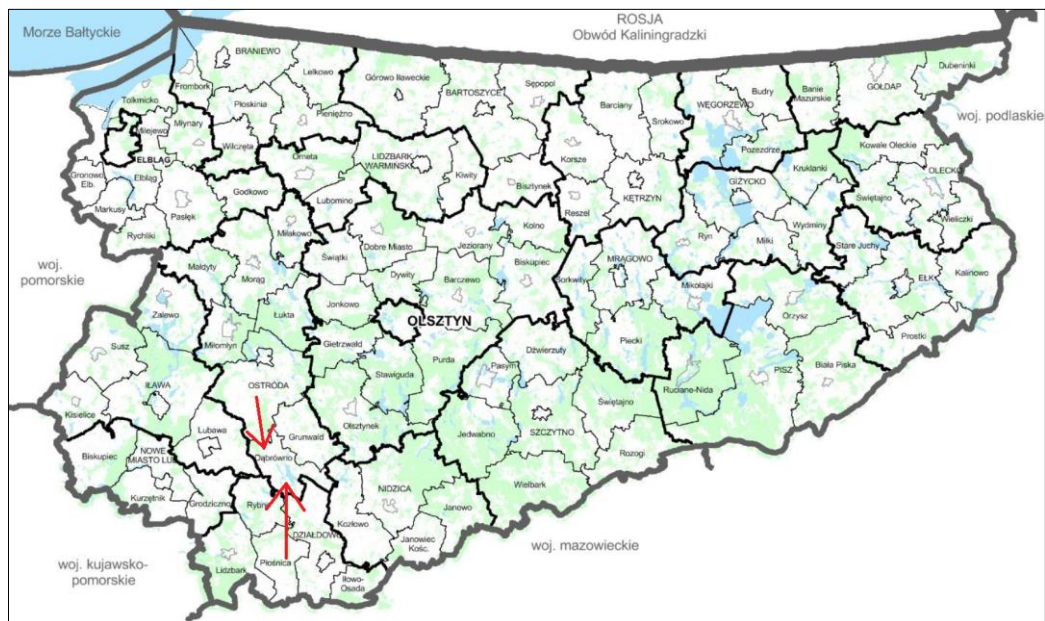

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

¹ Dane Urzędu Gminy Dąbrówno

Rysunek 2. Położenie gminy Dąbrówno na tle województwa.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

2.2 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Strukturę administracyjną gminy Dąbrówno tworzy 17 miejscowości. W gminie utworzono 18 sołectw (Rysunek 4). Poniżej zamieszczono dane dotyczące liczby ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Dąbrówno.

Tabela 1. Ludność gminy Dąbrówno w poszczególnych miejscowościach w latach 2019 – 2021 r.

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	2019	2020	2021
1.	Dąbrówno	Dąbrówno	977	964	966
		Jabłonowo	108	115	119
		Jakubowo	19	17	17
2.	Brzeźno Mazurskie	Brzeźno Mazurskie	103	99	95
3.	Elgnowo	Elgnowo	284	287	282
		Stare Miasto	6	6	6
4.	Gardyny	Gardyny	144	151	142
		Dąbrowa	49	46	49
5.	Jagodziny	Jagodziny	112	108	107
6.	Leszcz	Leszcz	119	118	112
		Kalbornia	27	27	30
7.	Lewałd Wielki	Lewałd Wielki	219	211	209
8.	Łogdowo	Łogdowo	29	27	25
9.	Marwałd	Marwałd	318	318	322
		Fiugajki	70	67	65

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	2019	2020	2021
10.	Odmy	Odmy	52	51	50
11.	Okrągłe	Okrągłe	85	83	86
12.	Osiekowo	Osiekowo	142	137	133
13.	Ostrowite	Ostrowite	91	91	91
14.	Samin	Samin	520	508	506
15.	Saminek	Saminek	89	86	86
16.	Tułodziaz	Tułodziaz	181	182	182
		Bartki	37	35	36
		Płachawy	70	70	71
17.	Wądzyn	Wądzyn	106	104	102
18.	Wierzbica	Wierzbica	270	266	265
RAZEM			4227	4174	4154

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno

Gmina podzielona jest na 23 obręby geodezyjne: 1 – Brzeźno Mazurskie, 2 - Dąbrówno, 3 – Elgnowo, 4 - Fiugajki, 5 – Gardyny, 6 - Jabłonowo, 7 – Jagodziny, 8 – Klonówko, 9 – Leszcz, 10 – Lewald Wielki, 11 – Łogdowo, 12 – Marwałd, 13 - Odmy, 14 – Okrągłe, 15 – Osiekowo, 16 – Ostrowite, 17 – Płachawy, 18 – Samin, 19 - Saminek, 20 – Stare Miasto, 21 – Tułodziaz, 22 – Wierzbica, 23 – Wądzyn.

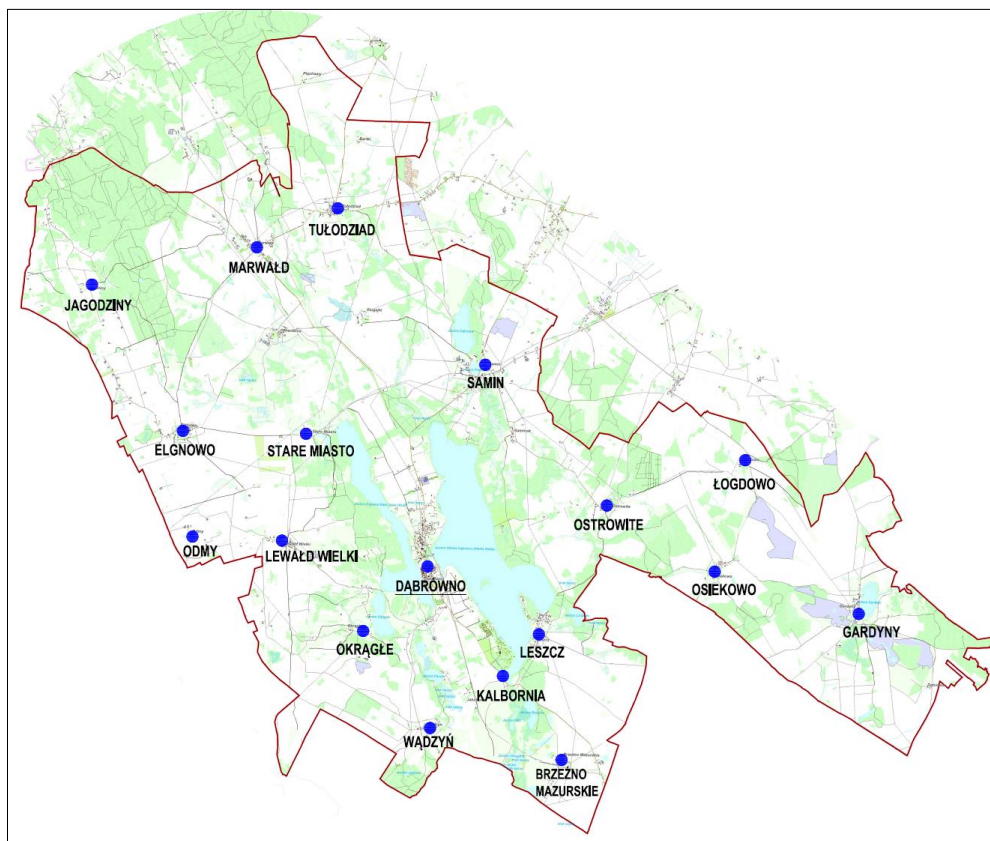
Rysunek 3. Podział gminy na obręby geodezyjne.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 4. Lokalizacja sołectw.

Źródło: opracowanie własne.

2.3 RYS HISTORYCZNY

Tereny Dąbrówna zamieszkiwało pruskie plemię Sasinów, a następnie zostały skolonizowane przez polskich osadników pochodzących z ziemi chełmińskiej i staropruskich z Pomezanii. Zamek został zbudowany przez Krzyżaków w 1319 r. w miejscu staropruskiego grodu obronnego. Przy zamku powstała osada Ylienburg, która w 1326 r. otrzymała prawa miejskie od komtura dzierzgońskiego – Luthra von Braunschweiga. Przez Dąbrówno w tamtym czasie prowadził szlak handlowy z Mazowsza do Elbląga i Gdańska. Zamek był od 1325 siedzibą wójta krzyżackiego podlegającego komturowi dzierzgońskiemu, a od 1341 ostródkiemu. Na przełomie XIV i XV wieku powstała pierwsza szkoła miejska. W lipcu 1410 r. na dwa dni przed bitwą grunwaldzką miasto zostało zdobyte i spalone przez wojska Władysława Jagiełły[5]. W XV w. sędzią ziemskim był tu Piotr Bażyński z Elgnowa (ojciec Jana i Ścibora – założycieli Związku Pruskiego). W 1519 miasto zdobyły wojska polskie, ale mimo tego po hołdzie pruskim w 1525 r. miejscowość została starostwem pod władzą pruskiego księcia, lennika polskiego i należała do rodów magnackich: Gablentzów, Olesnitzów i najdłużej (1572–1831) do Finck von Finckensteinów. W 1568 zakończono budowę kościoła protestanckiego dla Polaków. W XVI wieku osiedlili się tu wygnani z Czech bracia czescy (w latach 1548–1564).

W 1656 roku miasto zostało spalone przez Tatarów posiłkowanych przez wojska hetmana Wincentego Aleksandra Gosiewskiego. Rok później zakończył się okres zwierzchnictwa polskiego i

miasto znalazło się w granicach państwa brandenbursko-pruskiego, w 1701 przekształconego w Królestwo Prus. Dąbrówno było jednym z najsilniejszych ośrodków polskości na Mazurach, ale nigdy nie przekształciło się w ośrodek miejski o dużym znaczeniu. Rozwinięte było sukiennictwo, w 1802 pracowało 17 warsztatów, ponadto pracowali kapelusznicy oraz tkalnie płótna i przędzy wełnianej. Pod koniec XIX wieku zostało lokalnym ośrodkiem handlu, cztery razy w roku odbywały się jarmarki kramarskie, bydłęce i konne. W 1825 r. na 1171 mieszkańców tylko 431 mówiło po niemiecku. W 1880 Dąbrówno osiągnęło największą w historii liczbę mieszkańców, w mieście mieszkało 1859 osób. Od 1892 do 1900 r. katolickim proboszczem był tu ksiądz Antoni Wolszlegier, działacz niepodległościowy wybrany w 1893 r. z ramienia ludności polskiej na posła do parlamentu pruskiego[6]. W 1910 uzyskało połączenie kolejowe z Ostródą i Działdowem (istniało do 1945).

W końcu sierpnia 1914 r. w okolicach Dąbrówna rozegrała się tak zwana I bitwa mazurska (zobacz: Bitwa pod Tannenbergiem). W odległym o 4 km Osiekowie znajdował się jeden z większych cmentarzy wojennych z tego okresu. W roku 1945 Dąbrówno zostało zniszczone w 80% i utraciło prawa miejskie. W czasach Polski Ludowej działała we wsi izba porodowa, apteka, punkt weterynaryjny, kino, powstała piekarnia, masarnia i zakład mleczarski.

W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa olsztyńskiego.

2.4 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SPORZĄDZONEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY

Do czasu sporządzenia studium, nie została opracowana diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, przygotowywana na potrzeby strategii rozwoju, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, z której wynikałyby uwarunkowania rozwoju gminy.

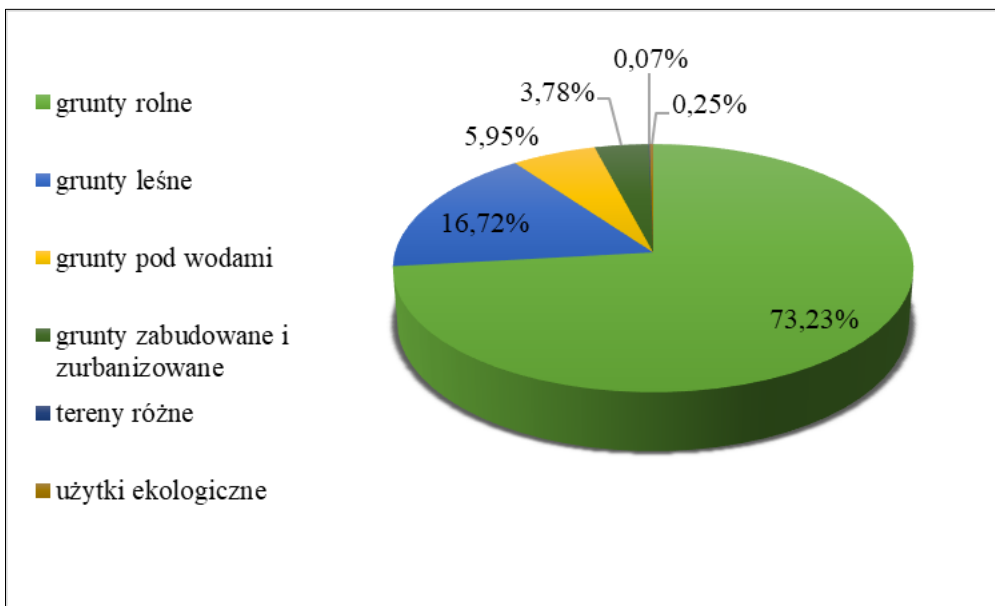
3 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

3.1 STAN UŻYTKOWANIA TERENÓW

Struktura użytkowania terenów w gminie charakteryzuje się przeważającym udziałem *gruntów rolnych*, które zajmują 12 136,07 ha, tj. 73,23% powierzchni gminy. Na kolejnych pozycjach plasują się *grunty leśne* obejmujące 2 771,08 ha, tj. 16,72% powierzchni gminy, *grunty pod wodami* z powierzchnią 986,04 ha, tj. 5,95% powierzchni gminy, *grunty zabudowane i zurbanizowane* z powierzchnią 626,88 ha, tj. 3,78% powierzchni gminy. Najmniejszy udział, wśród użytków gruntowych występujących w gminie, przypada *terenom różnym* o powierzchni 11,33 ha z udziałem 0,07% oraz *użytkom ekologicznym* o powierzchni 41,89 ha z udziałem 0,25%.

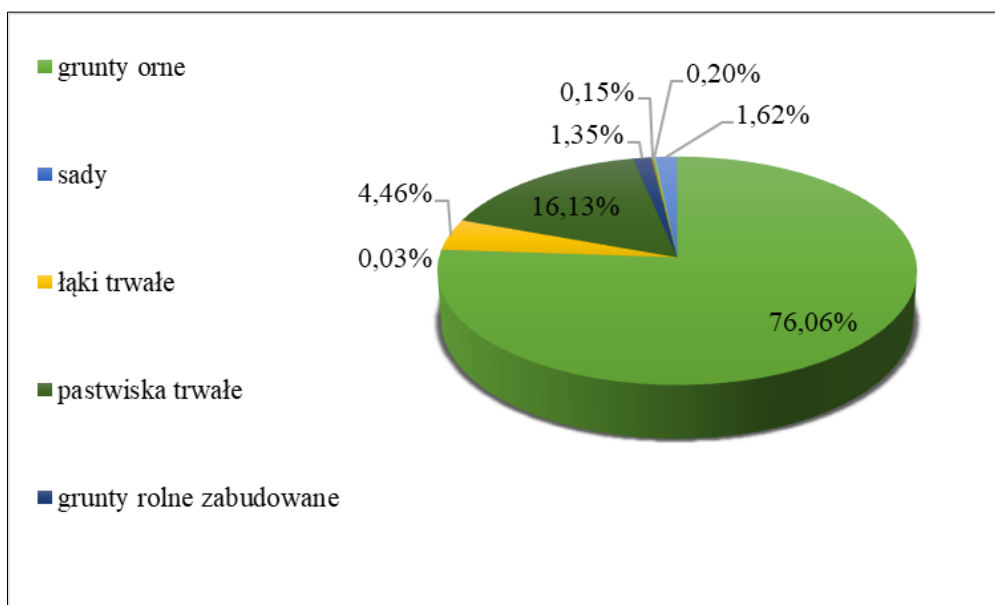
Wykres 1. Udział użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gminy Dąbrówno (w %) w grudniu 2022 r.

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno, stan na grudzień 2022 r.

Wśród **gruntów rolnych** największy udział mają użytki rolne (96,39%), a wśród nich grunty orne z udziałem 73,32% w powierzchni gminy, a następnie kolejno pastwiska trwałe (15,55%), łąki trwałe (4,30%) oraz poniżej 2% udziału: grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (1,56%), grunty rolne zabudowane (1,30%), grunty pod rowami (0,19%), grunty pod stawami (0,15%) i sady (0,03%). Nieużytki, wg stanu na koniec 2022 roku, zajmują 437,65 ha, co odpowiada 3,61% powierzchni gminy.

Wykres 2. Udział poszczególnych użytków rolnych w ogólnej powierzchni użytków rolnych (w %) w grudniu 2022 r.

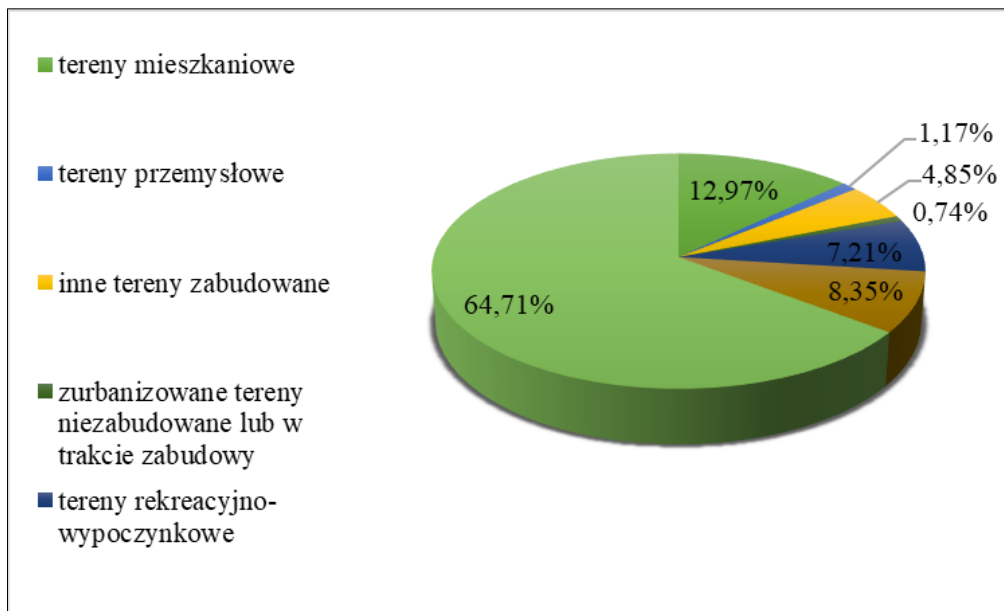

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno, stan na grudzień 2022 r.

Wśród **gruntów zabudowanych i zurbanizowanych**, które stanowią 3,78% powierzchni gminy, największy udział stanowią tereny komunikacyjne z udziałem 64,71%. **Tereny mieszkaniowe** stanowią 12,97%, a **tereny rekreacyjno – wypoczynkowe** 7,21% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

Wykres 3. Podział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno, stan na grudzień 2022 r.

3.2 STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ WYMOGI JEGO OCHRONY

Realizacja zadań własnych gminy w świetle ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 559) obejmuje m.in. sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Natomiast zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalanie zasad ich zagospodarowania i zabudowy, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę działań określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 503). Zgodnie z art. 3. ust.1 przytoczonej ustawy „*Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.*”

Przywołując art. 2 pkt 1) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez pojęcie „ładu przestrzennego” należy rozumieć: „*takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie*

uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne”.

Oznacza to, że polityka przestrzenna gminy urzeczywistniona w studium dotycząca kierunkowego rozwiązywania problemów zagospodarowania przestrzennego nie może nie brać pod uwagę wymagań dotyczących ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. Wprawdzie studium gminne nie jest aktem prawa miejscowego, ale ustawodawca zdecydował, iż: „*Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych*”. Ład przestrzenny stanowi zatem wartość, której respektowania domaga się ustawodawca w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Problematyka gminnego ładu przestrzennego jest najbardziej wrażliwa w odniesieniu do obszarów, dla których nie uchwalono planu miejscowego, czyli w sytuacji, kiedy dana inwestycja podlega ocenie organu według kryteriów związanych z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy, która nie musi być zgodna z ustaleniami Studium, co skutkuje powstawaniem chaosu przestrzennego. Zarówno miejscowy plan zagospodarowania terenu, jak i decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, tworzą określony ład przestrzenny, ale ustalanie warunków zabudowy w trybie decyzji administracyjnej oznacza, że czynność ta jest poza kontrolą społeczną.

W konsekwencji na obszarach nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, istnieje możliwość realizacji inwestycji niezgodnie z założeniami lokalnej polityki i struktury przestrzennej gminy.

Pojęcie ładu przestrzennego nie jest jednolite w czasoprzestrzeni. Rozumienie ładu przestrzennego aktualne w danym miejscu i czasie jest zarówno wynikiem pewnego dziedzictwa kulturowego, jak i wypadkową dążeń, ambicji i preferencji członków danej społeczności.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Dąbrówno mają niewielki wpływ na zapewnianie ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Pokryta jest nimi jedynie niewielka część powierzchni gminy. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego odgrywają główną rolę w procesie kształtowania ładu przestrzennego.

Na terenie gminy Dąbrówno dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa składająca się na rozproszone siedliska rolnicze. Dla gminy Dąbrówno ze względu na swoje walory krajobrazowo-przyrodnicze charakterystyczna jest zabudowa rekreacji indywidualnej.

3.3 OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W świetle art. 4. 1. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „*ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego*.” Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi akt prawa miejscowego. Na terenie gminy Dąbrówno obowiązują następujące plany miejscowe:

Tabela 2. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Dąbrówno

<i>Lp.</i>	<i>Obręb geodezyjny</i>	<i>Numer uchwały</i>	<i>Data uchwalenia</i>
1	<i>Dąbrówno</i>	XI/69/2007	2007-09-24
2	<i>Brzeźno Mazurskie</i>	V/36/2011	2011-03-24
3	<i>Brzeźno Mazurskie</i>	XI/70/2007	2007-09-24
4	<i>Samin</i>	XIX/145/2004	2004-12-20
5	<i>Jabłonowo</i>	XIX/146/2004	2004-12-20
6	<i>Dąbrówno</i>	XIX/147/2004	2004-12-20
7	<i>Leszcz</i>	XLIV/305/2002	2002-09-04
8	<i>Jabłonowo</i>	XV/96/2008	2008-02-15
9	<i>Brzeźno Mazurskie</i>	XV/97/2008	2008-02-15
10	<i>Stare Miasto</i>	XV/98/2008	2008-02-15
11	<i>Jabłonowo</i>	XVII/124/2008	2008-04-24
12	<i>Leszcz</i>	XXII/166/2008	2008-11-28
13	<i>Dąbrówno Wzgórze Letniskowe „Dąbrowa”</i>	XXII/169/2005	2005-04-29
14	<i>Dąbrówno</i>	XXIII/171/2000	2000-08-21
15	<i>Dąbrówno</i>	XXIII/172/2000	2000-08-21
16	<i>Leszcz</i>	XXIII/174/2005	2005-06-30
17	<i>Brzeźno Mazurskie</i>	XXIII/175/2005	2005-06-30
18	<i>Dąbrówno</i>	XXIII/176/2005	2005-06-30
19	<i>Osiekowo (teren kopalni)</i>	XXIV/184/2005	2005-05-29
20	<i>Dąbrówno</i>	XXIV/191/2009	2009-02-27
21	<i>Dąbrówno</i>	XXIX/207/2001	2001-01-26
22	<i>Samin (teren usługowy)</i>	XXV/187/2005	2009-09-09
23	<i>Dąbrówno</i>	XXVI/227/2013	2013-05-28
24	<i>Lewałd Wielki i Stare Miasto</i>	XXVII/197/2005	2005-12-30
25	<i>Dąbrówno</i>	XXXI/219/2001	2001-04-23
26	<i>Dąbrówno</i>	XXXIII/232/2001	2001-05-26
27	<i>Gardyny (kopalnia)</i>	XXXIII/238/2006	2006-06-23
28	<i>Brzeźno Mazurskie i Leszcz (teren kopalni)</i>	XXXIII/239/2006	2006-06-23
29	<i>Jabłonowo</i>	XXXVII/208/1997	1997-06-28
30	<i>Gardyny (teren kopalni)</i>	XXXVII/255/2001	2001-09-24
31	<i>Stare Miasto</i>	XXXVII/315/2010	2010-09-30

Źródło: opracowanie na podstawie <https://listaplanow.gison.pl/dabrownno>

4 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1 KLIMAT

Warunki klimatyczne na obszarze gminy są zróżnicowane i mało korzystne. Występuje tu łagodny klimat przejściowy pomiędzy morskim a kontynentalnym. Rejon ten znajduje się pod wpływem wilgotnego powietrza pochodzącego z Oceanu Atlantyckiego jak i suchych mas z głębi kontynentu euroazjatyckiego. Latem dominują tutaj masy powietrza polarno-morskiego napływające z zachodu i północnego zachodu, zimą przeważają polarno-kontynentalne pochodzące ze wschodu.

Opady są zazwyczaj mniejsze niż średnia opadów w Polsce. Średnia roczna suma opadów wynosi 584 mm. Miesiącem najwyższej średniej opadów jest lipiec (90 mm), a najmniejszej marzec (29 mm). Pokrywa śnieżna zalega średnio przez 81 dni w roku. Największe nasilenie wiatrów występuje w okresie zimowym i jesiennym. Przeważają wiatry z kierunku południowo-zachodniego. Średnia roczna temperatura wynosi 6,9°C, najzimniejszym miesiącem jest styczeń (-4°C), a najcieplejszym lipiec (18°C).

Na terenie gminy Dąbrówno panują korzystne warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego, przy dostosowaniu typu systemów oraz właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i czasowego rozkładu promieniowania słonecznego. Roczna gęstość promieniowania słonecznego w Polsce na płaszczyznę poziomą waha się pomiędzy 950 - 1.250 kWh/m², a dla terenu gminy Dąbrówno jest to około 1.010 kWh/m². Roczne nasłonecznienie mierzone w godzinach na terenie gminy Dąbrówno wynosi ok. 1.550 godzin.

Warto zauważyć, że w ostatnich dekadach na świecie obserwuje się zmianę klimatu. W Polsce odznacza się istotnymi regionalnymi cechami intensywności. Nie bez znaczenia jest typ klimatu, którego cechy umiarkowane, przejściowe determinują dużą zmienność warunków atmosferycznych z roku na rok. Wzrost temperatury powietrza odznacza się różną intensywnością zmian w kolejnych porach roku, przy czym największe tempo zmian ma miejsce w chłodnej połowie roku, w szczególności wiosną. Zmiany termiczne różnicują się także przestrzennie. Widoczne jest pogłębianie się kontynentalizmu termicznego we wschodniej części kraju. Brak jest istotnych statystycznie tendencji zmian opadów atmosferycznych, niemniej jednak wzrost udziału opadów deszczu zimą i intensywność ewapotranspiracji przyczyniają się do wspomnianych wcześniej zmian w obiegu wody. Zależność klimatu Polski zarówno od napływu oceanicznych mas powietrza z zachodu jak i oddziaływania ośrodków ciśnienia rozbudowujących się nad obszarem kontynentu powoduje wysoką częstość występowania oraz wzrost intensywności ekstremów pogodowych. Rośnie frekwencja dni

z ekstremalnie wysoką temperaturą powietrza, maleje natomiast liczba dni ekstremalnie chłodnych, przy równoczesnym wzroście wartości temperatury minimalnej.

4.2 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Dominującym paliwem w strukturze wykorzystania paliw w gminie Dąbrówno jest węgiel kamienny, a więc jedno z głównych źródeł powodujących obserwowany w województwie problem niskiej jakości powietrza (co dotyczy nie tylko emisji benzo(a)pirenu, ale także pozostałych substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne w wyniku jego spalania, jak tlenek i dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły). Negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa, podmioty gospodarcze spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powoduje, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efektywność technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)piranu, toluenu i ksylenu.

Teren gminy Dąbrówno, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914) znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej (kod strefy PL2803). Strefa warmińsko-mazurska obejmuje całe województwo warmińsko-mazurskie z wyłączeniem obszaru miast: Olsztyna i Elbląga.

Dla strefy warmińsko-mazurskiej opracowany jest „Program Ochrony Powietrza ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀” w związku z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ o okresie uśredniania 24h oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu o okresie uśredniania rok w powietrzu, w 2011 i 2012 r. Termin realizacji programu ustalono na 31 grudnia 2024 r.

Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów opuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie.

W ramach opracowania Programu dla strefy warmińsko-mazurskiej utworzono bazę danych o emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, na którą składają się informacje o:

- ✧ emitorach punktowych – energetycznych i technologicznych (przemysł i energetyka zawodowa),

- ◇ emitorach powierzchniowych – emisji z indywidualnego ogrzewania,
- ◇ emitorach liniowych – emisji z komunikacji,
- ◇ emisji z rolnictwa,
- ◇ emisji napływowej spoza strefy warmińsko-mazurskiej.

Emisja pyłu zawieszonego PM10 z obszaru strefy warmińsko-mazurskiej została zinwentaryzowana na poziomie ponad 24 tys. Mg (ton), z czego 49,8% stanowi emisja powierzchniowa związana z ogrzewaniem indywidualnym lokali mieszkalnych, 29,0% emisja liniowa, z emisji z rolnictwa 15,2%, a najmniejszy jest udział emisji punktowej stanowiącej 3,7% emisji całkowitej PM10. Emisja napływowa (pył PM10 emitowany poza strefą) pyłu zawieszonego PM10 dla strefy warmińsko-mazurskiej wynosi ponad 32 tys. Mg, z czego zdecydowanie największy udział ma tzw. „emisja niska” związana z indywidualnym sposobem ogrzewania (61%) w miejscowościach leżących w pasie 30 km wokół strefy, w tym także w Rosji i na Litwie.

Emisja B(a)P [benzo(a)piren] z obszaru strefy warmińsko-mazurskiej została zinwentaryzowana na poziomie prawie 2 tys. kg, z czego aż 91,7% stanowi emisja powierzchniowa związana z ogrzewaniem indywidualnym lokali mieszkalnych, 7,3% emisja liniowa, a najmniejszy jest udział emisji punktowej stanowiącej 1% emisji całkowitej B(a)P. Emisja napływowa B(a)P dla strefy warmińsko-mazurskiej wynosi około 2,3 tys. kg, z czego zdecydowanie największy udział ma tzw. „emisja niska” związana z indywidualnym sposobem ogrzewania (88,8%) w miejscowościach leżących w pasie 30 km wokół strefy.

Tabela 3. Charakterystyka obszarów przekroczeń B(a)P rok w strefie warmińsko-mazurskiej w 2012 r.

<i>Kod</i>	<i>Lokalizacja obszaru</i>	<i>Charakter</i>	<i>Emisja łączna w obszarze [kg/rok]</i>	<i>Powierzchnia obszaru przekroczeń [km2] / liczba ludności / wartość z obliczeń [ng/m³] / wartość z pomiaru [ng/m³]</i>	<i>Emisja odpowiedzialna za przekroczenia</i>
Wm12sWmB(a)Pa03	gmina Dąbrówno	wiejski	47,9	21,1 / 23,5 tys. / 3,1 / -	Emisja powierzchniowa

Źródło: Program Ochrony Powietrza dla strefy Warmińsko-Mazurskiej

Powyższa tabela przedstawia informacje o obszarze gminy Dąbrówno wskazując, że poziom docelowy (1 ng/m³) B(a)P o okresie uśredniania rok kalendarzowy został przekroczony.

Na terenie gminy Dąbrówno nie zostały przekroczone poziomy dopuszczalne (40 µg/m³) pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania rok kalendarzowy oraz (50 µg/m³) pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników 24h.

4.3 BUDOWA GEOLOGICZNA I UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI

Obszar gminy położony jest w syneklizie perybałtyckiej platformy wschodnioeuropejskiej, w pobliżu niecki brzeżnej paleozoicznej platformy zachodnioeuropejskiej. Łączna miąższość skał

osadowych, osadzonych w paleozoiku, mezozoiku i kenozoiku może wynosić około 2,5 - 3,0 km. Poniżej zalega prekambryjskie podłoże krystaliczne.

Budowa geologiczna pagórkowatej moreny czołowej w północno-zachodniej części gminy, charakteryzuje się dużą zmiennością osadów; obok osadów niespoistych (piasków, żwirów, głazów) występują spoiste utwory gliniaste. Podłoże pozostałych terenów stanowią gliny zwałowe, a w części południowej i wschodniej terenu gminy - w większości jest to morena przemyta zbudowana od powierzchni z piasków i żwirów lodowcowych.

W rejonie Jezior Dąbrowskich - z uwzględnieniem ich głębokości - głębokość rynien przekracza 60 m. Obok jezior rynny wypełnione są holocenijskimi osadami jeziornymi i bagiennymi. Ponadto, na terenie gminy występuje dość znaczna ilość drobnych form wytopiskowych, które w dużej części wypełnione są osadami organicznymi.

Miąższość utworów czwartorzędowych jest dość zróżnicowana i waha się w granicach od kilkudziesięciu metrów w części południowo-wschodniej gminy do 150m w części zachodniej gminy. W profilu czwartorzędu przeważają spoiste gliny zwałowe przewarstwione wodnolodowcowymi osadami piaszczysto - żwirowymi.

Powierzchnię podczwartorzędową stanowią osady młodszego trzeciorzędu.

4.4 GLEBY

Pokrywą glebową gminy tworzą przede wszystkim utwory lodowcowe tj. gliny, piaski i głazowiska oraz wodno-lodowcowe piaski, żwiry, pyły i ropy. Kompleksy gleb brunatnych występują sporadycznie, koncentrując się w pobliżu Brzeźna Mazurskiego i na północ od jeziora Dąbrowa Mała. Wśród utworów piaszczystych dominują piaski zwałowe i przesortowane piaski akumulacji wodno-lodowcowej, w postaci piasków luźnych i słabo gliniastych. W gminie piaski te występują najliczniej, natomiast pyły tylko sporadycznie.

Torfy występują w rozproszonych kompleksach, głównie w pobliżu Starego Miasta, Fiugajek, Samina i Ostrowitego.

Gleby o niskiej przydatności rolniczej występują w rejonie rynien jezior Dąbrowskich, na pozostałym obszarze gminy przeważają gleby średnio urodzajne (IV klasy bonitacyjnej) z dużym kompleksem gleb urodzajnych (IVa i III klasy bonitacyjnej) w rejonie Elgnowa. Gleby słabo urodzajne, głównie V i VI klasy bonitacyjnej dominują w południowym pasie przylegającym do jezior oraz w okolicy Gardyn.

Grunty klasy III (Br-RIIIb, ŁIII, PsIII, RIIIa, RIIIb, W-ŁIII, W-PsIII, LsIII) zajmują powierzchnię 210,99 ha, tj. 1,27% powierzchni gminy.

4.5 KOPALINY

Obszar gminy Dąbrówno jest bardzo zasobny w kopaliny pospolite. Związane jest to z występowaniem w obrębie gminy czwartorzędowych osadów piaskowo-żwirowych zlodowaceń środkowo- i północnopolskich (warty i wisty). W obrębie arkusza aktualnie udokumentowane są 27 złoża kruszywa piaskowo-żwirowego oraz 2 złoża kredy jeziornej (tab. 3). Zdecydowana większość złóż udokumentowana została w kategorii C1, jedynie złożo „Grzybiny-Kalbornia” udokumentowano w kategorii C1+C2, złoża „Kalbornia-Mosznica” i „Gardyny IV” w kategorii C2, a dla złoża kredy jeziornej „Wądryń” opracowano kartę rejestracyjną. Złożo piasków i żwirów „Samin” zostało wykreślone z krajowego rejestru złóż kopalin z wagi na wyeksploatowanie kopaliny. Eksploatowane kruszywo naturalne wykorzystywane jest na potrzeby drogownictwa i budownictwa, a kreda jeziorna w rolnictwie.

Tabela 4. Złoża kopalin, stwierdzone w Bilansie Zasobów Kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2021 r.:

<i>ID złoża (numer systemowy)</i>	<i>Nazwa złoża, miejscowość, obręb</i>	<i>Rodzaj surowca</i>	<i>Organ zatwierdzający dokumentację</i>	<i>Znak i data decyzji zatwierdzającej dokumentację złoża</i>	<i>Zasób bilansowy złoża (tyś. m3)</i>	<i>Powierzchnia złoża (ha)</i>
KN 11995	Fiugajki	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	OŚ- GW.7427.7.2011 z dnia 07.04.2011	A+B 0,00	11,96
					C1 2100,83	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 15186	Fiugajki I dz. 2/2	kruszywa naturalne	-	-	A+B 0,00	1,97
					C1 357,42	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 8812	Gardyny cz. dz. 100	kruszywa naturalne	Wojewoda	OŚR/O.II.7414/1 7-38/00 z dnia 14.11.2000 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00	9,00
					C1 1281,85	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 10386	Gardyny II	kruszywa naturalne	Wojewoda	ŚR.II.7414/15/05 z dnia 03.08.2005 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00	28,16
					C1 2073,48	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 13621	Gardyny III dz. 149/35	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.47.201 6 z dnia 29.08.2016 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00	11,86
					C1 1906,62	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 17989	Gardyny IV Dz. 149/32, 157/3, 157/5	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.54.201 5 z dnia 15.01.2016	A+B 0,00	6,27
					C1 0,00	
					C2 388,63	
					D 0,00	
KN 18180	Gardyny V dz. 88/1	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.24.201 6 z dnia 24.05.2016	A+B 0,00	23,91
					C1 1628,00	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 1482	Grzybiny – Kalbornia	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.20.201 3	A+B 0,00	82,56
					C1 2050,62	

<i>ID złoża (numer systemowy)</i>	<i>Nazwa złoża, miejsowość, obręb</i>	<i>Rodzaj surowca</i>	<i>Organ zatwierdzający dokumentację</i>	<i>Znak i data decyzji zatwierdzającej dokumentację złoża</i>	<i>Zasób bilansowy złoża (tyś. m3)</i>	<i>Powierzchnia złoża (ha)</i>
				z dnia 10.04.2013 (eksploatacja złoża zaniechana)	C2 388,63 D 0,00	
KN 1483	Kalbornia Brzeźno Mazurskie, dz./cz.dz. 61/4,61/5,61/7, 63, 65,66,67, 69,70,71,72,73, 74/3,74/5,74/7, 74/8,74/10,76/1, 87/1,88/3,89/3, 135,136,137,138, 141,142	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	OŚ.751-4/6/06 z dnia 30.01.2006 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00 C1 2150,72 C2 0,00 D 0,00	27,71
KN 4579	Kalbornia- Mosznica Leszcz, Brzeźno Mazurskie, Mosznica, Jankowice, Ruszkowo	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.26.202 2 z dnia 05.08.2022 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00 C1 0,00 C2 11227,98 D 0,00	196,28
KN 19209	Kalbornia- Mosznica 1 Leszcz, dz. 111, 112, 133/4 i 133/7, Brzeźno Mazurskie, dz. 1	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.36.201 8 Z dnia 19.09.2018	A+B 0,00 C1 3508,53 C2 0,00 D 0,00	32,56
KN 20746	Kalbornia- Mosznica 2 Leszcz, dz. 8, 39/4, 42, 43, 73/2, 77, 115/7	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.27.202 2 z dnia 05.08.2022	A+B 0,00 C1 2521,32 C2 0,00 D 0,00	19,04
KN 10326	Osiekowo	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.3.2016 z dnia 29.02.2016 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00 C1 9413,40 C2 0,00 D 0,00	55,57
KN 16779	Osiekowo I dz. nr 15	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.22.201 4 z dnia 26.05.2014	A+B 0,00 C1 4087,12 C2 0,00 D 0,00	40,1
KN 17094	Osiekowo I/1 Osiekowo dz. nr 15/2	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.5.2014 z dnia 23.04.2014	A+B 0,00 C1 82,99 C2 0,00 D 0,00	1,98
KN 17095	Osiekowo I/2 Osiekowo dz. nr 15/3	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.6.2014 z dnia 23.04.2014	A+B 0,00 C1 167,52 C2 0,00 D 0,00	1,91
KN 10069	Samín (brak danych dotyczących lokalizacji)	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.15.201 2 z dnia 28.12.2012 (złożę skreślone z bilansu zasobów)	A+B 0,00 C1 0,00 C2 0,00 D 0,00	1,85

<i>ID złoża (numer systemowy)</i>	<i>Nazwa złoża, miejsowość, obręb</i>	<i>Rodzaj surowca</i>	<i>Organ zatwierdzający dokumentację</i>	<i>Znak i data decyzji zatwierdzającej dokumentację złoża</i>	<i>Zasób bilansowy złoża (tyś. m3)</i>	<i>Powierzchnia złoża (ha)</i>
KN 16449	Samin I	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.17.201 3 z dnia 12.04.2013	A+B 0,00	16,21
					C1 3741,42	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 16580	Samin I/1	kruszywa naturalne	Marszałek województwa	GW.7427.18.201 3 z dnia 10.04.2013 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00	2,00
					C1 102,67	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 13768	Tułodział dz. 222, 225	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.751-9/09 z dnia 15.04.2009	A+B 0,00	1,95
					C1 84,72	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 17124	Tułodział I dz. nr 220	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.7.2014 z dnia 16.05.2014	A+B 0,00	1,94
					C1 154,61	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 17125	Tułodział II dz. nr 221	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.8.2014 z dnia 16.05.2014	A+B 0,00	1,93
					C1 175,78	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 17197	Tułodział III dz. nr 5/2, 4/1	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.9.2014 Z dnia 01.07.2014	A+B 0,00	1,92
					C1 172,81	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 19907	Tułodział IV dz. nr 2/2	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.8.2020 Z dnia 16.06.2020	A+B 0,00	1,98
					C1 427,23	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 19906	Tułodział V dz. nr 12/6	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.10.202 0 Z dnia 16.06.2020	A+B 0,00	1,92
					C1 311,16	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 20031	Tułodział VI dz. nr 220	kruszywa naturalne	Starosta Ostródzki	RLŚ.6528.11.202 0 z dnia 08.10.2020	A+B 0,00	1,97
					C1 348,74	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KN 17519	Wądryń	Kreda jeziorna	Marszałek województwa	GW.7427.2.2015 Z dnia 11.02.2015	A+B 0,00	17,12
					C1 807,72	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KR 193	Wądryń	Kreda jeziorna	Wojewoda	OŚ.II-7514/26- 18/95 z dnia 15.12.1995 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00	5,36
					C1 229,65	
					C2 0,00	
					D 0,00	
KR 6707	Wądryń II dz. nr 556, 557/1, 557/2, 558, 559, 560 541	kruszywa naturalne	Wojewoda	OS.II-7514/26- 19/95 Z dnia 15.12.1995 (eksploatacja złoża zaniechana)	A+B 0,00	2,44
					C1 103,40	
					C2 0,00	
					D 0,00	

Źródło: opracowanie na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/> oraz <http://igs.pgi.gov.pl/>

4.6 WODY PODZIEMNE

Wody mineralne na terenie województwa zostały odkryte w rejonie północno-zachodnim (Frombork, Braniewo, Pasłęk). Północne rejony województwa posiadają lepsze warunki ewentualnego pozyskiwania takich wód (płytsze pokłady). Na terenie gminy Dąbrówno na głębokościach 1,1-1,5 km można się spodziewać występowania wód mineralnych o znaczeniu leczniczym, należących do grupy wód pospolitych. Są to najprawdopodobniej wody chlorkowo-sodowe, nadające się wyłącznie do kąpieli wymagające podgrzania lub rozcieńczenia. Ewentualne ich pozyskiwanie wymagałoby przeprowadzenia badań.

Na terenie gminy Dąbrówno dotychczas nie odkryto wód geotermalnych. Wody geotermalne (o temperaturze powyżej 20° C) występują w jednym miejscu na terenie powiatu, tj. w okolicach Morąga. Są to wody o temperaturze ok. 52° C zalegające na głębokości 2,4 km.

Gmina Dąbrówno znajduje się na jednolitej części wód podziemnych nr 39 i 49. Zgodnie z danymi zamieszczonymi na stronie internetowej Monitoringu Jakości Wód Podziemnych stan chemiczny i ilościowy obu zbiorników w 2021 roku był dobry.

Ujęcia wody w gminie Dąbrówno:

- ✧ Dąbrówno - zaopatruje w wodę miejscowości: Dąbrówno, Jabłonowo,
- ✧ Samin - zaopatruje w wodę miejscowości: Samin, Saminek, Ostrowite, Gardyny, Osiekowo, Dąbrowa,
- ✧ Tułodziad - zaopatruje w wodę miejscowości: Tułodziad, Marwałd, Wierzbica, Stare Miasto, Fiugajki, Płachawy, Bartki,
- ✧ Wądryń - zaopatruje w wodę miejscowości: Wądryn, Jakubowo, Kalbornia, Leszcz, Brzeźno,
- ✧ Lewałd Wielki - zaopatruje w wodę miejscowości: Lewałd Wielki, Okrągłe,
- ✧ Elgnowo - zaopatruje w wodę miejscowości: Elgnowo, Kolonia Elgnowo, Kolonia Gutowo, Kolonia Jagodziny.

Ujęcie wody w miejscowości Dąbrówno składa się z trzech studni SW-3, SW-4 i SW-5 oraz stacji uzdatniania wody. Ujęcie posiada strefę ochronną, obejmującą teren ochrony bezpośredniej ustanowionej decyzją Starosty Ostródzkiego z dnia 31.03.2010 r. znak: 6223/9/2010.

Wody gruntowe są na ogół gorszej jakości niż wody wgłębne, głównie ze względu na czynniki antropogeniczne. Jakość płytko zalegających wód podziemnych ujmowanych przez studnie kopane odpowiada obowiązującym normom wody do picia.

Obszar gminy znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

4.7 WODY POWIERZCHNIOWE

Udział wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni gminy Dąbrówno wynosi ok. 6 %. Rzeki występujące na terenie gminy należą do zlewni Wkry. Tylko wschodni fragment gminy należy do

dorzecza Pregoły. Garb Lubawski wraz z kulminacją w postaci Wzgórz Dylewskich jest węzłowym obszarem hydrograficznym, z którego rzeki biorą początek i odpływają we wszystkich kierunkach. Takie położenie cieków sprawia, że mają one na ogół małe przepływy. Główną rzeką na terenie gminy jest Wel, lewobrzeżny dopływ Drwęcy. Długość całkowita rzeki wynosi 118 km, z czego na terenie gminy przepływa odcinkiem o długości 6,1 km. Średni przepływ przy wypływie z jeziora Mała Dąbrowa wynosi ok. 1 m/s. Na odcinku rzeki przepływającym przez teren gminy znajduje się jedna Mała Elektrownia Wodna o mocy 20 kW (Młyn Zamkowy). Przepływy pozostałych większych cieków są mniejsze o około rząd wielkości. Największy z nich (Mała Wkra) 3 km przed ujściem do jeziora Mała Dąbrowa ma średni przepływ około 0,15 m/s.

Na obszarze gminy znajduje się 10 jezior o łącznej powierzchni ponad 914 ha, co stanowi 5,5 % powierzchni gminy. Zdecydowana większość jezior jest pochodzenia polodowcowego, głównie typu rynnowego (długie i wąskie misy jeziorowe, o stromych brzegach, znacznych głębokościach i zróżnicowanym dnie).

4.8 FAUNA I FLORA

Istniejące warunki sprzyjają bogactwu flory, wśród której dominują gatunki borealne i środkowoeuropejskie. Gatunki leśne lub związane z lasem stanowią 65% ogólnej liczby gatunków w Polsce. Wśród wielu roślin znajdują się również cenne gatunki objęte ochroną.

Specyficzne dla tego regionu są zespoły leśne ze znaczną liczbą gatunków północnych. Tutaj wygasają zasięgi licznych gatunków roślin środkowo i zachodnioeuropejskich. W szacie roślinnej występują gatunki o szerokim zasięgu geograficznym np. sosna zwyczajna i gatunki graniczne, których zasięg zanika na granicy krainy. Przebiega tędy wschodnia granica buka zwyczajnego, klonu jaworu i dębu bezszypułkowego oraz południowa granica świerka pospolitego (rasy północnej).

Fauna gminy jest bogata i bardzo interesująca. Wśród bezkręgowców dominują owady. Ichtyofaunę reprezentuje około 40 gatunków, między innymi pstrąg, sandacz, sieja, sielawa, certa, kleń, miętus, piskorz, sum i węgorz. Licznie występują płazy i gady. Prawdziwą atrakcją regionu są ptaki związane z wodami. Występuje tu większość lęgowych perkozów: dwuczuby, rdzawoszyi, perkozek. Łabędź niemy gniazduje niemal na wszystkich okolicznych jeziorach. Śródleśne zabagnione łąki, torfowiska, bagna, nadjeziorne moczary to ulubione biotopy żurawia. Warmia i Mazury są jedną z największych ostoi tego gatunku w Polsce i Europie Środkowej. Wiosną i jesienią charakterystycznym elementem krajobrazu są klucze wędrujących gęsi i żurawi. Dość często występuje tu derkacz, gatunek zagrożony wyginięciem w skali globalnej.

Spośród większych, rzadko spotykanych zwierząt objętych ochroną odnotowane zostało występowanie na tych terenach bobrów, wydry i wilka.

4.9 FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie gminy Dąbrówno zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- ❖ **Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich** - dla którego obowiązuje Uchwała Nr XXXIX/838/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich wraz z otuliną.

Park obejmuje swoim zasięgiem najwyższą - zachodnią część mezoregionu Garbu Lubawskiego, zwaną masywem Góry Dylewskiej. Obszar Parku usytuowany jest powyżej rzędnej 165 m n.p.m., osiągając w najwyższym wzniesieniu - Górze Dylewskiej 312,2 m n.p.m. Północny odcinek Wzgórz składa się z licznych, izolowanych pagórków o wysokościach względnych 40-50 m, oddzielonych od siebie wąskimi obniżeniami o charakterze pseudodolin. W niektórych z nich znajdują się niewielkie jeziora. Obszar Parku jest jedynym w województwie regionem o tak dynamicznej konfiguracji terenu posiadającym równocześnie cechy węzła hydrograficznego. Cieki wodne biorą tu swój początek i łączą się z położonymi śródleśnie oczkami wodnymi, które wypełniają dna bezodpływowych zagłębień. Rzeki, które mają tu swoje źródła to m.in.: Dylewka, Poburzanka, Gizela, Sandela, Struga, Mała Wkra. Następnym bogatej rzeźby terenu jest znaczna różnorodność szaty roślinnej. Rejon ten stanowi zbiór mniejszych i większych kompleksów leśnych otoczonych terenami użytkowanymi rolniczo. Ekosystemy leśne i zaroślowe należą do najważniejszych zbiorowisk roślinnych Parku. Ponad 50% jego powierzchni pokryte jest lasami. Dominują tu głównie lasy liściaste, tj. łągi, olsy, grądy i buczyny (buczyna pomorska i kwaśna) oraz bory mieszane. Na terenie Parku stwierdzono występowanie 750 gatunków roślin naczyniowych, co stanowi 1/3 flory roślin naczyniowych całej Polski. Oprócz tego oznaczono 92 gatunki mszaków oraz ok. 300 gatunków porostów. Wśród roślin naczyniowych są obecne gatunki górskie i podgórskie, które zasiedlają zbocza i dna parowów. Stwierdzono również występowanie 37 roślin podlegających ochronie gatunkowej. Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich stanowi również cenny obszar dla rodzimej fauny. Powierzchnia całkowita Parku wynosi 7169,76 ha. Dookoła Parku funkcjonuje otulina o powierzchni 14 664,22 ha

- ❖ **Dąbrówieński Obszar Chronionego Krajobrazu** – dla którego obowiązuje Rozporządzenie Nr 143 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r. Nr 178, poz. 2625),
- ❖ **Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno** – dla którego obowiązuje Rozporządzenie Nr 106 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r. Nr 176, poz. 2574).
- ❖ **Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich** - dla którego obowiązuje Uchwała Nr III/53/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 824).

- ❖ **Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Dylewskie Wzgórza PLH280043** - utworzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12.01.2022r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 294). Obszar wyznaczony został w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych, populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków. Przedmiotem ochrony na obszarze są:
- siedliska przyrodnicze – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum), Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion), Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum), Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne, Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe,
 - gatunki zwierząt inne niż ptaki – koza (Cobitis taenia), minóg rzeczny (Lampetra fluviatilis).
- Ostoja zajmuje centralną część mezoregionu Garb Lubawski, który cechuje się małą jeziornością, bogatą siecią rzeczek i strumyków oraz mozaikowym układem rozproszonych kompleksów leśnych. Budowa morfologiczna Wzgórz Dylewskich jest wynikiem akumulacyjnej i erozyjnej działalności łądolodu skandynawskiego i jego wód roztopowych. Ostoja obejmuje najwartościowsze pod względem przyrodniczym uroczyska Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich z dominacją nieprzekształconych lasów liściastych, głównie z udziałem buka zwyczajnego. Do głównych walorów tego obszaru należy obecność 11 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących około 50 proc. powierzchni obszaru oraz 6 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.
- ❖ **Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Welska PLH280014** - utworzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12.01.2022r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 371). Obszar wyznaczony został w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych, populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków. Przedmiotem ochrony na obszarze są:
- siedliska przyrodnicze – Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (Charactera spp.), Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (Ranunculion fluitantis), Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do

naturalnej i stymulowanej regeneracji, Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum), Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne, Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe.

- gatunki roślin - leniec bezpodkwiatkowy (*Thesium ebracteatum*), lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*), sierpowiec błyszczący (*Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*), skalnica torfowiskowa (*Saxifraga hirculus*)

- gatunki zwierząt inne niż ptaki - czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*), koza (*Cobitis taenia*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*), piskorz (*Misgurnus fossilis*), różanka (*Rhodeus sericeus amarus*), wydra (*Lutra lutra*), zalotka większa (*Leucorhina pectoralis*).

Obszar położony na rozległym sandrze Równiny Urszulewskiej i urozmaicony rynnami subglacjalnymi z jeziorami i zabagnieniami. W ostoi znajdują się liczne tereny podmokłe związane z Doliną Welu (koło Grzybin i Kopaniarzy), rynnami jeziornymi (Zompy Jeglijskie, Łąki Koszelewskie) oraz obniżeniami bezodpływowymi (Bagno Koziana i Bagna Jelńskie). Dwa ostatnie obiekty to duże powierzchniowo kwaśne torfowiska. W ostoi znajdują się obszary leśne zajmujące 40 proc. powierzchni. Do głównych walorów tego obszaru należy obecność 14 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W ostoi występują gatunki roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ostoja Welska jest ważnym obszarem występowania zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Zanotowano tu 40 gatunków roślin i 20 gatunków zwierząt z czerwonych list gatunków zagrożonych.

Podstawowym celem ochrony jest zachowanie torfowisk i związanych z nimi gatunków roślin.

❖ **Pomniki przyrody** (tabela 5).

Tabela 5. Pomniki przyrody, stan na styczeń 2022 r.

Lp.	Data ustanowienia	Lokalizacja	Typ pomnika	Rodzaj tworzywa	Gatunek drzewa	Wysokość (m)	Pierśnica (cm)	Opis pomnika
1	30.09.1964	Nadleśnictwo Olsztynek, Leśnictwo Napromek, oddz. 185 (1965), obecnie 185d	wieloobiektowy	głaz narzutowy	-	-	-	grupa 2 granitów

Lp.	Data ustanowienia	Lokalizacja	Typ pomnika	Rodzaj tworzywa	Gatunek drzewa	Wysokość (m)	Pierśnica (cm)	Opis pomnika
2	01.01.1977	północno-zachodni skraj parku; Nadleśnictwo Olsztynek	jednoobiektowy	drzewo	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsio	3 0m	150 cm obwód: 471 cm	3 gałęzie złamane, 3 suche gałęzie
3	30.03.1989	Nadleśnictwo Olsztynek, Leśnictwo Napromek, oddz. 172 g (1989 r.) obecnie 172 a	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	8 m	121 cm; obwód: 380 cm	ułamany główny konar; suchy pień wysokości 8 m
4	30.03.1989	Nadleśnictwo Olsztynek, Leśnictwo Napromek, oddz. 186 (1989), obecnie 186f	jednoobiektowy	drzewo	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsio	32 m	129 cm; obwód: 405 cm	-
5	11.01.2002	Park Kraj. Wzgórz Dylewskich; Nadleśnictwo Olsztynek, Leśnictwo Napromek, oddz. 179 k, obecnie 179j	jednoobiektowy	głaz narzutowy	-	-	-	głazy narzutowe - głazowisko liczące około 150 sztuk

Źródło: opracowanie na podstawie portalu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Cały teren gminy znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego **Zielone Płuca Polski (ZPP)**. Celem istnienia ZPP jest promowanie rozwoju proekologicznego, utrzymanie zrównoważonych struktur przestrzennych dla zapewnienia wysokiego standardu środowiska przyrodniczego.

4.10 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej preferowane do intensywnej produkcji roślinnej. Tereny te nie powinny podlegać podziałom gwarantując optymalną dla danej klasy bonitacyjnej gleb wielkość gospodarstw. Obszary te powinny podlegać ochronie i zmiana sposobu użytkowania z rolnego na inny może być uzasadniona jedynie potrzebami zaplecza produkcyjnego gospodarstw.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna to tereny przeznaczone pod rolnictwo tradycyjne i wielkotowarowe wraz z zabudową związaną z prowadzonym gospodarstwem rolnym i służącą przede wszystkim prowadzonej produkcji rolnej. W skład zabudowy zagrodowej powinny również wchodzić budynki mieszkalne służące zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rolnika i jego rodziny, a także możliwości prowadzenia działalności agroturystycznej.

Lokalizacja gospodarstw związanych z chowem i hodowlą zwierząt powinna uwzględniać warunki sanitarno-higieniczne poprzez zachowanie odpowiedniej odległości od zabudowań mieszkaniowych, zastosowanie odpowiednich technologii budowy ograniczających uciążliwości odorowe przedsięwzięć oraz hałas. W przypadkach, kiedy inwestycja znacząco oddziałuje na środowisko, należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia

4.11 LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Administracyjnie lasy na terenie gminy Dąbrówno należą do Nadleśnictwa Nidzica, Nadleśnictwa Lidzbark oraz Nadleśnictwa Olsztynek, które nadzorowane są przez RDLP w Olsztynie. Przynależą one do Obszaru Funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Ogólna powierzchnia Lasów Państwowych na terenie gminy wynosi 1942,65 ha.

Na obszarze Nadleśnictwa Olsztynek lasy na gruntach położonych w gminie Dąbrówno zajmują powierzchnię 1621,81 ha. Nadleśnictwo Lidzbark zajmuje 159,36 ha (w tym powierzchnia leśna 106,43 ha), natomiast nadleśnictwo Nidzica - 125,40 ha.

Gmina Dąbrówno charakteryzuje się niską lesistością wynoszącą 15,38 % (dane UG na 2022 rok), co sprawia, że gmina należy do gmin o najniższej lesistości w województwie. Lasy występują na terenie całej gminy w postaci rozproszonych enklaw, o niewielkich powierzchniach oraz jednego zwartego kompleksu w północno-wschodniej części gminy, który należy do Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich.

Lasy w obrębie granic gminy nie tworzą zwartych kompleksów leśnych, za wyjątkiem jednego kompleksu w północno-wschodniej części. Głównie są to niewielkie powierzchnie w postaci enklaw, które wraz z innymi mniejszymi powierzchniami zadrzewień, rzekami, jeziorami oraz torfowiskami tworzą tzw. korytarze ekologiczne, dające między innymi możliwość migracji zwierząt

Na terenie poszczególnych Nadleśnictw część lasów została uznana jako lasy ochronne. W Nadleśnictwie Olsztynek całkowita powierzchnia lasów ochronnych na terenie gminy wynosi 293,7 ha, z czego drzewostany wodochronne stanowią 41,13ha, drzewostany glebochronne 98,45 ha, ostoje zwierzyny 20,99 ha, a cenne fragmenty rodzimej przyrody 130,80 ha. Nadleśnictwo Lidzbark posiada 8,44 ha lasów ochronnych na terenie gminy, które zostały zakwalifikowane jako lasy wodochronne. Natomiast do Nadleśnictwa Nidzica na terenie gminy Dąbrówno należą lasy zakwalifikowane jako ostoje zwierząt chronionych - 2,39 ha. W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną zapewniającą utrzymanie spełnianych funkcji ochronnych. Istnienie takich form ochronnych na terenie lasów w gminie Dąbrówno w sposób zasadniczy wpływa na możliwości ich wykorzystywania dla celów rekreacyjnych. Racjonalna gospodarka leśna zapewnia ochronę gleb i terenów szczególnie narażonych na zniszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym, ochronę wód powierzchniowych oraz głębinowych.

5 STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na uwarunkowania kulturowe składają się wszelkie elementy stanowiące dziedzictwo kulturowe danego regionu. Do takich elementów zaliczyć można przede wszystkim zabytki. Według przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. za zabytek uznaje się – „nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”. Ponadto na uwarunkowania kulturowe składają się także takie elementy przestrzenne jak środowisko kulturowe czy krajobraz kulturowy.

Środowisko kulturowe definiuje się jako przekształcone przez człowieka twory przyrody ożywionej i nieożywionej (komponenty przyrodnicze, naturalne) oraz wytworzone wartości materialne (np. dobra kultury zabytki) i duchowe (np. normy społeczne i zasady postępowania, wierzenia religijne, obyczaje i zwyczaje).

Natomiast definicję krajobrazu kulturowego można znaleźć w przytoczonej powyżej ustawie z 23 lipca 2003 r. – krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze;

W celu ochrony zabytków w Polsce zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. wyróżnia się następujące instrumenty:

- ❖ wpis do rejestru zabytków – rejestr prowadzony jest na terenie województwa przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- ❖ uznanie za pomnik historii – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury, określając jego granice. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może złożyć taki wniosek po uzyskaniu opinii Rady Ochrony Zabytków.
- ❖ utworzenie parku kulturowego – Rada Gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, sporządza plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez Radę Gminy.

Ponadto zgodnie z art. 7. w/w ustawy przewiduje się ochronę zabytków na podstawie ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji

inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Formą ochrony zabytków jest również wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa.

5.1 ZABYTKI

Poniżej znajdują się tabele obrazujące m.in.: stan ilościowy, rodzaj i lokalizację obiektów, objętych ochroną zabytków w gminie Dąbrówno. Zabytki zamieszczono w kolejności alfabetycznej względem miejscowości, w jakiej dany zabytek się znajduje. Wykaz w tabeli 6 zawiera zabytki objęte prawną formą ochrony zabytków – w gminie Dąbrówno są to zabytki wpisane do rejestru zabytków w ilości 26 obiektów.

Dla terenu Województwa Warmińsko - Mazurskiego, w tym gminy Dąbrówno, Sejmik Województwa nie uchwalił dotychczas audytu krajobrazowego, z którego wynikałyby odpowiednie rekomendacje i wnioski lub określenie granic krajobrazów priorytetowych.

Tabela 6. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie gminy Dąbrówno

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Adres</i>	<i>Obiekt</i>	<i>Rejestr</i>	<i>Datowanie</i>
1	Dąbrówno	-	Park zamkowy	A-1539	1984-04-13
2	Dąbrówno	-	Miejskie mury obronne wraz z basztą /obecnie dzwonnica/	a-469	1958-08-31
3	Dąbrówno	-	Układ urbanistyczny z pozostałościami murów i fos oraz pierzeją kamieniczek w rynku	A-25	1949-08-31
4	Dąbrówno	-	Zamek i park pałacowy	A-26	1949-08-31
5	Dąbrówno		Kościół metodystyczny z dzwonnica i przyległymi murami obronnymi (z wyposażeniem wnętrza: ołtarzem, plafonem, nagrobkami, lożą mas.)	a-22	1949-08-31
6	Dąbrówno		Kaplica grobowa	a-854	1968-03-28
7	Dąbrówno	Grunwaldzka 2	Dom	A-3992	1997-06-05
8	Dąbrówno	Grunwaldzka 6	Synagoga	A-3079	1991-01-28
9	Dąbrówno	Jeziorna 1	Dom	A-3991	1997-06-05
10	Dąbrówno	Kościuszki 1	Dom	A-3783	1994-12-30
11	Dąbrówno	Kościuszki 2	Dom	A-3780	1994-12-30
12	Dąbrówno	Kościuszki 3	Dom	A-3781	1994-12-30
13	Dąbrówno	Kościuszki 4	Dom	A-3782	1994-12-30
14	Dąbrówno	Ogrodowa 2	Dawny hotel "germania", ob. dom mieszkalno-usługowy	A-3990	1997-06-05

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Adres</i>	<i>Obiekt</i>	<i>Rejestr</i>	<i>Datowanie</i>
15	Dąbrówno	Ostródzka	Wieża ciśnień	A-3085	1991-02-01
16	Dąbrówno	Ostródzka	Kapliczka przydrożna	A-3467	1993-04-28
17	Dąbrówno	Ostródzka	Kapliczka przydrożna	A-3468	1993-04-28
18	Dąbrówno	Ostródzka 1	Budynek sądu /ob. Dom/	A-3989	1997-06-05
19	Dąbrówno	Ostródzka 6	Kościół p.w. św. Jana Nepomucena i niepokalanego poczęcia NMP	A-4131	2000-01-17
20	Elgnowo	-	Park	A-1516	1984-04-13
21	Gardyny	-	Kościół św. Józefa wraz z cmentarzem przykościelnym	a-1037	1968-07-29
22	Leszcz	-	Kościół wraz z cmentarzem przykościelnym	a-953	1968-06-10
23	Marwałd	-	Kościół p.w. wniebowzięcia NMP wraz z cmentarzem przykościelnym	a-968	1968-06-12
24	Samin	-	Park	A-1270	1978-12-28
25	Samin	-	Kapliczka przydrożna	A-3469	1993-04-28
26	Wierzbica	-	Park dworski	a-1518	1984-01-13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://www.wuoz.olsztyn.pl/>

5.2 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Ochronie archeologicznej podlegają zlokalizowane w granicach gminy Dąbrówno stanowiska archeologiczne, które przedstawiono w poniższym wykazie.

Tabela 7. Wykaz Nieruchomych Zabytków Archeologicznych (AZP) z terenu gminy Dąbrówno.

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Nr obszaru AZP</i>	<i>Nr stanowiska w miejscowości</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	Dąbrówno	31-57/1	I	31-57/1
2	Gardyny	31-58/46	II	31-58/46
3	Gardyny	31-58/46	I	31-58/46
4	Leszcz	31-57/6	I	31-57/6
5	Stare Miasto	31-57	I	31-57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://www.wuoz.olsztyn.pl/>

Szczegółowa lokalizacja stanowisk archeologicznych wskazana została na kartach adresowych gminnej ewidencji zabytków. Dodatkowo informacje dotyczące stanowisk dostępne są w siedzibie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

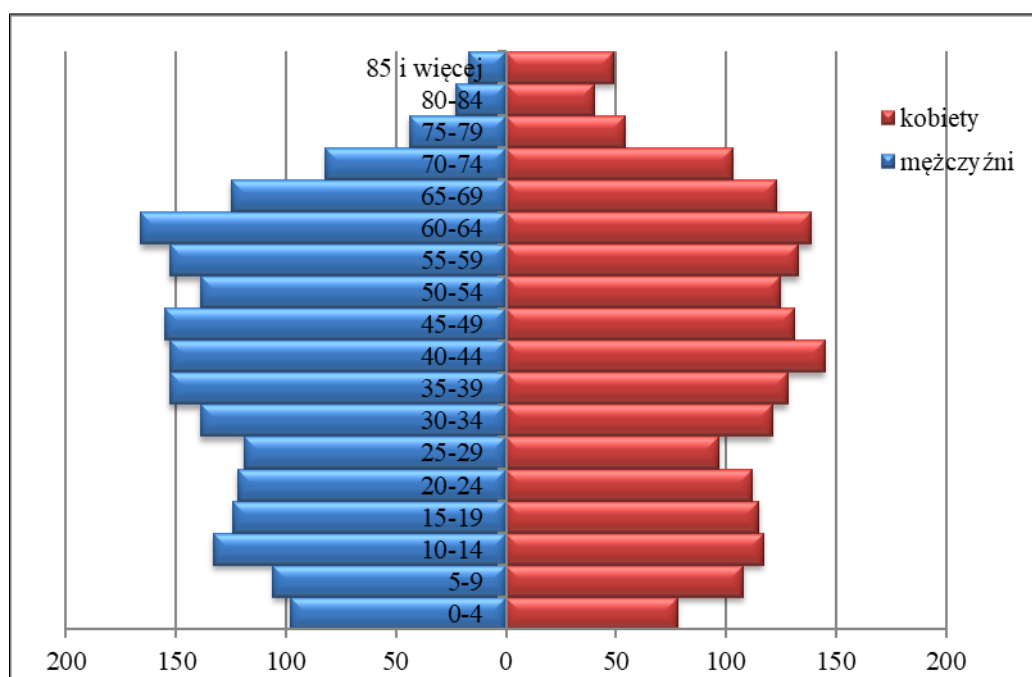
6 WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA ORAZ ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ORAZ ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

6.1 LUDNOŚĆ ORAZ STRUKTURA WIEKU I PŁCI MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO

W niniejszym punkcie przedstawiono strukturę wieku i płci mieszkańców gminy Dąbrówno. Analizy dokonano na podstawie możliwie najbardziej aktualnych danych uzyskanych z GUS w okresie od 2012 roku. Wyniki sporządzonych analiz demograficznych, dla lepszej czytelności i zobrazowania dynamiki zjawisk, przedstawiono w postaci wykresów i tabel.

Na wykresie poniżej przedstawiono piramidę demograficzną – udział ludności gminy w poszczególnych grupach wiekowych.

Wykres 4. Struktura wieku i płci społeczeństwa w gminie Dąbrówno w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura wieku i płci mieszkańców wyraźnie zaznacza wyże demograficzne datowane na lata 60., przełom lat 80. i 90. XX wieku oraz w latach 2005-2010 r., a także dwa niższe demograficzne pierwsze na przełomie lat 70., następny około roku 2000. Mając na uwadze cykliczność pojawiania się wyżów i niżów demograficznych można stwierdzić, iż na najbliższe lata prognozowany jest nieznaczny wzrost liczby ludności dążący do pojawienia się kolejnego wyżu demograficznego.

W strukturze płci dostrzega się nadwyżkę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. W pozostałych przedziałach wiekowych występują stosunkowo duże liczebne dysproporcje płci. W przedziale 10-19 i

30-34 lat liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet. Sytuacja taka może skutkować zahamowaniem rozwoju demograficznego, ze względu na fakt, że grupy wiekowe 20-39 lat skupiają największy odsetek liczby zawieranych małżeństw i urodzeń. Nadwyżka liczby kobiet nad liczbą mężczyzn w wieku powyżej 70 roku życia potwierdza ogólną statystykę dłuższego życia kobiet w stosunku do długości życia mężczyzn.

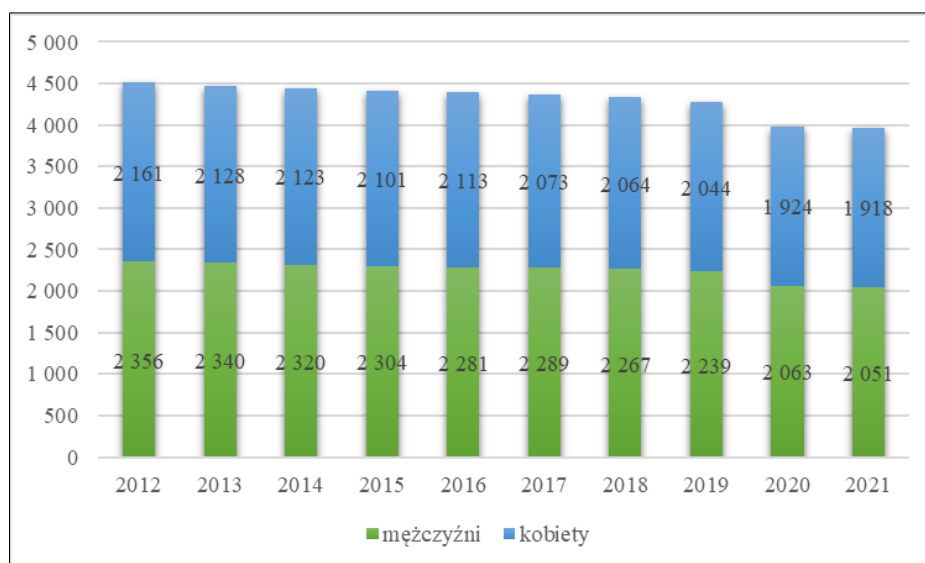
Liczba ludności gminy Dąbrówno na przestrzeni lat 2012-2021 kształtowała się następująco:

Tabela 8. Zmiana liczby ludności w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	4 517	4 468	4 443	4 405	4 394	4 362	4 331	4 283	3 987	3 969
<i>mężczyźni</i> <i>liczba</i>	2356	2340	2320	2304	2281	2289	2267	2239	2063	2 051
<i>% ogółu</i>	52,16%	52,37%	52,22%	52,30%	51,91%	52,48%	52,34%	52,28%	51,74%	51,68%
<i>kobiety</i> <i>liczba</i>	2161	2128	2123	2101	2113	2073	2064	2044	1924	1 918
<i>% ogółu</i>	47,84%	47,63%	47,78%	47,70%	48,09%	47,52%	47,66%	47,72%	48,26%	48,32%
<i>wskaźnik</i> <i>feminizacji</i>	91,72	90,94	91,51	91,19	92,63	90,56	91,05	91,29	93,26	93,52
<i>gęstość</i> <i>zaludnienia</i> <i>[os/km²]</i>	27	27	27	27	26	26	26	26	24	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 5. Zmiana liczby ludności w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

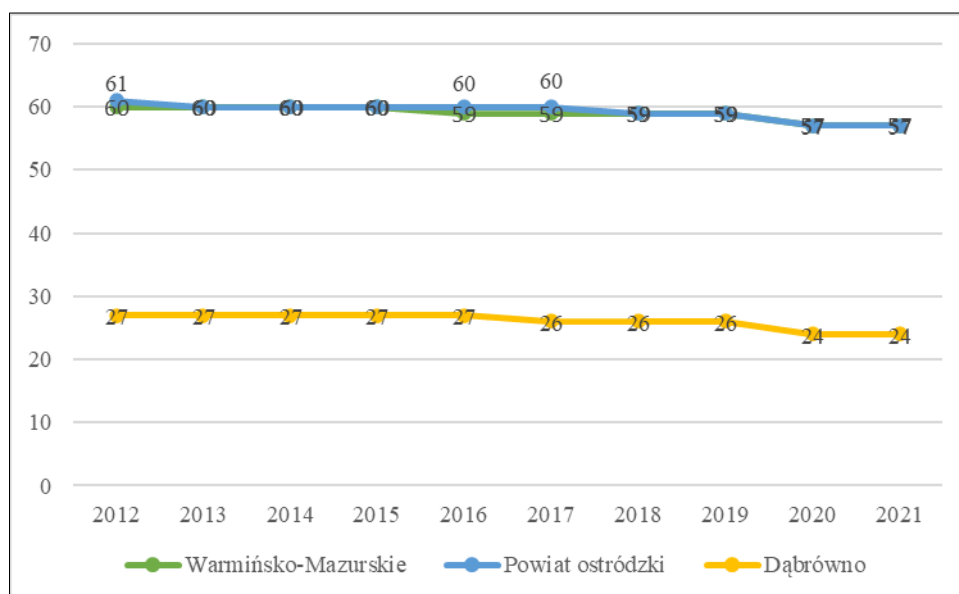

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba mieszkańców gminy Dąbrówno od początku analizowanego okresu czasu systematycznie maleje. W każdym kolejnym roku zaznacza się niewielka przewaga liczebności mężczyzn nad liczbą kobiet.

Wykres 6. Gęstość zaludnienia gminy Dąbrówno na tle gęstości zaludnienia powiatu ostródzkiego i województwa Warmińsko-Mazurskiego w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia w gminie Dąbrówno w analizowanych latach 2012-2021 zmalała od 27 do 24 osób na kilometr kwadratowy. Dla województwa warmińsko – mazurskiego i powiatu ostródzkiego wartość ta również ulega spadkowi, ale jest dla 2021 r. 2,3 razy większa od wartości dla gminy Dąbrówno.

6.2 STRUKTURA MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBRÓWNO WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

Struktura wiekowa społeczeństwa bezpośrednio przekłada się na strukturę wieku ekonomicznego mieszkańców gminy Dąbrówno, która w znacznym stopniu wpływa na lokalną gospodarkę i jej rozwój.

Ekonomiczne grupy wieku rozróżniono w następujący sposób:

- ✧ wiek przedprodukcyjny - mężczyźni i kobiety w wieku 0 -17 lat,
- ✧ wiek produkcyjny - mężczyźni w wieku 18 - 64 lata, kobiety w wieku 18 - 59 lat:
 - wiek mobilny (18 - 44 lata mężczyźni i kobiety),
 - wiek niemobilny (45 - 64 lata mężczyźni i 45 - 59 lat kobiety),
- ✧ wiek poprodukcyjny - mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

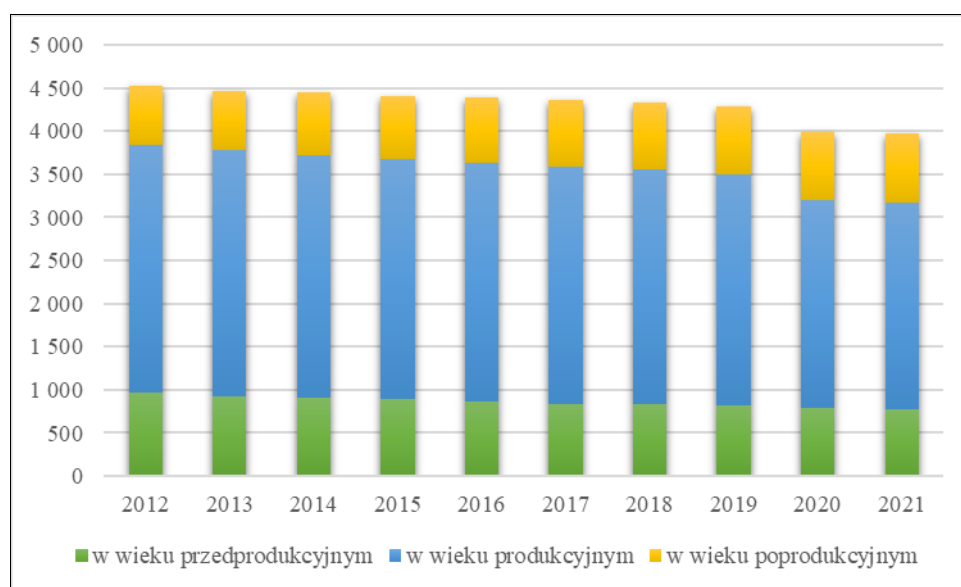

Tabela 9. Ludność gminy Dąbrówno w latach 2012-2021 według ekonomicznych grup wieku

<i>Ludność gminy</i>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>ogółem</i>	4 517	4 468	4 443	4 405	4 394	4 362	4 331	4 283	3 987	3 969
<i>w wieku przedprodukcyjnym</i>	972	924	903	886	869	839	837	824	790	774
<i>w wieku produkcyjnym, w tym</i>	2 864	2 849	2 812	2 784	2 758	2 749	2 717	2 668	2 411	2 396
<i> mobilnym</i>	1 762	1 758	1 733	1 698	1 682	1 656	1 626	1 616	1 406	1 394
<i> niemobilnym</i>	1 102	1 091	1 079	1 086	1 076	1 093	1 091	1 052	1 005	1 002
<i>w wieku poprodukcyjnym</i>	681	695	728	735	767	774	777	791	786	799

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie gminy Dąbrówno w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W granicach gminy Dąbrówno od 2012 roku odnotowywano spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrost w wieku poprodukcyjnym. Stosunek pomiędzy poszczególnymi grupami utrzymuje się na w miarę stabilnym poziomie. Wyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym od odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym jest zjawiskiem negatywnym demograficznie i ekonomicznie.

W celu oceny poziomu obciążenia demograficznego wykorzystuje się trzy podstawowe wskaźniki obciążenia demograficznego:

- ✧ współczynnik obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym jest to stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (tj. w wieku przedprodukcyjnym i w wieku poprodukcyjnym) do liczby ludności w wieku produkcyjnym;
- ✧ współczynnik obciążenia ludności w wieku przedprodukcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym jest to stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym;

- ✧ współczynnik obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym jest to stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Poniżej przedstawiono wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Dąbrówno.

Tabela 10. Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,7	56,8	58,0	58,2	59,3	58,7	59,4	60,5	65,4	65,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	70,1	75,2	80,6	83,0	88,3	92,3	92,8	96,0	99,5	103,2
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	23,8	24,4	25,9	26,4	27,8	28,2	28,6	29,6	32,6	33,3
współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	17,1	17,8	19,4	19,7	20,6	21,5	21,9	22,3	23,9	24,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 8. Kształtowanie się współczynników obciążenia demograficznego na terenie gminy Dąbrówno w latach 2012-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Widoczny negatywny przyrost wykazał wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym z poziomu 70,1 w 2012 r. do 103,2 w roku 2021. Taka sama sytuacja miała miejsce w przypadku wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym, który wykazywał tendencję wzrostową. W związku z powyższym wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym prezentował w analizowanych latach negatywny trend wzrostowy, jednakże wzrost ten nie jest duży.

6.3 RUCH NATURALNY I MIGRACJE NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO

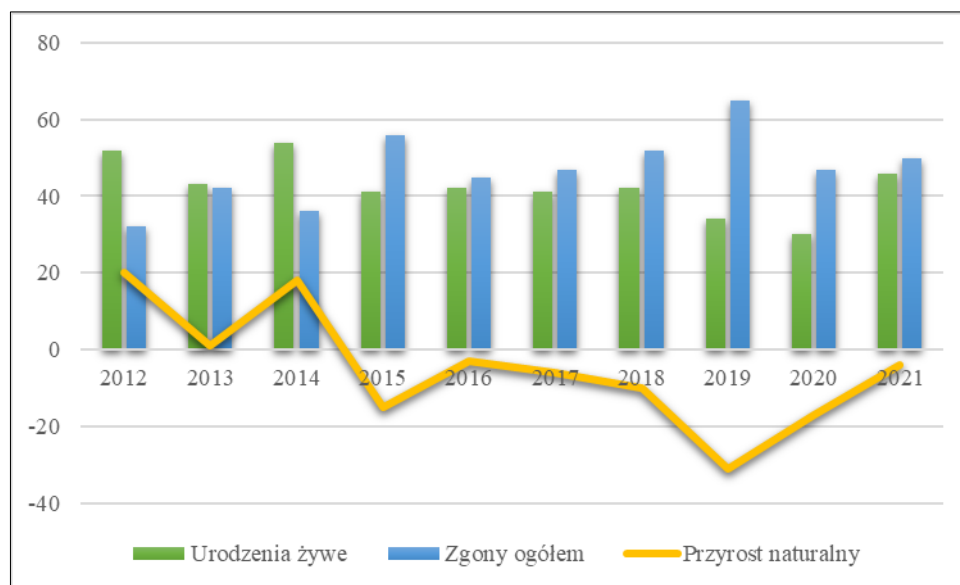
Dla określenia zmian w ruchu naturalnym społeczeństwa przyjmuje się dwa podstawowe mierniki: liczbę urodzeń oraz liczbę zgonów, a także będące ich wypadkową: przyrost naturalny, czyli różnicę wielkości urodzeń i zgonów oraz wyrażony w promilach wskaźnik przyrostu naturalnego, czyli stosunek przyrostu naturalnego do ogólnej liczby ludności w przeliczeniu na 1000 ludności.

Tabela 11. Przyrost naturalny w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

Wyszczególnienie		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	ogółem, w tym:	52	43	54	41	42	41	42	34	30	46
	mężczyźni	30	20	31	17	17	26	24	21	15	24
	kobiety	22	23	23	24	25	15	18	13	15	22
Zgony ogółem	ogółem, w tym:	32	42	36	56	45	47	52	65	47	50
	mężczyźni	19	23	22	26	30	26	31	42	22	29
	kobiety	13	19	14	30	15	21	21	23	25	21
Zgony niemowląt	ogółem, w tym:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	mężczyźni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Przyrost naturalny	ogółem, w tym:	20	1	18	-15	-3	-6	-10	-31	-17	-4
	mężczyźni	11	-3	9	-9	-13	0	-7	-21	-7	-5
	kobiety	9	4	9	-6	10	-6	-3	-10	-10	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Wykres 9. Liczba urodzeń żywych, liczba zgonów oraz wielkość przyrostu naturalnego w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Pod względem ruchu naturalnego gmina Dąbrówno w analizowanym okresie charakteryzowała się ujemnym, niskimi wartościami wskaźnika przyrostu naturalnego. Najniższa wartość wskaźnika przyrostu naturalnego w gminie Dąbrówno obserwowana była w latach 2015, 2019 i 2020 –

odpowiednio -15, -31 i -17. W roku 2015 i 2019 przyczyną takiej sytuacji był wzrost liczby zgonów przy w niskiej liczbie urodzeń.

W ciągu charakteryzowanego okresu liczba urodzeń utrzymywała się na dość stabilnym poziomie w przedziale 30-52 osób rocznie. Natomiast liczba zgonów podlegała większym wahaniom od 32 w roku 2012 do 65 zgonów w roku 2019. Pozytywnym zjawiskiem jest niska umieralność wśród niemowląt.

W gminie Dąbrówno, w analizowanym okresie czasu, za wyjątkiem roku 2013, 2015, 2016, 2020 rodziło się więcej chłopców niż dziewczynek. Większa umieralność notowana jest wśród mężczyzn, z wyjątkiem roku 2020.

W ogólnym rozrachunku ruch naturalny na terenie gminy Dąbrówno charakteryzowała tendencja ujemna przyrostu naturalnego co nie jest zjawiskiem korzystnym demograficznie.

Tabela 12. Ruch naturalny w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021 - wskaźniki

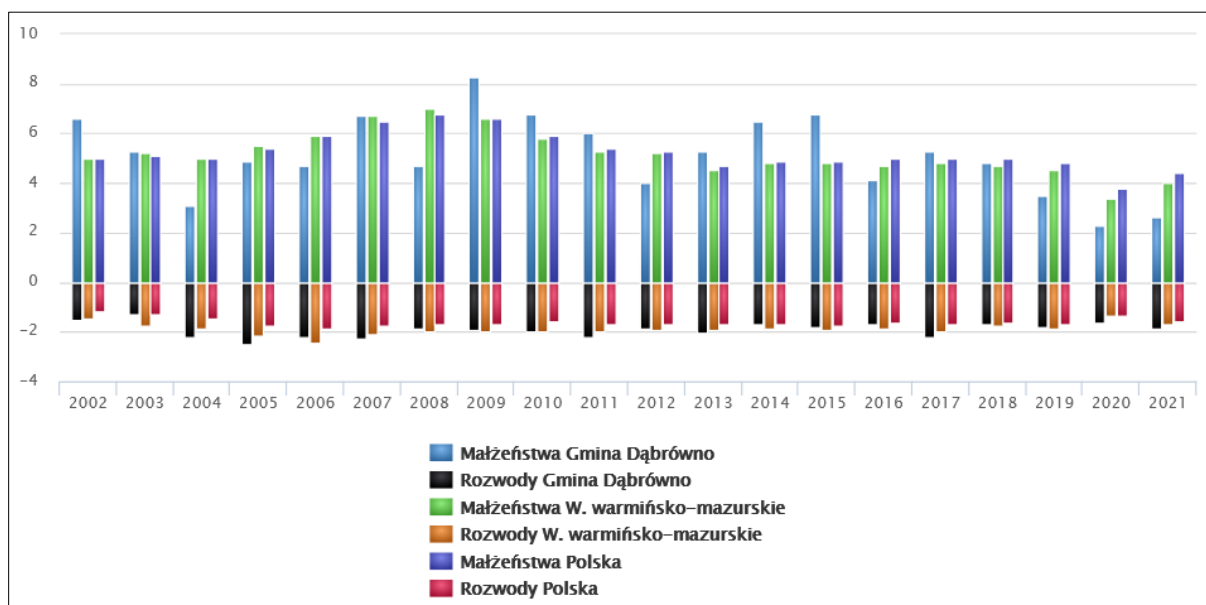
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
urodzenia żywe na 1000 ludności	11,56	9,56	12,11	9,26	9,55	9,4	9,66	7,89	7,44
zgony na 1000 ludności	7,11	9,33	8,08	12,65	10,24	10,78	11,96	15,08	11,66
przyrost naturalny na 1000 ludności	4,44	0,22	4,04	-3,39	-0,68	-1,38	-2,30	-7,19	-4,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Na 1000 ludności gminy Dąbrówno w latach 2012-2021 przypadało od 7,44 do 12,11 urodzeń i od 7,11 do 15,08 zgonów.

Liczba małżeństw i rozwodów w gminie Dąbrówno w latach 2010-2018 w przeliczeniu na 1000 ludności kształtowała się następująco:

Wykres 10. Liczba małżeństwa i rozwodów gminie Dąbrówno na 1000 ludności na tle województwa Warmińsko-Mazurskiego i kraju

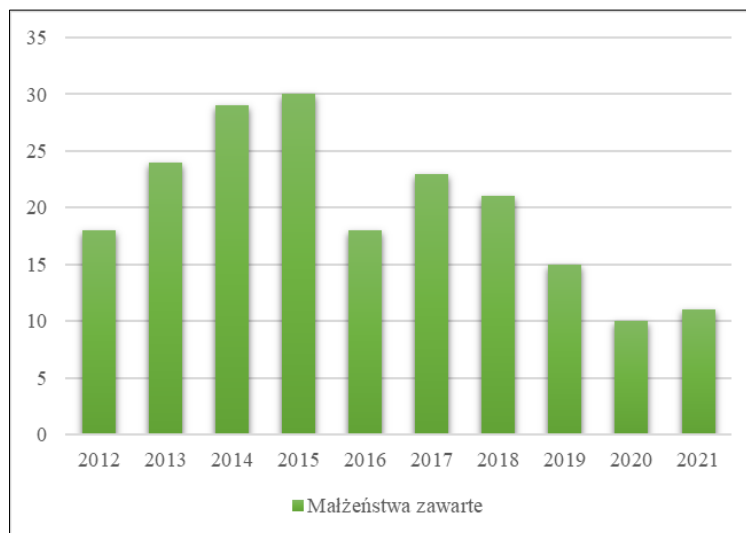
Źródło: Polska w liczbach, gmina Dąbrówno

Liczba małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności zawieranych w gminie Dąbrówno w roku 2002, 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2017, 2018 przewyższała liczbę małżeństw zawieranych w województwie Warmińsko-Mazurskim i kraju (z wyjątkiem 2018 roku).

Liczba rozwodów w gminie na przestrzeni analizowanych lat, za wyjątkiem lat 2003, 2014 wykazywała wyższy lub zbliżony poziom niż obserwowany w kraju.

Wykres 11. Liczba małżeństw zawartych w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Najwięcej małżeństw mieszkańcy gminy Dąbrówno zawarli w 2015 roku, najmniej natomiast w 2020 roku.

Innym ważnym czynnikiem wpływającym na stan i liczebność społeczeństwa na danym obszarze jest zjawisko migracji. Migracje odnoszą się do liczby migrantów, czyli ludzi którzy zmieniają swoje miejsce zamieszkania z lub do danego obszaru w danym okresie czasu (zwykle 1 roku). Wśród migracji wyróżnia się migrację wewnętrzną i zewnętrzną. Migracja wewnętrzna to forma przemieszczania się ludności w obrębie granic gminy, najczęściej jest to migracja ze wsi do miasta. Natomiast migracja zewnętrzna obejmuje napływ i odpływ poza granice gminy.

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia ruchy migracyjne odnotowane na terenie gminy Dąbrówno w latach 2012-2021.

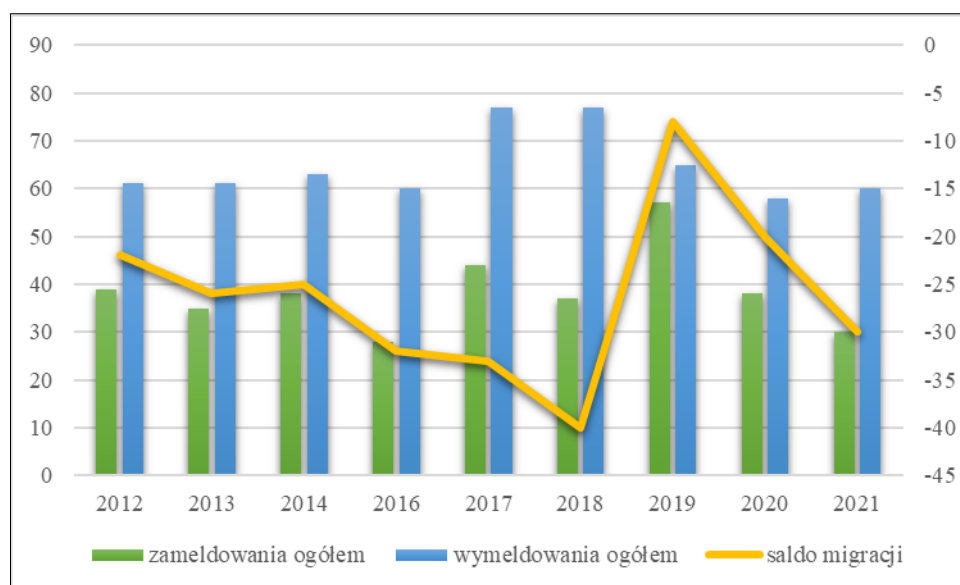
Tabela 13. Liczba zameldowań i wymeldowań oraz wielkość salda migracji w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021 (bd – brak danych)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zameldowania ogółem, w tym:	39	35	38	bd	28	44	37	57	38	30
z miast	7	17	17	19	15	15	14	17	14	14
ze wsi	24	15	13	17	12	27	23	34	23	16
wymeldowania ogółem, w tym:	61	61	63	bd	60	77	77	65	58	60
do miast	36	41	27	33	25	38	40	32	33	29
na wieś	24	18	31	32	33	35	28	33	25	26
saldo migracji	-22	-26	-25	bd	-32	-33	-40	-8	-20	-30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Wykres 12. Liczba zameldowań i wymeldowań oraz wielkość salda migracji w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

W gminie Dąbrówno w latach 2012 – 2021 odnotowano odpływ ludności. Emigracje odbywały się głównie do miast. Ujemny, wskaźnik salda migracji, stanowi niekorzystne zjawisko demograficzne.

W podziale na migrację wewnętrzną i zewnętrzną dane migracyjne dla gminy Dąbrówno przedstawiają się następująco:

Tabela 14. Liczba zameldowań i wymeldowań oraz wielkość salda migracji w podziale na ruch wewnętrzny i zewnętrzny w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zameldowania w ruchu wewnętrznym	31	32	30	36	27	42	37	51	37	30
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	60	59	58	65	58	73	68	65	58	55
saldo migracji wewnętrznych	-29	-27	-28	-29	-31	-31	-31	-14	-21	-25
zameldowania z zagranicy	8	3	8	0	1	2	0	6	1	0
wymeldowania za granicę	1	2	5	0	2	4	9	0	0	5
saldo migracji zagranicznych	7	1	3	0	-1	-2	-9	6	1	-5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Główny udział w kształtowaniu się migracji na terenie gminy Dąbrówno mają migracje w ruchu wewnętrznym. W analizowanym okresie czasu obserwowany jest ujemny wskaźnik salda migracji wewnętrznych.

Migracje w ruchu zagranicznym nie stanowią znacznego udziału w migracjach ludności gminy Dąbrówno. Obserwowane są emigracje wynoszące kilka osób w ciągu roku, największy odpływ

ludności za granicę notowany był w roku 2018. Za wyjątkiem lat 2015, 2018, 2021 do gminy Dąbrówno napływało też kilka osób z zagranicy. Saldo migracji zagranicznych w badanym okresie czasu zróżnicowane.

W przeliczeniu na 1000 ludności wskaźnik salda migracji w gminie Dąbrówno kształtuje się następująco:

Tabela 15. Saldo migracji w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021 w przeliczeniu na 1000 ludności (bd – brak danych)

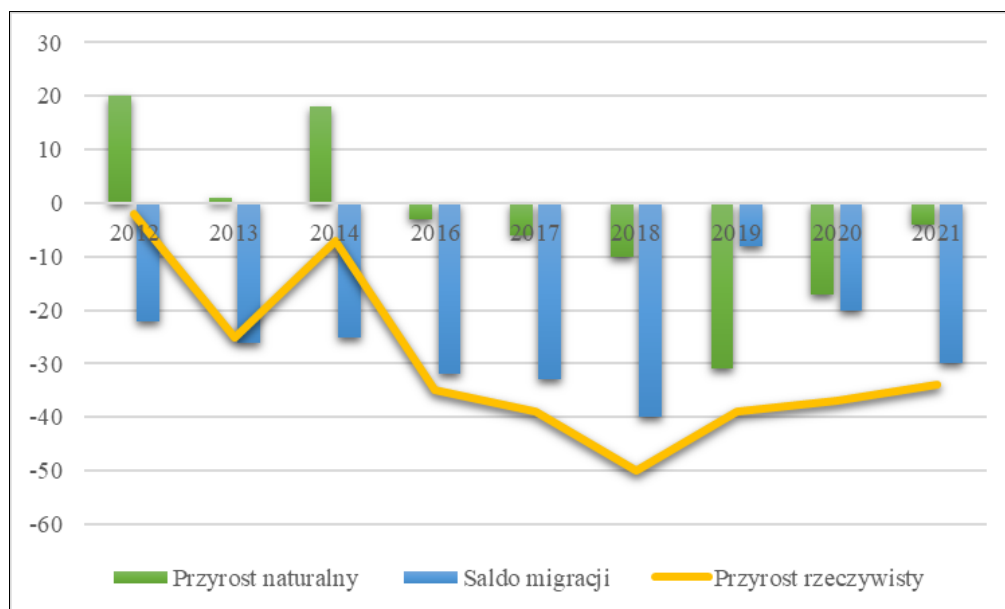
<i>Wyszczególnienie</i>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności</i>	-6,4	-6	-6,3	-6,5	-7,1	-7,1	-7,1	-3,2	-5,2	-6,3
<i>saldo migracji zagranicznych na 1000 osób</i>	1,56	0,22	0,67	bd	-0,23	-0,46	-2,07	1,39	0,25	-1,26
<i>saldo migracji ogółem na 1000 ludności</i>	-4,89	-5,78	-5,61	bd	-7,28	-7,57	-9,2	-1,86	-4,96	-7,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

W przeliczeniu na 1000 ludności gminy, saldo migracji waha się w przedziale od -1,86 w roku 2019 do -9,2 w roku 2018. Migracje zagraniczne nie stanowią znacznego udziału w ogóle migracji, wobec czego nie wpływają znacząco na ogólny wynik salda migracji. Najniższy wskaźnik salda migracji w przeliczeniu na 1000 osób w ruchu wewnętrznym obserwowany był w latach 2016-2018 – wyniósł -7,1.

Przyrost rzeczywisty ludności określa suma przyrostu naturalnego ludności oraz salda migracji. Jest to wskaźnik dający pełny obraz zmian liczby mieszkańców danego obszaru.

Wykres 13. Relacje między przyrostem naturalnym, saldem migracji oraz przyrostem rzeczywistym występującym na terenie gminy Dąbrówno w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

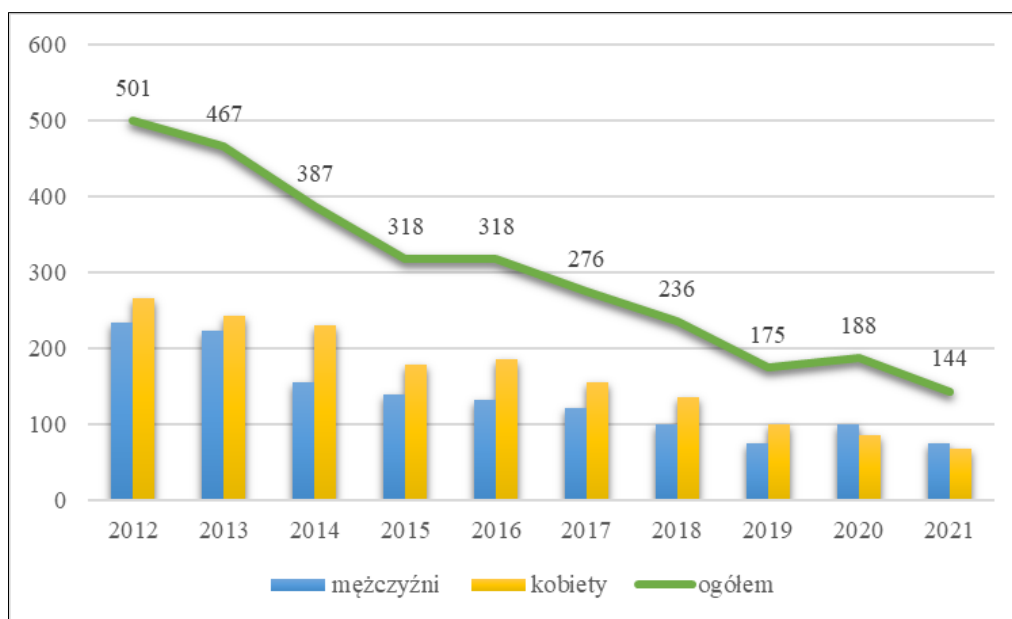
Gmina Dąbrówno w trakcie analizowanego okresu charakteryzowała się ujemnym przyrostem rzeczywistym.

6.4 POZIOM BEZROBOCIA NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO

Bezrobocie, czyli brak możliwości zdobycia pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia jest zjawiskiem towarzyszącym gospodarce rynkowej. Problem bezrobocia dotyka także mieszkańców gminy Dąbrówno. Liczba osób bezrobotnych w gminie wykazuje się tendencją spadkową i na koniec 2021 r. wynosiła 144 osób, natomiast w 2012 roku wynosiła 501 osób. Analizowany 10 - letni okres należy uznać za korzystny w świetle sytuacji na rynku pracy.

Wykres 14. Bezrobocie wg płci w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

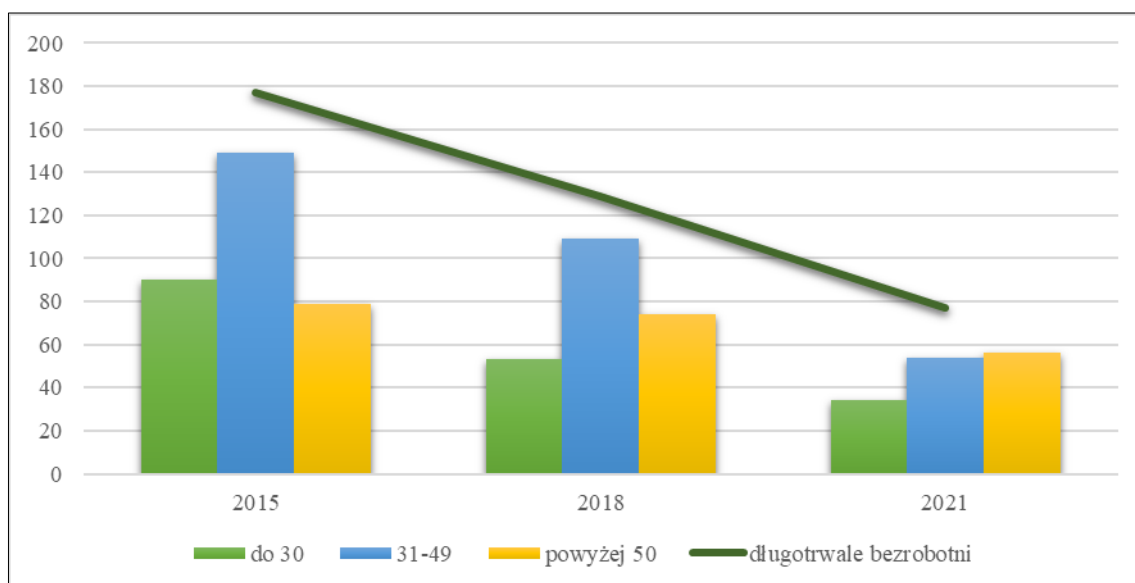

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Na terenie gminy Dąbrówno największą część osób bezrobotnych stanowią osoby w wieku od 31 do 49 lat w roku 2015 i 2018. W 2021 roku wartość ta uległa spadkowi, a największy poziom bezrobocia odnotowano w przedziale powyżej 50 roku życia. Korzystnym zjawiskiem jest spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych.

Wykres 15. Bezrobocie wg wieku w gminie Dąbrówno w 2015, 2018, 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie

Poniższa tabela informuje o spadku udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w relacji do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten w 2021 roku był niższy o 5,4 punkty procentowe w stosunku do 2015 roku.

Tabela 16. Rynek pracy

Wyszczególnienie	2015	2018	2021
Pracujący* na 1000 ludności	69	77	78
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	11,4	8,7	6,0

*bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

6.5 PODMIOTY GOSPODARCZE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO

Główne podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON dające zatrudnienie i zlokalizowane na terenie gminy Dąbrówno to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z sektora prywatnego, a następnie kolejno spółki handlowe oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne z sektora prywatnego.

W analizowanym okresie nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej. W porównaniu do 2012 r. nastąpił wzrost o 15% w 2021 r.

Tabela 17. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sektorów własnościowych na terenie gminy Dąbrówno w 2015, 2018, 2021 roku

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2012</i>	<i>2015</i>	<i>2018</i>	<i>2021</i>
Podmioty Gospodarki Narodowej (ogółem)	221	219	226	255
sektor publiczny (ogółem), w tym:	12	8	7	7
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	9	6	5	5
sektor prywatny (ogółem), w tym:	209	210	219	245
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	167	161	170	191
spółki handlowe	15	19	15	18
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	9	10	7	6
spółdzielnie	2	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	14	17	17	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Na terenie gminy Dąbrówno w 2021 r. największy udział w ogólnej liczbie podmiotów działalności gospodarczej miała Sekcja F (budownictwo 23,53%). W następnej kolejności plasowały się działy: Sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (21,96%), Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (9,80%).

W ciągu analizowanych 4 lat na obszarze gminy Dąbrówno pojawiły się nowe przedsiębiorstwa działające głównie w sekcjach: F – budownictwo (22 szt.), P – Edukacja (3 szt.), J - informacja i komunikacja (3 szt.), C - przetwórstwo przemysłowe (2 szt.) oraz D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (2 szt.).

Tabela 18. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg działów PKD 2007 na terenie gminy Dąbrówno w latach 2018-2021

<i>Podmioty gospodarki narodowej wg działów PKD 2007</i>	<i>2018</i>		<i>2021</i>		<i>Zmiana</i>
	<i>[szt.]</i>	<i>Udział</i>	<i>[szt.]</i>	<i>Udział</i>	<i>[szt.]</i>
Ogółem	226	100%	255	100%	29
<i>Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo</i>	16	7,08%	15	5,88%	-1
<i>Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie</i>	6	2,65%	6	2,35%	0
<i>Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe</i>	23	10,18%	25	9,80%	2
<i>Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych</i>	0	0,00%	2	0,78%	2
<i>Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją</i>	1	0,44%	1	0,39%	0
<i>Sekcja F - Budownictwo</i>	38	16,81%	60	23,53%	22
<i>Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle</i>	56	24,78%	56	21,96%	0
<i>Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa</i>	7	3,10%	6	2,35%	-1
<i>Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i>	10	4,42%	7	2,75%	-3

Podmioty gospodarki narodowej wg działów PKD 2007	2018		2021		Zmiana
	[szt.]	Udział	[szt.]	Udział	[szt.]
Ogółem	226	100%	255	100%	29
<i>Sekcja J - Informacja i komunikacja</i>	1	0,44%	4	1,57%	3
<i>Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa</i>	2	0,88%	2	0,78%	0
<i>Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości</i>	4	1,77%	4	1,57%	0
<i>Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</i>	8	3,54%	7	2,75%	-1
<i>Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</i>	5	2,21%	5	1,96%	0
<i>Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne</i>	9	3,98%	9	3,53%	0
<i>Sekcja P - Edukacja</i>	8	3,54%	11	4,31%	3
<i>Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	10	4,42%	10	3,92%	0
<i>Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</i>	7	3,10%	7	2,75%	0
<i>Sekcje S i T - Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby</i>	15	6,64%	18	7,06%	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

6.6 SYTUACJA MIESZKANIOWA NA TERENIE GMINY DĄBRÓWNO

Sytuację mieszkaniową w gminie Dąbrówno definiuje wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową oraz tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Tabela 19. Zasoby mieszkaniowe gminy Dąbrówno w latach 2012-2020

Wyszczególnienie	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkań	szt.	1 295	1 308	1 314	1 333	1 336	1 339	1348	1357	1366
Liczba izb	szt.	5 078	5 148	5 185	5 296	5 316	5 330	5377	5426	5462
Liczba budynków mieszkalnych w gminie	szt.	830	841	847	859	862	865	873	890	890
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	szt.	286,7	292,7	295,7	302,6	304,1	307	311,2	316,8	342,6
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	szt.	3,49	3,42	3,38	3,3	3,29	3,26	3,21	3,16	2,92
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	szt.	0,89	0,87	0,86	0,83	0,83	0,82	0,81	0,79	0,73
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	100 341	102 759	103 694	107 036	107 469	108 060	109403	111439	112419
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	szt.	4	4	4	4	4	4	3,99	4	4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	77,5	78,6	78,9	80,3	80,4	80,7	81,2	82,1	82,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	22,2	23	23,3	24,3	24,5	24,8	25,3	26	26,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Zasoby mieszkaniowe w granicach gminy Dąbrówno w 2021 r. wynosiły 1366 mieszkań, w których znajdowało się 5462 izb, o łącznej powierzchni użytkowej 112 419 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wyniosła w ostatnim roku analizy 82,3 m², a na jedną osobę przypadało 26,5 m². Jedno mieszkanie zamieszkiwało statystycznie 3,42 osób, a na jedną izbę statystycznie przypadało około 0,73 osoby. W latach 2012-2021 zasoby mieszkaniowe w gminie Dąbrówno zwiększyły się o 71 mieszkań, poprawie uległa wartość przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania z poziomu 77,5 m² (2012 r.) do 82,3 m² (2021 r.), a także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę z poziomu 22,2 (2012 r.) do 26,5 (2021 r.) oraz liczba mieszkań na 1000 mieszkańców z 286,7 (2012 r.) do 342,6 (2021 r.). Powyższe wskaźniki ukazujące sytuację mieszkaniową w gminie Dąbrówno wskazują na poprawę jakości zamieszkania społeczności gminnej.

6.7 MIENIE KOMUNALNE

Gmina Dąbrówno na koniec 2021 r. posiadała mienie komunalne, w którego skład weszły obiekty i budynki według poniższego wykazu:

Tabela 20. Mienie komunalne gminy Dąbrówno w 2021 r.

<i>Rodzaj mienia: obiekty</i>	<i>Jednostka</i>	<i>Ilość</i>
<i>budynki mieszkalne</i>	szt.	6
<i>budynki niemieszkalne</i>	szt.	12
<i>szkoły i budynki „poszkolne”</i>	szt.	5
<i>ośrodki kultury (budynek GCKB i świetlice wiejskie)</i>	szt.	13
<i>obiekty ochotniczej straży pożarnej</i>	szt.	7
<i>budynek Urzędu Gminy</i>	szt.	1
<i>budynek GOPS</i>	szt.	1
<i>Rodzaj mienia: grunty</i>	<i>Jednostka</i>	<i>Ilość</i>
<i>zurbanizowane tereny niezabudowane</i>	ha	0,873
<i>tereny różne</i>	ha	10,4065
<i>grunty pod rowami</i>	ha	0,2176
<i>nieużytki</i>	ha	4,3634
<i>grunty pod wodami</i>	ha	0,68
<i>użytki kopalne</i>	ha	3,9904
<i>tereny komunikacyjne</i>	ha	246,3817
<i>tereny rekreacyjne</i>	ha	21,0293
<i>inne tereny zabudowane</i>	ha	7,5857
<i>tereny przemysłowe</i>	ha	1,7946
<i>tereny mieszkaniowe</i>	ha	3,4455
<i>grunty zakrzewione i zadrzewione</i>	ha	13,415
<i>lasy</i>	ha	1,6158
<i>grunty rolne zabudowane</i>	ha	1,7752
<i>użytki zielone</i>	ha	19,0137
<i>grunty orne</i>	ha	15,6701

Źródło: Raport o stanie gminy Dąbrówno

Gmina Dąbrówno jest właścicielem i administratorem 17 placów zabaw, z których część jest wyposażona także w elementy siłowni zewnętrznych. W roku 2021 powstał jeden nowy plac zabaw, w miejscowości Leszcz, a pozostałe były ulepszane poprzez zakup nowych elementów konstrukcyjnych oraz ogrodzanie terenów, poprawiając tym bezpieczeństwo i estetykę.

6.8 KULTURA

Obcowanie z kulturą odgrywa ogromną rolę w życiu każdego człowieka. Wpływa na kształtowanie właściwych postaw, rozwój intelektualny, stanowi alternatywę do spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Za propagowanie i rozwój życia kulturowego w gminie Dąbrówno odpowiada Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne (GCKB) w Dąbrównie. GCKB jest samorządową jednostką kulturalną

utworzona z połączenia Gminnego Ośrodka Kultury w Dąbrównie i Gminnej Biblioteki w Dąbrównie. Jednostka funkcjonuje od 1 stycznia 2015 r. Utworzona przez Radę Gminy w Dąbrównie Uchwałą Nr XXXVII/327/14 z dnia 30 października 2014 r. Siedziba GCKB mieści się w Dąbrównie, przy ulicy Kościuszki 11c. Jednostka posiada filię biblioteczną w miejscowości Elgnowo. Celem jednostki jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne oraz potrzeby czytelnictwa mieszkańców gminy Dąbrówno, a także upowszechnianie i promocja kultury lokalnej i folkloru. Siedziba Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego jest częściowo przystosowana do obsługi osób niepełnosprawnych. Łączna powierzchnia obiektu wynosi 1013 m² z czego 253 m² zajmuje punkt przedszkolny. W pozostałej części obiektu znajdują się:

- ✧ sala widowiskowa ze sceną (podesty) mogące pomieścić 80 osób (miejsca siedzące),
- ✧ biblioteka z czytelnia,
- ✧ sala komputerowa wyposażona w 12 komputerów z dostępem do Internetu oraz urządzenie wielofunkcyjne z drukarką,
- ✧ pracownie warsztatowe, sala konferencyjna,
- ✧ pomieszczenie z grami i zabawkami dla najmłodszych
- ✧ harcówka, siedziba stowarzyszeń,
- ✧ pomieszczenia biurowe oraz gospodarcze.

GCKB prowadzi działalność stacjonarną, jak i wyjazdową w postaci organizacji lub współorganizacji imprez i zajęć na terenie gminy. Do cyklicznych imprez należą:

- ✧ Dni Dąbrówna,
- ✧ Dożynki Gminne,
- ✧ obchody nocy świętojańskiej,
- ✧ obchody rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego,
- ✧ przeglądy grup kolędniczych,
- ✧ wigilie dla seniorów,
- ✧ noce bibliotek oraz Turniej Rycerski o skrzynię Wójta Gminy Dąbrówno,
- ✧ raz w roku organizowany jest Koncert Charytatywny dla potrzebujących/chorych dzieci.

Wszystkie imprezy są bezpłatne i otwarte. W większości plenerowe, a co za tym idzie ilość uczestników jest nieprzewidywalna i w dużej mierze zależy od warunków pogodowych (uczestników bywa od kilkudziesięciu nawet do kilkuset).

Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Dąbrównie ma również bogatą ofertę cyklicznych zajęć dla dzieci i dorosłych (stan na 2021 r.):

- ✧ warsztaty teatralne (6 osób),
- ✧ zajęcia umuzykalniające (11 osób),
- ✧ koło kreatywnej plastyki (10 osób),
- ✧ warsztaty taneczne 10 osób),

- ✧ nauka śpiewu (6 osób)
- ✧ gry na instrumentach (6 osób),
- ✧ koło decoupage (12 osób),
- ✧ zajęcia relaksacyjno-oddechowe 6 osób),
- ✧ warsztaty rękodzieła (7 osób) dla dorosłych,
- ✧ warsztaty ceramiczne (5 osób) dla dzieci.

Ponadto GCKB jest miejscem regularnych spotkań seniorów oraz harcerzy i miłośników komputerów.

Tabela 21. Dane dotyczące Gminnej Biblioteki Publicznej na terenie gminy Dąbrówno w latach 2012-2021

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Jednostka</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
<i>Liczba bibliotek i filii</i>	obiekty	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2
<i>Pracownicy bibliotek</i>	osoby	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2
<i>Czytelnicy w ciągu roku</i>	osoby	1015	977	937	957	927	902	880	843	809	755
<i>Księgozbiór</i>	woluminy	39222	39879	37674	36982	35787	36813	33108	24651	23881	24219
<i>Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności</i>	osoby	226	217	210	216	211	207	202	196	201	190
<i>Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach</i>	woluminy	15,7	16,3	17	13,9	14	11	10,2	9,5	8,8	21,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Główna placówka biblioteki wraz z filią posiadała w 2012 roku księgozbiór składający się z 39 222 woluminów, który został zmniejszony do 24 219 woluminów do roku 2021. Spadła również liczba filii biblioteki w gminie z 4 placówek do 2 od 2019 r. Spadła również liczba czytelników na przestrzeni lat 2012-2021 o 260 osób. W przeciągu analizowanego okresu liczba wypożyczonych książek przypadająca na 1 czytelnika była zróżnicowana. Z analizy wynika, że nie można mówić o jakimkolwiek trendzie w zainteresowaniu książką w dobie powszechnego dostępu do sieci Internetowej oraz coraz większej popularności e-booków i audiobooków.

Tabela 22. Czytelnicy według wykonywanych zajęć w latach 2020 - 2021 r.

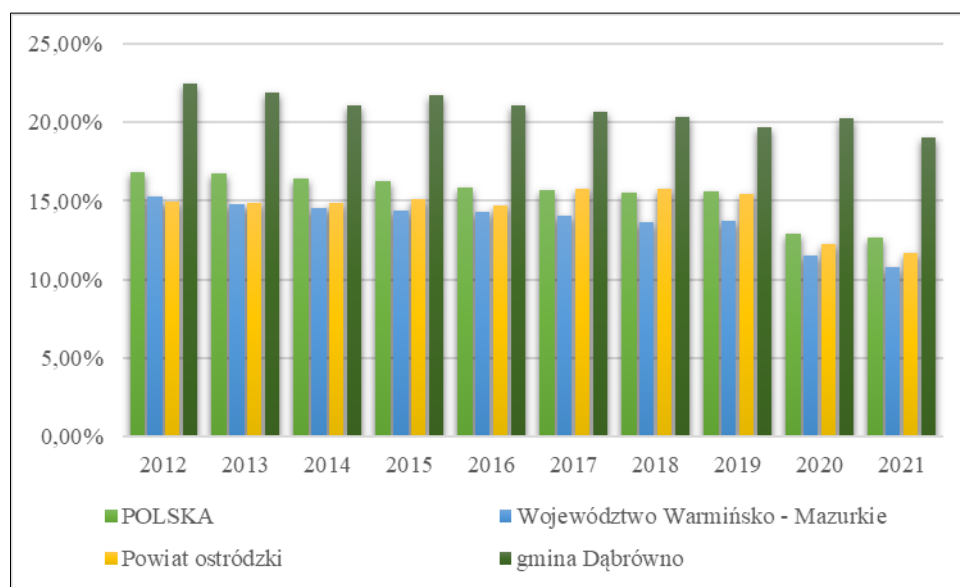
Lata	Osoby uczące się	Udział % w czytelnicy ogółem	Osoby pracujące	Udział % w czytelnicy ogółem	Pozostali	Udział % w czytelnicy ogółem	Czytelnicy ogółem
2020	293	36,2%	335	41,4%	181	22,4%	809
2021	250	33,1%	318	42,1%	187	24,8%	755
różnica	- 43	-	- 17	-	+ 6	-	- 54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno

W latach 2020 - 2021 największy udział procentowy wśród czytelników gminnej biblioteki stanowią osoby pracujące, następnie uczące się.

Na wykresie poniżej porównano dane bibliotek publicznych dla gminy Dąbrówno i dla kraju dotyczące udziału procentowego osób czytających w ogólnej liczbie ludności zamieszkującej dane terytorium. Z analizy wynika, że na tle kraju, województwa i powiatu, gmina Dąbrówno charakteryzuje się wyższymi wskaźnikami.

Wykres 16. Udział % osób czytających w latach 2012-2021

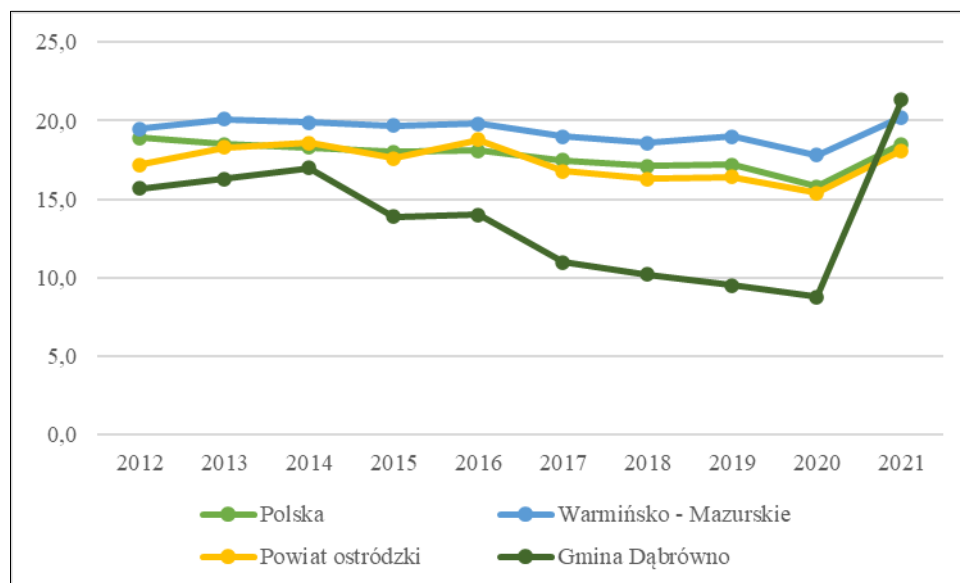

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Czytelnicy z gminy Dąbrówno wyróżniali się do 2020 roku niższą liczbą wypożyczonych woluminów na 1 czytelnika niż ma to miejsce w skali województwa czy też kraju. W 2021 roku tendencja ta uległa zmianie.

Wykres 17. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Dane jakie przyjęto do analizy pochodzą z Bibliotek publicznych. Raport „Stan czytelnictwa w Polsce w 2018 roku” wskazuje na większe zainteresowanie książką. Badanie zostało zrealizowane na ogólnopolskiej próbie reprezentatywnej. W 2018 roku czytanie przynajmniej jednej książki w ciągu roku zadeklarowało 37% respondentów.

Czytane w 2018 roku książki pochodziły przede wszystkim z zakupów (38%), których znaczenie od 2014 roku wzrosło. Coraz rzadziej pożyczamy książki od znajomych i korzystamy z księgozbioru domowego. Książki wypożyczone z biblioteki publicznej w perspektywie kilkuletniej zajmują mniej więcej tę samą pozycję.

To, że zainteresowanie czytaniem książek nie rośnie, ma zapewne wiele przyczyn; należą do nich m.in. style życia i sposoby spędzania czasu wolnego, popularyzacja rozrywki cyfrowej, niewielkie przełożenie czytania książek w dorosłym życiu na powodzenie na rynku pracy, a także fakt, że za sprawą przemian w dziedzinie technologii komunikacji książki nie są dziś jedynym źródłem wiedzy i informacji.

Ochotnicze Straże Pożarne oprócz zapewnienia bezpieczeństwa pełnią równie istotną rolę w życiu społecznym i kulturalnym lokalnej społeczności. To członkowie OSP są inicjatorami licznych imprez i wydarzeń kulturalnych i sportowych. Pomagają w organizacji m.in. „Dożynek Gminnych”, corocznie rozgrywane są Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze, w których biorą udział lokalne strażki oraz młodzież.

6.9 OŚWIATA

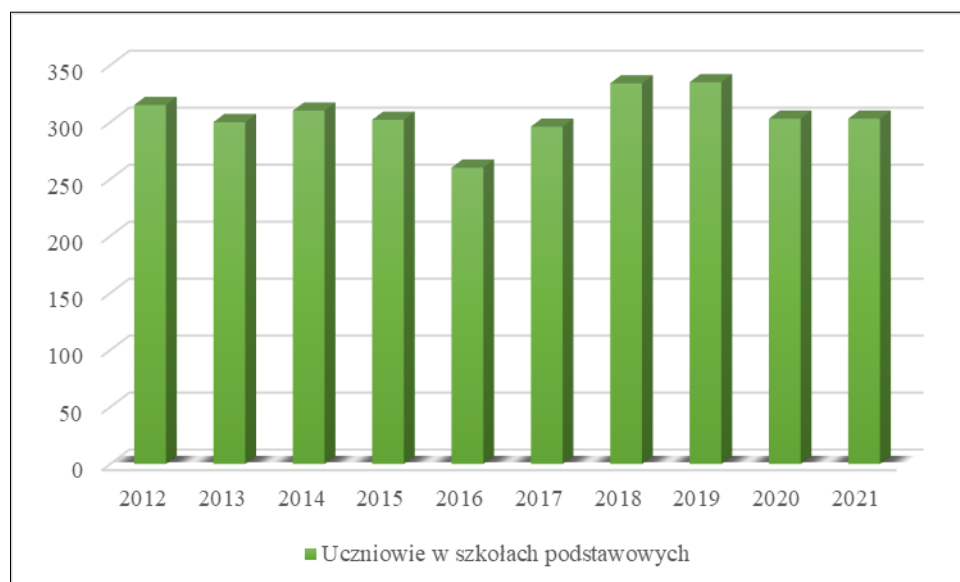
Na terenie Gminy Dąbrówno w 2021 roku funkcjonowały trzy szkoły podstawowe: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jarosława Iwaszkiewicza w Dąbrównie, Publiczna Szkoła

Podstawowa w Marwałdzie i Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ignacego Krasickiego w Elgnowie. Przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jarosława Iwaszkiewicza w Dąbrównie funkcjonował Punkt Przedszkolny dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat. We wszystkich szkołach od września 2021 roku zostały utworzone oddziały przedszkolne. Łącznie we wszystkich szkołach nauka odbywała się w 33 oddziałach.

Poniższy wykres przedstawia liczbę uczniów w szkołach podstawowych w latach 2012-2021. Z wykresu wynika, że liczba uczniów jest zróżnicowana. Największe wartości odnotowano w 2018 i 2019 roku, najmniejsze zaś w 2016 roku. Nagły wzrost liczby uczniów od 2017 w szkołach podstawowych spowodowany jest reformą systemu oświaty, tj.: likwidacją gimnazjum i wydłużeniem nauki w szkole podstawowej.

Wykres 18. Uczniowie w szkołach podstawowych w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

W 2021 roku w publicznych szkołach podstawowych (PSP) w gminie Dąbrówno było zatrudnionych 75 nauczycieli, w tym:

- ✧ 37 w PSP w Dąbrównie
- ✧ 18 w PSP W Elgnowie,
- ✧ 20 w PSP w Marwałdzie.

6.10 SPORT

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak

przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Na terenie gminy Dąbrówno działa Stowarzyszenie Gminny Klub Sportowy „VEL Dąbrówno”.

Dominującymi dyscyplinami w gminie są: piłka nożna, tenis ziemny oraz siatkówka plażowa. Najmłodszy mieszkańcy mają do swojej dyspozycji nowoczesne place zabaw, funkcjonują także orliki i siłownie plenerowe.

Obiekty sportowe na terenie gminy Dąbrówno:

- ✧ stadion w Dąbrównie,
- ✧ boiska do piłki plażowej w Dąbrównie,
- ✧ kort tenisowy w Dąbrównie,
- ✧ boisko w parku w Dąbrównie,
- ✧ wielofunkcyjne boisko w Elgnowie,
- ✧ siłownia zewnętrzna w Saminie,
- ✧ boisko „Orlik” przy Państwowej Szkole Podstawowej w Dąbrównie,
- ✧ boisko przy Państwowej Szkole Podstawowej w Marwałdzie.

6.11 TURYSTYKA

Gmina Dąbrówno dysponuje turystycznymi walorami środowiska i przyrody ze względu na panujące tutaj naturalne warunki przyrodnicze oraz dużą liczbę naturalnych zbiorników wodnych. Sama miejscowość Dąbrówno położona jest pomiędzy dwoma jeziorami: Dąbrowa Mała i Dąbrowa Wielka. W gminie znajdują się liczne zabytki m.in dwa kościoły: rzymsko-katolicki i ewangelicko-metodystyczny. Przy tym drugim w XVI wieku wzniesiona została dzwonnica, która jest czynna do dziś i stanowi dobry punkt widokowy. Poza tym Dąbrówno posiada wiele innych zabytków takich jak budynek, w którym przed II wojną światową mieściła się synagoga, cmentarz żydowski, park zamkowy, ruiny zamku krzyżackiego, który został spalony przez Władysława Jagiełło podczas pochodu na Grunwald oraz piękne kamienice przy ulicach Kościuszki i Kościelnej.

Na terenie Gminy Dąbrówno na przestrzeni ostatnich kilku lat nastąpił rozwój infrastruktury turystycznej. W tym czasie powstały miejsca wypoczynku i rekreacji, pomosty, wiaty, place zabaw i siłownie zewnętrzne, a także 4 oznakowane szlaki rowerowe o łącznej długości 77,70 km. Mieszkańcy oraz turyści mogą spędzać czas nad jeziorami, których w całej gminie jest 12.

Baza noclegowa w gminie Dąbrówno przedstawia się następująco (stan na 2021 r.):

❖ *Wykaz ośrodków wypoczynkowych:*

- Ośrodek Wypoczynkowy „Inter Piast”, Kalbornia, 14-120 Dąbrówno: 206 miejsc noclegowych.

❖ *Wykaz pensjonatów:*

- Pensjonat „Zacisze” ul. Ogrodowa 7, 14-120 Dąbrówno: 30 miejsc noclegowych.

❖ *Wykaz kwater agroturystycznych:*

- Chata Wuja Toma Agnieszka Zarzecka, Okrągłe 1A: 28 miejsc noclegowych;
- Gospodarstwo Agroturystyczne Jadwiga Widźgowska, ul. Kościelna 5, 14-120 Dąbrówno: 9 miejsc noclegowych;
- Gospodarstwo Agroturystyczne Anna Iwaniak, Lidzbarska 1, 14-120 Dąbrówno: 10 miejsc noclegowych;
- Gospodarstwo Agroturystyczne Lajkonik Zofia i Tadeusz Przybylscy, Lewańd Wielki 31/2, 14-120 Dąbrówno: 6 miejsc noclegowych;
- Uroczysko Jakubowo, Jakubowo 1, 14-120 Dąbrówno: 33 miejsca noclegowe;
- Gospodarstwo Agroturystyczne Helena Podolak, Parkowa 1, 14-120 Dąbrówno: 12 miejsc noclegowych;
- Stajnia Młyn Zamkowy, Elgnowo 51, 14-120 Dąbrówno, 6 miejsc noclegowych.

❖ *Wykaz pokoi do wynajęcia:*

- Tomasz Wygoda, Jabłonowo 9B, 14-120 Dąbrówno: 5 miejsc noclegowych;
- ELWOX Wojciech Witkowski, Dębowa 45, 14-120 Dąbrówno: 25 miejsc noclegowych;
- Dom na Końcu Świata, Ostrowite 10b, 14-120 Dąbrówno: 12 miejsc noclegowych;
- Dom na Końcu Świata, Ostrowite 10h, 14-120 Dąbrówno: 12 miejsc noclegowych.

❖ *Wykaz domków letniskowych:*

- na terenie gminy Dąbrówno wg. ewidencji podatkowej zlokalizowanych jest 214 domków letniskowych.

Ścieżki rowerowe na terenie gminy:

- ❖ Szlak rowerowy czerwony prowadzi przez 10 miejscowości: Dąbrówno-Jabłonowo- Krajewo-Samin- Saminek – Ostrowite kolonia- Jankowice-Brzeźno Mazurskie – Jakubowo – Dąbrówno. Długość szlaku: 27,7 km.

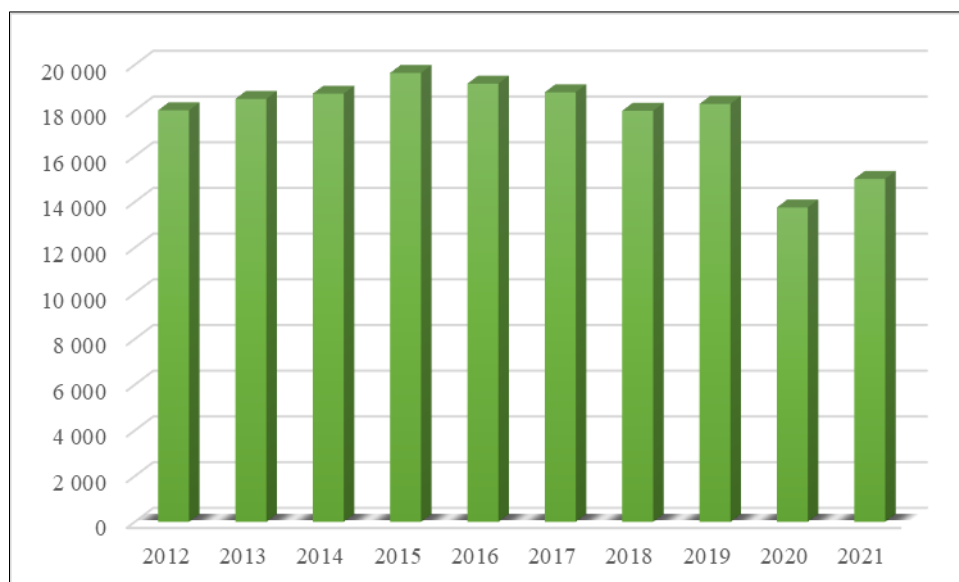
- ✧ Szlak rowerowy niebieski prowadzi przez 5 miejscowości: Dąbrówno – Okrągłe-Stare Miasto - Jabłonowo – Dąbrówno. Długość szlaku: 14 km.
- ✧ Szlak rowerowy żółty prowadzi przez 5 miejscowości: Okrągłe – Lewańd Wielki – Odmy – Elgnowo- Jagodziny. Długość szlaku: 24,8 km.
- ✧ Szlak rowerowy czarny prowadzi przez 4 miejscowości: Węzeł szlaków koło Leszcza – Osiekowo – Łogodowo – Gardyny. Długość szlaku 11,2 km.

6.12 OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Dąbrówno działa Ośrodek Zdrowia w Dąbrównie - NZOZ ESKULAP s.c.

Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2012-2019 kształtowała się na podobnym poziomie. Rok 2020 i 2021 charakteryzuje się niskimi wartościami.

Wykres 19. Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Dąbrówno w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Na 1 przychodnię przypadają wszyscy mieszkańcy gminy.

Tabela 23. Ochrona zdrowia w 2021 r.

Ochrona zdrowia	Powiat	Gmina
Przychodnie	45	1
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2236	3969
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,2	3,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

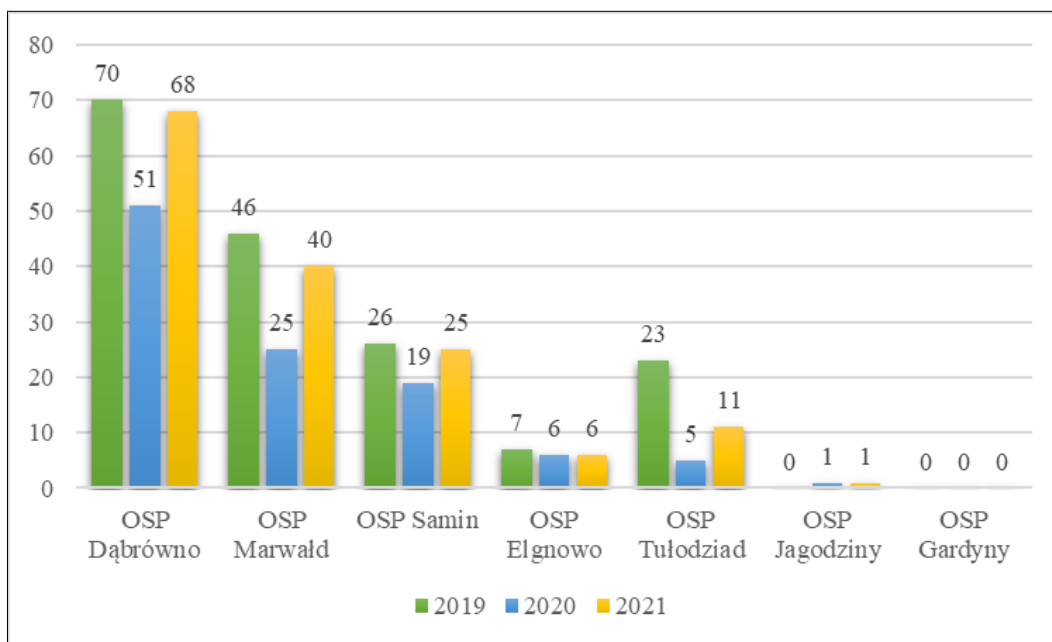
6.13 BEZPIECZEŃSTWO

Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym mieszkańców czuwa siedem jednostek ochotniczych straży pożarnych (OSP):

- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrównie – 56 członków,
- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Elgnowie – 15 członków,
- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Gardynach – 15 członków,
- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Jagodzinach – 32 członków,
- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Marwałdzie – 48 członków,
- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Saminie – 46 członków,
- ✧ Ochotnicza Straż Pożarna w Tułodziadzie – 34 członków.

W roku 2021 Ochotnicza Straż Pożarna w Marwałdzie została włączona do Krajowego Systemu Jednostek Ratownictwa Drogowego. Na terenie Gminy Dąbrówno w tym systemie funkcjonują dwie jednostki. Drugą jednostką jest Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrównie.

Wykres 20. Liczba interwencji jednostek OSP w gminie Dąbrówno w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno

Najwięcej interwencji w latach 2019-2021 odnotowano w OSP Dąbrówno, następnie w OSP Marwałd i OSP Samin.

W roku 2021 Posterunek Policji w Dąbrównie odnotował:

- ✧ 91 przestępstw, które dotyczyły m.in. włamań, niszczenia mienia kradzieży oraz pobić,
- ✧ 1441 wykroczeń z czego 40 osób zostało ukarane mandatami, 1401 osób zostało poucanych.

Do głównych czynników wpływających na ilość popełnionych czynów zabronionych był fakt, iż sprawcy przestępstw znajdowali się pod wpływem alkoholu i środków odurzających.

6.14 POMOC SPOŁECZNA

Instytucją polityki społecznej w gminie Dąbrówno, której główne zadanie to wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Rodzaj świadczeń z pomocy społecznej:

Świadczenia pieniężne:

- ✧ zasiłek stały,
- ✧ zasiłek okresowy,
- ✧ zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- ✧ zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- ✧ zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.

Świadczenia niepieniężne:

- ✧ praca socjalna,
- ✧ bilet kredytowany,
- ✧ składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- ✧ składki na ubezpieczenie społeczne,
- ✧ pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- ✧ sprawienie pogrzebu,
- ✧ poradnictwo specjalistyczne,
- ✧ interwencja kryzysowa,
- ✧ schronienie,
- ✧ posiłek,
- ✧ niezbędne ubranie,
- ✧ usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- ✧ specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- ✧ mieszkania chronione,
- ✧ pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- ✧ pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie-w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Gmina Dąbrówno została podzielona na 3 rejony działania pracowników socjalnych.

Ze świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2021 r. skorzystało 139 rodzin (554 osób w tych rodzinach). Decyzją administracyjną przyznano świadczenia dla 222 osób. Najczęstszą przyczyną przyznania pomocy społecznej było:

- ✧ bezrobocie – 71 rodzin (290 osób w rodzinach);
- ✧ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych – 31 rodzin (180 osób w rodzinach);
- ✧ długotrwała lub ciężka choroba - 29 rodzin (90 osób w rodzinach);
- ✧ niepełnosprawność – 25 rodzin (70 osób w rodzinach).

Świadczenia rodzinne obejmują zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, zasiłki dla opiekunów, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- ✧ urodzenia dziecka,
- ✧ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- ✧ samotnego wychowywania dziecka,
- ✧ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- ✧ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- ✧ rozpoczęcia roku szkolnego,
- ✧ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Tabela 24. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w latach 2012-2021 r.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci</i>	270	249	229	214	222	237	227	207	160	129
<i>dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem</i>	571	532	493	470	491	511	500	463	384	338
<i>dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny</i>	514	484	458	438	451	470	462	434	361	316
<i>udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)</i>	52,1	49,9	49,7	48,5	51,3	54,9	55,2	52,5	44,5	39,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Z tabeli powyżej wynika, że spada liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na przestrzeni lat 2012-2021. W 2021 roku w porównaniu do 2012 roku spadła liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny oraz odnotowano niższy udział procentowy dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Spadek spowodowany jest niższą liczbą urodzeń w gminie Dąbrówno oraz ujemnym przyrostem rzeczywistym. Informacje z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie (GOPS), znajdujące się w tabeli poniżej potwierdzają wyniki powyższej analizy oraz przedstawiają szczegółowy obraz sytuacji społecznej mieszkańców gminy Dąbrówno. Z tabeli poniżej wynika również, że rośnie liczba osób korzystających z usług opiekuńczych. Rodzaje świadczeń pieniężnych w gminie odzwierciedlają tendencje starzejącego się społeczeństwa.

Tabela 25. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2017-2021 r.

Lp.	Dane dotyczące:	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
1.	- liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy, - liczba osób w rodzinach	242 1 006	248 999	206 839	174 665	139 733
2.	- liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego, - kwota wypłaconych świadczeń	41 210 454,48	41 175 802,53	29 140 916,60	28 125 840,68	23 110 169,37
3	- liczba rodzin korzystających z zasiłku okresowego, - kwota wypłaconych świadczeń	133 221 185,08	105 188 235,71	76 128 998,74	53 85 707,81	38 85 467,12
4.	- liczba rodzin/dzieci korzystających z posiłku i z dożywiania w szkole, - kwota wypłaconych świadczeń	93 rodziny/260 dzieci 202 000,00	126 rodzin/ 217 dzieci 201 850,00	109 rodzin/ 169 dzieci 130 000,00	89 rodzin/124 dzieci 100 000,00	86 rodzin/ 101 dzieci 125 000,00
5.	- liczba rodzin korzystających z zasiłku celowego (żywność, odzież, obuwie, opał, środki czystości, zdarzenie losowe, specj. zas. celowy, itp.) - kwota wypłaconych świadczeń	202 25 190,00	190 40 941,31	145 51 903,32	54 33 298,68	43 17 625,00

Lp.	Dane dotyczące:	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
6.	- liczba osób korzystających z Domu Pomocy Społecznej, - kwota odpłatności za DPS	5 75 074,96	4 98 724,22	4 104 499,83	2 46 336,22	4 117 321,75
7.	- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, - kwota wydatkowanych środków	2 58 944,87	8 1 628,08	8 46 014,49	8 76 029,72	8 97 181,43
8.	- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, - kwota wypłaconych świadczeń	243 2 916 878,49	276 2 792 081,66	253 2 609 850,67	194 2 476 623,14	159 2 575 951,56
9.	- liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych, - kwota wypłaconych świadczeń	351 3 746 910,62	362 3 580 282,06	438 3 949 550,83	428 4 400 508,80	436 4 374 428,29
10.	- liczba rodzin korzystających ze świadczeń „Dobry Start”, - kwota wypłaconych świadczeń	0 0	dla 565 dzieci 174 280,00	dla 558 dzieci 172 980,00	dla 539 dzieci 166 810,00	Od 01 lipca 2021 r. realizację tego zadania przejął ZUS
11.	- liczba rodzin korzystających ze świadczeń „Za Życiem”, - kwota wypłaconych świadczeń	0 0	0 4 120,00	0 0	0 0	0 0
12.	- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego, - kwota wypłaconych świadczeń	56 95 615,09	43 80926,74	36 37 966,29	6 6 257,81	3 1 666,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie

6.15 ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, ZGODNIE Z UNIWERSALNYM PROJEKTOWANIEM

Zgodnie z zasadą projektowania uniwersalnego, projektowanie przestrzeni, miejsc publicznych i budynków powinno uwzględniać potrzeby osób o ograniczonej mobilności i percepcji, w taki sposób,

by były one użyteczne dla wszystkich, możliwie w największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania.

Wdrażanie idei projektowania uniwersalnego powinno odbywać się poprzez podejmowanie działań zmierzających do stworzenia otoczenia fizycznego i dostępności środków transportu, usług, w tym dostępności do przestrzeni cyfrowej w taki sposób, aby jak największa liczba osób mogła z nich korzystać w sposób samodzielny i niezależny.

7 POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY DĄBRÓWNO

7.1 ANALIZY SPOŁECZNE, ŚRODOWISKOWE, EKONOMICZNE

Analizy środowiskowe

Gmina Dąbrówno położona jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego w powiecie ostródzkim. Zajmuje powierzchnię 165 km², na której położonych jest 28 miejscowości oraz 17 sołectw. Jest to siódma pod względem obszarowym gmina powiatu ostródzkiego, zajmująca 9,4% jego powierzchni.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego gminy Dąbrówno, sporządzoną na potrzeby bilansu terenów. Szerszy opis komponentów środowiska zawarty został we wcześniejszych rozdziałach studium.

Budowa geologiczna, rzeźba terenu, gleby

Obszar gminy (według podziału fizycznogeograficznego Kondrackiego) położony jest w obrębie Garbu Lubawskiego, który to mezoregion wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Chełmińsko - Dobrzyńskiego.

Obszar gminy położony jest w syneklizie perybałtyckiej platformy wschodnioeuropejskiej, w pobliżu niecki brzeźnej paleozoicznej platformy zachodnioeuropejskiej. Budowa geologiczna w północno-zachodniej części gminy charakteryzuje się dużą zmiennością osadów; obok osadów niespoistych (piasków, żwirów, gładów) występują spoiste utwory gliniaste. Podłoże pozostałych terenów stanowią gliny zwałowe, a w części południowej i wschodniej terenu gminy - w większości jest to morena przemyta zbudowana od powierzchni z piasków i żwirów lodowcowych.

Na terenie gminy występuje dość znaczna ilość drobnych form wytopiskowych, które w dużej części wypełnione są osadami organicznymi.

Powierzchnia gminy przecięta jest dwiema podłużnymi głębokimi strukturami o rozciągłości południkowej. Są to subglacjalne rynny jezior Mała Dąbrowa i Wielka Dąbrowa. W rynnie Małej Dąbrowy płynie od północy Mała Wkra, a na południe od jeziora - rzeka Wel.

Użytki rolne zajmują około 70% powierzchni gminy. Przeważają wśród nich zdecydowanie grunty orne nad użytkami zielonymi.

Kompleksami przeważającymi na terenie gminy, a dominującymi na wysoczyźnie morenowej są: głównie żytni bardzo dobry (pszenno – żytni), a także pszenny dobry, na ogół IV klasy bonitacyjnej.

W ich składzie gatunkowym przeważają piaski gliniaste mocne lub piaski gliniaste lekkie zalegające na glinie lekkiej, lub wypełniające cały profil glebowy. Są to gleby o średniej urodzajności, średnio zwarte i średnio zasobne w składniki pokarmowe.

Wody powierzchniowe

Udział wód powierzchniowych (jezior i cieków) w ogólnej powierzchni Gminy Dąbrówno wynosi ok. 6,0%. Pod względem hydrograficznym rzeki występujące na terenie gminy należą do zlewni rzeki Wkry. Tylko wschodni fragment gminy należy do innych dorzeczy - część północna tego fragmentu odwadniana jest źródłisko i górny bieg Marózki (dorzecze Pregoty), a część południowa przez rzekę Szkotówka (dorzecze Wkry). Garb Lubawski wraz z kulminacją Wzgórz Dylewskich jest węzłowym obszarem hydrograficznym, z którego rzeki biorą początek i odpływają we wszystkich kierunkach.

Wszystkie cieką charakteryzuje śnieżno-deszczowy system zasilania, z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku oraz jednym minimum. Po osiągnięciu wiosennego maksimum (w okresie pomiędzy styczniem a kwietniem), stany wody i przepływy rzek zmniejszają się. Wezbrania letnie (lipiec, sierpień) są zdecydowanie mniejsze od wiosennych. Minimum przypada pomiędzy lipcem i październikiem.

Na terenie gminy Dąbrówno znajduje się 10 jezior o łącznej powierzchni ponad 914 ha, co stanowi 5,5 % ogólnej powierzchni gminy. Zdecydowana większość jezior jest pochodzenia polodowcowego, głównie typu rynnowego.

Wody podziemne

Wody podziemne użytkowego poziomu wodonośnego, ujmowane studniami wierconymi, na terenach gminy zalegają generalnie na głębokościach rzędu od kilkunastu metrów do około 80 m pod powierzchnią terenu. Jest to czwartorzędowy poziom wodonośny.

Warstwy wodonośne tego poziomu występują na różnych głębokościach nawet na jednym ujęciu. Są to w przewadze piaski i żwiry między morenowe. Lokalnie w południowej części gminy użytkowym poziomem wodonośnym jest także poziom trzeciorzędowy. Warstwy wodonośne od powierzchni terenu posiadają na ogół naturalną izolację z warstw o słabej przepuszczalności. Użytkowy poziom wodonośny o zróżnicowanej izolacji od powierzchni, lokalnie narażony na zanieczyszczenia z powierzchni terenu, zalega w południkowo rozciągniętym pasie środkowym gminy – w rejonie rynien jezior Dąbrowskich.

Na obszarze gminy nie zostało zidentyfikowane występowanie głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce (GZWP).

Zgodnie z nowym podziałem na 172 jednolite części wód podziemnych, gmina Dąbrówno leży w znacznej większości w JCWPd nr 39. Niewielkie obszary we wschodniej części gminy znajdują się w JCWPd nr 20 i 49.

Ocena stanu JCWPd na terenie gminy Dąbrówno:

- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ogólna ocena stanu JCWPd – dobry
- ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona.

Klimat

Według podziału Polski na dzielnice klimatyczne, tereny gminy Dąbrówno leżą w dzielnicy mazurskiej. Należy ona do najchłodniejszych obszarów w Polsce. W porównaniu do innych obszarów dzielnicy mazurskiej klimat jest stosunkowo łagodniejszy, głównie dzięki wpływowi morza. Średnia z wielolecia temperatura wynosi 7,1°C. Najchłodniejszymi miesiącami są styczeń i luty, których średnie temperatury wynoszą odpowiednio: -3,5°C i -3,6°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,9°C). Średnia długość okresu wegetacji wynosi około 204 dni w roku.

Hałas

Największe zagrożenie środowiska hałasem powoduje zazwyczaj komunikacja i przemysł. Na terenie gminy Dąbrówno głównym źródłem hałasu jest komunikacja kołowa. Wraz ze wzrostem natężenia ruchu obserwuje się coroczny przyrost poziomów hałasu komunikacyjnego. Pewne lokalne uciążliwości w zakresie hałasu mogą wynikać z funkcjonowania istniejących zakładów przemysłowych oraz usługowych w gminie.

Fauna i flora

Gmina Dąbrówno charakteryzuje się niską lesistością wynoszącą 15,38% (dane UG na 2022 rok), co sprawia, że gmina należy do gmin o najniższej lesistości w województwie. Lasy występują na terenie całej gminy w postaci rozproszonych enklaw, o niewielkich powierzchniach oraz jednego zwartej kompleksu w północno-zachodniej części gminy, który należy do Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich.

Fauna gminy, w związku z występowaniem terenów leśnych, akwenów wodnych, terenów bagiennych i rozlewisk, a także pól i łąk, jest stosunkowo bogata.

Płazy i gady na obszarze gminy występują dość licznie, reprezentowane są przez takie gatunki jak traszka zwyczajna, rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, żaba wodna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworódka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.

Awifauna regionu również jest bogata. Między innymi znajdują się tu miejsca bytowania: żurawia, perkoza dwuczubego i rdzawoszyjnego, perkozka, bociana białego, orlika krzykliwego, bielika, rybołowa, kaczki: krzyżówka, głowienka, czernica, krakwa, gągoł.

Ssaki najliczniej reprezentowane są przez sarny i jelenie. Występują także gatunki objęte ochroną, w tym jeż wschodni, ryjówka aksamitna i malutka, wydra, gronostaj.

Złóża kopalin

Obszar gminy Dąbrówno jest zasobny w złoża kruszywa naturalnego. Znaczenie ich jest ponadlokalne. Są to w większości złoża osadów wodnolodowcowych. Występują one w obrębie sandru, utworzonego przez wody lodowcowe wypływające bramą z rejonu Wzgórz Dylewskich. Wśród nich zostały udokumentowane duże złoża kruszywa naturalnego w południowej części gminy. Ich eksploatacja w ostatnich latach została zaniechana.

Część złóż ma genezę lodowcową- są to głównie złoża zalegające we wschodniej części obszaru gminy. W ostatnich latach część z nich była dość intensywnie eksploatowana.

Na obszarze gminy występują też torfy. Z rozpoznania przeprowadzonego w ramach Inwentaryzacji surowców mineralnych na terenie gminy Dąbrówno wynika, że wstępnie rozpoznano 27 złóż tego surowca. Torfy mogą być przydatne do celów rolniczych i ogrodniczych, a także w lecznictwie – jako borowiny.

Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Dąbrówno występują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich,
- obszary chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich
 - Dąbrówieński Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno,
- obszary Natura 2000:
 - Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Dylewskie Wzgórz,
 - Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Welska,
- pomniki przyrody,
- użytek ekologiczny „Brzeźno Mazurskie”.

Analizy ekonomiczne

Finanse publiczne gminy obejmują dochody i wydatki określone w budżecie gminy. Gmina realizuje określone zadania publiczne, zgodnie z przyjmowanym corocznie budżetem oraz w oparciu o wieloletnią prognozę finansową. Kondycja finansowa zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak i pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa.

Na całkowitą wartość dochodów własnych w dużej mierze ma wpływ liczba mieszkańców oraz liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Analiza struktury gospodarczej gminy pozwala ocenić kierunek rozwoju sektorów gospodarczych. Aspekty te mają dalsze przełożenie na określanie dominujących kierunków rozwoju gminy, a dalej – przeznaczanie terenów na poszczególne funkcje, zgodne z realnym zapotrzebowaniem dopasowanym do specyfiki analizowanego obszaru.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, a także osób prawnych, stanowią podstawowe źródło dochodów własnych gminy.

Suma wydatków z budżetu gminy Dąbrówno wyniosła w 2021 roku 26,5 mln złotych, co daje 6,3 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 5,7% w porównaniu do roku 2020.

Największa część budżetu gminy Dąbrówno – 30,9% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Duża część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 750 - Administracja publiczna (13,5%) oraz na Dział 852 - Pomoc społeczna (5,4%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 2,8 mln złotych, czyli 10,7% wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu gminy Dąbrówno wyniosła w 2021 roku 27,4 mln złotych, co daje 6,5 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 8,2% w porównaniu do roku 2020.

Największą część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (31,8%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (23%) oraz z Działu 851 - Ochrona zdrowia (3,7%).

Tabela 26. Dochody i wydatki budżetu Gminy Dąbrówno wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2019-2021 r.

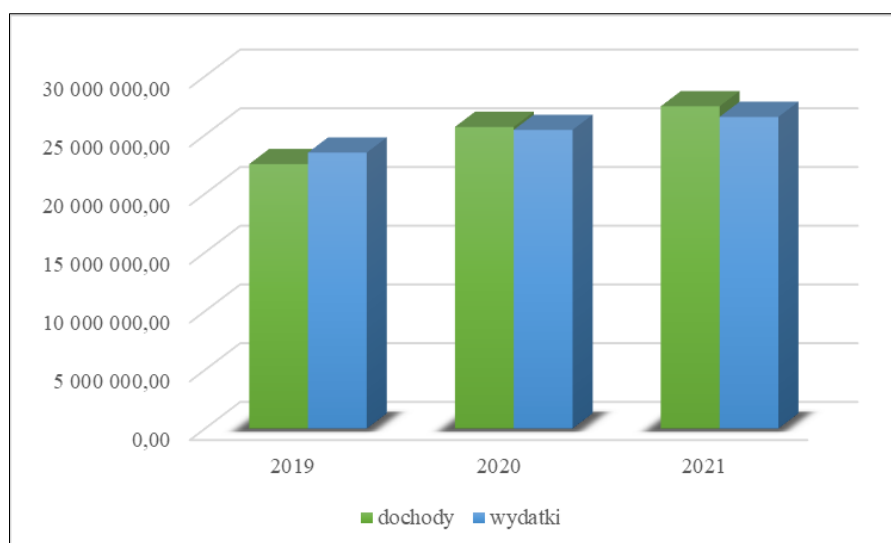
Wyszczególnienie wg działów Klasyfikacji Budżetowej	Dochody			Wydatki		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	637 144,46	691 889,47	705 345,69	651 976,45	765 330,81	838 399,24
Dział 020 - Leśnictwo	6 591,17	7 477,99	7 490,03	0	0	0
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	500 046,1	511 181,24	463 628,32	531 756,35	647 208,02	573 161,11
Dział 600 - Transport i łączność	19 935,38	499 604,66	923 114,63	197 746,76	989 456,55	1 350 769,71
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	229 921,32	424 402,66	974 309,46	71 890,59	963 666,10	527 237,16
Dział 710 - Działalność usługowa	2 600,00	2 000,00	2 000,00	24 572,17	24 967,58	26 210,93
Dział 750 - Administracja publiczna	72 616,55	133 487,61	118 432,51	2 615 801,68	2 814 681,52	3 585 264,35
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	44 710,00	39 668,00	900,00	44 710,00	39 668,00	900,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	31429,82	4744,21	15 000,00	298 496,24	647 717,35	460 931,68

Wyszczególnienie wg działów Klasyfikacji Budżetowej	Dochody			Wydatki		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	4 881 415,83	5 750 171,51	6 310 330,91	0	0	0
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0	0	0	235 301,49	308 918,28	206 199,94
Dział 758 - Różne rozliczenia	7 082 632,74	8 270 393,73	8 715 353,95	0	0	0
Dział 801 - Oświata i wychowanie	854 955,10	981 410,58	284 612,37	8 128 728,11	7 586 847,77	8 212 296,27
Dział 851 - Ochrona zdrowia	0	0	1021564	63 607,94	63 457,98	98 338,68
Dział 852 - Pomoc społeczna	515 876,12	595 784,59	472 193,74	1 366 201,12	1 384 419,99	1 434 747,96
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	91 680,24	90 197,10	0,00	98 865,39	96 640,82	0,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	166 992,00	137 280,00	107 364,73	222 400,96	171 600,00	134 205,91
Dział 855 - Rodzina	6779378,33	7 077 256,21	6 993 907,02	6805435,47	7 131 400,72	7 097 939,86
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	456 904,23	469 676,40	324 514,18	773 889,23	984 439,08	831 963,65
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	96684,99	0,00	0	1 205 686,97	746 693,22	1 097 112,41
Dział 926 - Kultura fizyczna	50 000,00	0	0	161 511,10	62 643,65	60 862,48
Razem	22 521 514,38	25 686 625,96	27 440 061,54	23 498 578,02	25 429 757,44	26 536 541,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Wykres 21. Dochody i wydatki budżetu gminy Dąbrówno w latach 2019-2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Budżet gminy Dąbrówno w 2019 roku charakteryzował się na nadwyżką wydatków nad dochodami. Sytuacja wygląda odwrotnie w roku 2020 i 2021. Obserwuje się również wyższe wpływy do budżetu niż w latach wcześniejszych. Wraz z przychodami zwiększają się także wydatki budżetowe.

Najwyższe dochody gminy w 2021 roku generowane były w pierwszej kolejności z rozliczeń różnych (Dział 758). Największe wydatki w 2021 roku generowała oświata i wychowanie (Dział 801).

Ogółem na wydatki inwestycyjne w 2021 roku planowano 6 356 363,55 zł wydatkowano 2 845 066,14 zł, co stanowi 44,76 %. Środki z dofinansowania to kwota 850 067,50 zł natomiast środki własne to kwota 1 994 998,64 zł. Z uwagi na niepewną sytuację związaną z pandemią COVID-19 wydatki inwestycyjne ograniczono do niezbędnych i możliwych do zrealizowania w trudnym okresie pandemii.

Tabela 27. Inwestycje gminy Dąbrówno w 2021 r.

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa inwestycji</i>	<i>Kwota</i>
1	Opracowanie dokumentacji projektowej budowy kanalizacji w miejscowości Fiugajki – dokumentacja projektowa	25 115,00
2	Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Lewaład Wielki – dokumentacja projektowa	43 089,43
3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków Lewaład Wielki – przygotowanie dokumentacji	7 000,00
4	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej na odcinku Elgnowo – Lewaład Wielki – dokumentacja projektowa	24 000,00
5	Przebudowa drogi gminnej w m. Brzeźno Mazurskie – przygotowanie dokumentacji	34 750,00
6	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Płachawy – przygotowanie dokumentacji	7 000,00
7	Budowa ciągu spacerowego Dąbrówno - zakupiono kostkę i obrzeża	17 566,15
8	Budowa parkingu Lewaład Wielki – zakup materiałów	15 000,00
9	Przebudowa ciągu pieszo- jezdnego Samin	97 030,12
10	Przebudowa ciągu pieszo- jezdnego Fiugajki	163 642,79
11	Przebudowa ciągu pieszo - jezdnego Lewaład Wielki	139 040,82
12	Przebudowa ciągu pieszo - jezdnego Wierzbica	243 358,85
13	Przebudowa ciągu pieszo – jezdnego w Elgnowie	265 517,05
14	Adaptacja pomieszczeń w GCKB - w ramach inwestycji wykonano remont pomieszczeń	34 332,69
15	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Dąbrównie GOPS	333 793,48
16	Zintegrowany system świadczenia e-usług publicznych Gminy Dąbrówno - w ramach inwestycji sfinansowano studium wykonalności, zakupiono tablicę informacyjną, opłacono Inżyniera Projektu, zakupiono sprzęt komputerowy oraz wykonano modernizację okablowania	584 424,70
17	Elewacja budynku Urzędu Gminy	8 000,00
18	Modernizacja budynku świetlicy i OSP Dąbrówno - w ramach inwestycji wykonano mycie i malowanie elewacji	18 031,25
19	Zagospodarowanie placu przy budynku OSP Jagodziny	5 523,98
20	Modernizacja OSP Gardyny - w ramach inwestycji zakupiono i zamontowano bramę garażową	15 666,26
21	Zagospodarowanie terenu wokół Jeziora Piekiełko w Saminie - w ramach inwestycji zakupiono kosze, stojaki rowerowe, donice, huštawki, ławo-stoły, tzw. mała architektura oraz kruszywo	16 819,56
22	Budowa placu w Lewaładzie Wielki - wykonano ogrodzenie palcu zabaw	6 200,00
23	Budowa placu zabaw Leszcz - zakupiono grill oraz siłownię	19 491,00
24	Ogrodzenie Placu zabaw w miejscowości Płachawy	2 349,79
25	Zagospodarowanie terenu nad jeziorem Gardejki w Gardynach	4 000,00
26	Budowa altany Samin	19 070,64
27	Budowa placu zabaw Elgnowo - w ramach inwestycji ogrodzono oraz zakupiono wyposażenie placu zabaw	7 524,35
28	Ogrodzenie zbiornika p.poż Tułodziad - zakupiono materiały do ogrodzenia zbiornika przeciwpożarowego	16 069,54

Lp.	Nazwa inwestycji	Kwota
29	Modernizacja OSP i świetlicy w Marwałdzie - w ramach inwestycji wykonano modernizację oświetlenia oraz podwieszono sufit	15 298,86
30	Świetlica w miejscowości Ostrowite - opłacono zakup balustrady, materiałów i gresu	10 000,00
31	Budowa świetlicy Osiekowo - sfinansowano montaż centralnego ogrzewania, zakup materiałów elektrycznych, urządzeń sanitarnych, roboty wykończeniowe, montaż drzwi i rolet, schody oraz projekt przyłącza	104 773,13
32	Budowa budynku gosp. Brzeźno Mazurskie	24 304,96
33	Budynek gospodarczy Łogdowo	7 998,81
34	Modernizacja świetlicy Wądzyn	9 931,28
35	Budynek gospodarczy Saminek	8 000,00
36	Budowa boiska Marwałd - wydatkowano na zagospodarowanie i ogrodzenie boiska	9 999,98
37	Wyposażenie siłowni zewnętrznej Brzeźno Mazurskie - zakupiono wyposażenie siłowni	10 590,30
38	Zakup pompy SUW Samin	10 000,00
39	Zakup działki na potrzeby utworzenia strefy rekreacji w miejscowości Fiugajki	1 033,00
40	Zakup koparki na potrzeby Urzędu Gminy w Dąbrównie	11 204,95
41	Zakup rozpieracza kolumnowego dla OSP Marwałd	21 000,00
42	Zakup zestawu do cięcia pedałów Lukas dla OSP Dąbrówno	14 490,00
43	Zakup urządzenia wysokościowego WUKO	25 319,18
44	Zakup dwóch kosiarek, w tym jedna na potrzeby pracowników gospodarczych urzędu i druga zakupiona na potrzeby sołectwa Wierzbica	25 998,01
W ramach współpracy z innymi jednostkami przekazano dotacje dla:		
1	Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie - Zakup samochodu Ratowniczo – Gaśniczego	200 000,00
2	Zarządu Dróg Wojewódzkich - Budowę chodnika w m. Tułodziej z przeznaczeniem na dofinansowanie wykonania dokumentacji technicznej	37 515,00
3	Powiatu Ostródzkiego - Remont drogi Głądy – Tułodziej	87 000

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno.

W poniższej tabeli przedstawiono wysokość wydatków z budżetu gminy na infrastrukturę techniczną i drogową.

Tabela 28. Wydatki budżetowe gminy Dąbrówno na infrastrukturę techniczną i drogową w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Wydatki na wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę [zł]	459 651,70	545 098,96	531 756,35	647 208,02	573 161,11
Wydatki na gminne drogi publiczne [zł]	1 085 767,94	219 403,45	197 746,76	902 456,55	317 665,08
Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]	5,1	1,0	0,8	3,9	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Na podstawie powyższej tabeli stwierdzić można, że wydatki na infrastrukturę w gminie Dąbrówno w latach ubiegłych były zróżnicowane i wynikały z aktualnego zapotrzebowania. Jednakże co roku na infrastrukturę techniczną gmina przeznaczająca ok. 400-600 tys. złotych. Największe wydatki gmina poniosła na ten cel w 2020 r.

Wydatki budżetowe na drogi gminne w poszczególnych analizowanych latach różniły się dość znacząco. Największe poniesione były w 2017 r. oraz w 2020 r. Najmniej natomiast gmina przeznaczyła na drogi w roku 2019 r.

Analiza wydatków majątkowych w analizowanych latach wykazała, że sprawą priorytetową była realizacja zadań ukierunkowanych na poprawę warunków życia mieszkańców i ich bezpieczeństwo.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Dąbrówno na lata 2022-2035 przyjętą Uchwałą Nr XL/254/21 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 20 grudnia 2021 r., kilkakrotnie potem zmienianą, zestawienie przychodów i wydatków w budżecie gminy przedstawia się następująco:

Tabela 29. Wieloletnia prognoza finansowa gminy Dąbrówno na lata 2022-2035

	<i>Dochody</i>	<i>Wydatki</i>	<i>Wynik budżetu</i>
2023	26 648 196,41	29 257 196,41	-2 609 000,00
2024	26 817 744,00	25 835 744,00	982 000,00
2025	22 840 115,00	21 838 115,00	1 002 000,00
2026	23 125 616,00	22 187 616,00	938 000,00
2027	23 414 687,00	22 166 687,00	1 248 000,00
2028	23 707 370,00	22 427 370,00	1 280 000,00
2029	24 003 712,00	22 633 712,00	1 370 000,00
2030	24 303 758,00	22 743 758,00	1 560 000,00
2031	24 607 555,00	23 027 555,00	1 580 000,00
2032	24 915 150,00	23 515 150,00	1 400 000,00
2033	25 226 590,00	23 576 590,00	1 650 000,00
2034	25 541 922,00	23 641 922,00	1 900 000,00
2035	25 861 196,00	24 626 196,00	1 235 000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie WPF gminy Dąbrówno

Zgodnie z powyższą wieloletnią prognozą finansową gminy, można stwierdzić, iż kondycja finansowa gminy pozwoli na kontynuowanie realizacji zadań ukierunkowanych na wyposażanie terenów gminy w sieci infrastruktury technicznej oraz komunikację drogową.

Analizy społeczne

Przeprowadzenie analiz społecznych jest konieczne przede wszystkim w kontekście określenia potrzeb mieszkańców, a także uwarunkowań wpływających na podejmowane przez nich decyzje odnoszące się do działań w przestrzeni.

Szczegółową analizę sytuacji społecznej w gminie Dąbrówno dotyczącą demografii, mieszkalnictwa i rynku pracy zawarto we wcześniejszych rozdziałach Studium. Dla potrzeb bilansu poniżej przedstawiono ich podsumowanie.

(źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Dabrownno).

Gmina Dąbrówno, według stanu na 2021 r., posiadała 4 216 mieszkańców, z czego 48,0% stanowiły kobiety, a 52,0% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 4,7%. Średni wiek mieszkańców wynosił 40,5 lat i był nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.

Mieszkańcy gminy Dąbrówno zawarli w 2021 roku 11 małżeństw, co odpowiada 2,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,4% mieszkańców gminy Dąbrówno było stanu wolnego, 51,4% żyło w małżeństwie, 8,8% mieszkańców było po rozwodzie, a 8,5% to wdowy/wdowcy.

Gmina Dąbrówno ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -4. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,95 na 1000 mieszkańców gminy Dąbrówno. W 2021 roku urodziło się 46 dzieci, w tym 47,8% dziewczynek i 52,2% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,57 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2021 roku zarejestrowano 30 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 55 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Dąbrówno -25. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 5 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -5.

61,5% mieszkańców gminy Dąbrówno jest w wieku produkcyjnym, 18,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W 2021 roku w gminie Dąbrówno oddano do użytku 6 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,42 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Dąbrówno to 1 366 nieruchomości.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Dąbrówno to 6,17 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa warmińsko-mazurskiego. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2021 roku w gminie Dąbrówno to 186,70 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,19% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 87,48% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 81,92% mieszkań posiada łazienkę, 61,27% korzysta z centralnego ogrzewania.

Bezrobocie rejestrowane w gminie Dąbrówno wynosiło w 2021 roku 10,0% (11,1% wśród kobiet i 9,2% wśród mężczyzn).

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Dąbrówno wynosiło 4 851,18 PLN, co odpowiada 80,80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Dąbrówno 272 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 110 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -162.

19,0% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Dąbrówno pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 40,7% w przemyśle i budownictwie, a 13,1% w sektorze

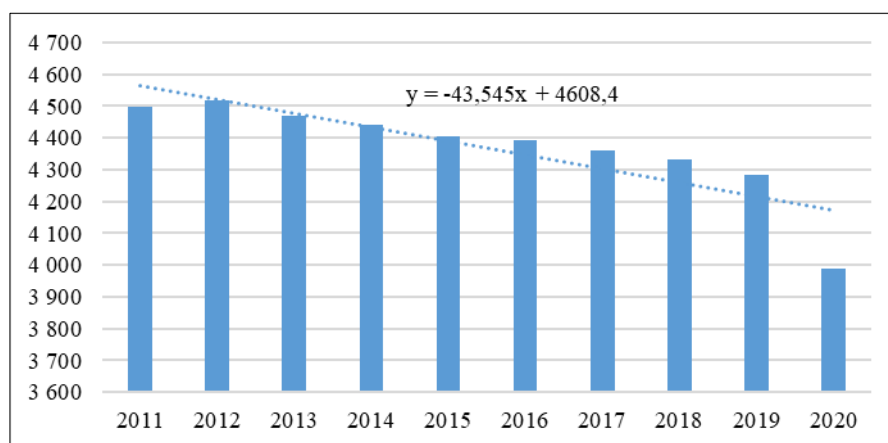

usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

7.2 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA, PROGNOZA MIESZKALNICTWA

Na podstawie analizy danych statystycznych z lat ubiegłych (2010-2020) pozyskanych z bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego, wyznaczony został trend (wskaźnik) zmian liczby ludności, przedstawiony na poniższym wykresie.

Wykres 22. Trend zmiany liczby ludności w latach 2011-2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wyznaczony trend posłużył do sporządzenia prognozy liczby ludności gminy Dąbrówno do roku 2043. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli (dla przejrzystości danych, w przedziałach czasowych co 5 lat):

Tabela 30. Prognoza liczby ludności gminy Dąbrówno do roku 2050.

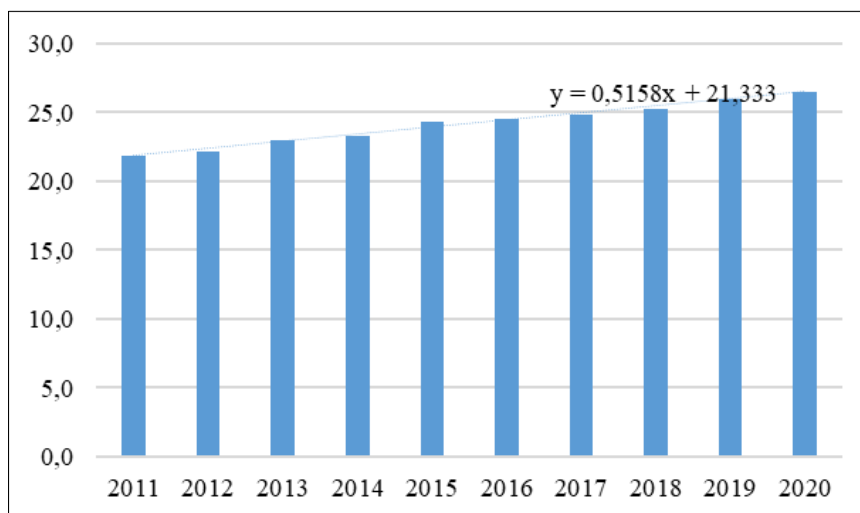
rok	2025	2030	2035	2040	2043
prognozowana liczba ludności	3999	3781	3563	3346	3215

Źródło: opracowanie własne

Istotnym wskaźnikiem dla przeprowadzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę jest średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę. W związku z tym dokonano szacunkowego wyznaczenia tej liczby w przyjętej perspektywie czasu. Prognoza sytuacji mieszkaniowej została opracowana w sposób przyjęty dla prognozy liczby ludności – wykorzystano trend wyznaczony na poniższym wykresie.

Wykres 23. Trend zmiany liczby ludności w latach 2011-2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniżej zamieszczono prognozę przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę, obliczoną na podstawie przedstawionego powyżej trendu.

Tabela 31. Prognoza powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę w gminie Dąbrówno do roku 2043.

	2025	2030	2035	2040	2043
prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę [m ²]	28,6	31,1	33,7	36,3	37,8

Źródło: opracowanie własne

7.3 BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Procedura sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę określona została w art.10 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym określa się:

- formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w powyższym punkcie, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

- porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy
- określa się możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy
- potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę pod uwagę należy wziąć perspektywę nie dłuższą niż 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

Na podstawie powyższych wartości dokonuje się porównania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z możliwością jej lokalizowania na terenach dotychczas do tego wyznaczonych, określając w ten sposób, czy istnieje konieczność wyznaczania w studium nowych obszarów pod zabudowę.

W tym celu przeanalizowano prognozy demograficzne oraz dostępne dane dotyczące użytkowania i przeznaczenia terenów w gminie Dąbrówno.

Tereny zabudowy podzielono według rodzajów na: zabudowę mieszkaniową, usługową, rekreacyjną oraz przemysłową.

Szczególne znaczenie może mieć charakter zamieszkiwania w gminie (stali mieszkańcy, zamieszkanie sezonowe oraz trudne do oszacowania zjawisko tzw. „drugich domów”, wynajmowanych również turystom).

7.3.1 ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Zapotrzebowanie na nową zabudowę zostało opracowane w oparciu o analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne i prognozy demograficzne oraz możliwości finansowe gminy. Ich szacunek jest oparty o pewne przyjęte założenia opisane poniżej, inne dla każdego rodzaju przeznaczenia. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę zostało opracowane z podziałem na funkcje zabudowy, a jej wartości zostały wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy. Prognozując zapotrzebowanie na nową zabudowę, wzięto pod uwagę perspektywę na kolejne 20 lat oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażoną możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową

Do obliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową posłużono się analizami demograficznymi i analizami sytuacji mieszkaniowej w gminie Dąbrówno przeprowadzonymi na potrzeby bilansu.

Liczba ludności gminy Dąbrówno wykazuje tendencję spadkową, przy założeniach iż trend ten się utrzyma, zaprognozowano liczbę ludności gminy na rok 2043, która wyniosła 3215 osób.

Analiza wskaźników dotyczących mieszkalnictwa w gminie, wskazuje m.in. na stały wzrost powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na jedną osobę, wobec czego prognozuje się utrzymanie tej tendencji. Prognozowany wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę w roku 2043 wynosi 37,8 m².

Na podstawie prognozy liczby ludności w gminie Dąbrówno i prognozy przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę, wyliczono zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej w roku 2043, która wyniesie docelowo 121 659 m².

Zgodnie z danymi statystycznymi za rok 2020 ogólna powierzchnia mieszkań w gminie Dąbrówno wynosiła 112 419 m².

Wobec powyższego, w przyjętej perspektywie czasu, zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową budynków mieszkaniowych wyniesie 9 230 m². Prognozowane zapotrzebowanie zwiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych wyniesie ok. **12 000 m²** powierzchni użytkowej.

Przy założeniach, iż średnia powierzchnia budynku mieszkalnego wyniesie w roku 2043 ok. 96 m², a budynek taki powstanie na działce o powierzchni ok. 1200 m², powierzchnia terenu przeznaczona pod nową zabudowę mieszkaniową wyniesie ok. 11,5 ha.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową

Zabudowa usługowa stanowi uzupełnienie struktur zabudowy mieszkaniowej. Są to przede wszystkim usługi związane z codziennym życiem mieszkańców, zarówno usługi komercyjne, jak i publiczne, oświatowe oraz związane z kultem religijnym. Obecne tereny usługowe w większości przypadków obejmują tereny już zainwestowane i wykorzystywane na potrzeby usług zarówno komercyjnych, jak i publicznych. Dla rozwoju gminy istotna jest rozbudowa struktur usługowych w celu przyciągania większej grupy ludzi do zamieszkania w jej granicach oraz, dzięki temu, stworzenie nowych miejsc pracy i nowych ośrodków usługowych I rzędu. W chwili obecnej największe zagęszczenie usług znajduje się w miejscowości Dąbrówno.

Na potrzeby bilansu zakłada się, że funkcja usługowa powinna stanowić ok. 20% powierzchni terenu nowej zabudowy mieszkaniowej. Przyjmując, iż powierzchnia pod nową zabudowę mieszkaniową wyniesie ok. 11,5 ha, średnia powierzchnia działki pod zabudowę usługową to 1000 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa budynku usługowego to 150 m², zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową do roku 2043 w gminie Dąbrówno prognozuje się na ok. 3 460 m².

Biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania na nową zabudowę w stosunku do wyników analiz o 30%, zapotrzebowanie wyniesie ok. **4 500 m²** powierzchni użytkowej zabudowy usługowej.

Zapotrzebowanie na zabudowę rekreacyjną

Na podstawie ogólnych tendencji związanych z rozwojem funkcji turystycznych i rekreacyjnych obserwowanych na terenie gminy Dąbrówno, przewiduje się dalszy wzrost zainteresowania terenami pod ten rodzaj zabudowy.

Zapotrzebowanie na zabudowę rekreacyjną określono łącznie dla zabudowy rekreacji indywidualnej i usług turystycznych obejmujących m.in. zabudowę hotelową i pensjonatów.

Aktualne zagospodarowanie terenów w gminie wskazuje, że tereny rekreacyjne stanowią ok. 15% powierzchni terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową. Na podstawie danych dotyczących turystyki w gminie, ogólnych tendencji związanych z rozwojem funkcji turystycznych w regionie oraz w związku ze zgłaszanym zapotrzebowaniem mieszkańców gminy i potencjalnych inwestorów na tereny inwestycyjne przeznaczone pod rekreację, przewiduje się ciągłe zainteresowanie terenami pod zabudowę turystyczną i rekreacyjną, na poziomie aktualnym lub nawet większym.

Zakłada się, iż powierzchnia nowej zabudowy turystycznej i rekreacyjnej w gminie Dąbrówno powinna stanowić przynajmniej 25% nowej powierzchni zabudowy mieszkaniowej, czyli ok. 28 ha, z czego zakłada się, iż w większości będzie to zabudowa rekreacji indywidualnej.

Przyjmując średnią powierzchnię działki dla zabudowy rekreacji indywidualnej na poziomie 800 m² i średnią powierzchnię budynku na poziomie 70 m², szacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę turystyczno-rekreacyjną wynosić będzie ok. 2 520 m² powierzchni użytkowej zabudowy. Prognozowane zapotrzebowanie zwiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych wyniesie ok. **3 280 m²** powierzchni użytkowej.

Zapotrzebowanie na zabudowę przemysłową

Istotne jest, aby gmina posiadała atrakcyjne tereny umożliwiające lokalizację zabudowy produkcyjnej, zapewniając jej rozwój, poprzez kreowanie miejsc pracy. W chwili obecnej na terenie gminy znajdują się pojedyncze działalności produkcyjne zajmujące się przede wszystkim przetwórstwem produktów rolnych. W celu umożliwienia dalszego rozwoju funkcjonujących działalności i przyciągnięcia do gminy kolejnych inwestorów, gmina powinna zapewnić rezerwy terenów pod zabudowę przemysłową.

Obecnie w gminie Dąbrówno stosunek terenów przemysłowych do terenów mieszkaniowych wynosi ok. 5%. Zakłada się, że w perspektywie do roku 2043 stosunek ten powinien wynosić ok. 10%, czyli ok. 1,15 ha.

Przyjmując średnią powierzchnię działki pod zabudowę przemysłową na poziomie 2000 m² i średnią powierzchnię użytkową budynku na poziomie 1200 m², szacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową wyniesie ok. 6 900 m² powierzchni użytkowej zabudowy. Prognozowane zapotrzebowanie zwiększone o 30% w związku z niepewnością procesów rozwojowych wyniesie ok. **8 970 m²** powierzchni użytkowej.

7.3.2 CHŁONNOŚĆ TERENÓW

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.

Granice jednostek osadniczych wyznaczone na potrzeby bilansu obejmują przede wszystkim swym zasięgiem tereny zabudowane oraz takie, na których możliwa jest kontynuacja rozpoczętego już rozwoju inwestycyjnego, przy wykorzystaniu istniejącej lub projektowanej infrastruktury technicznej i drogowej, o występującym ruchu budowlanym oraz takich, które wzbudzają zainteresowanie potencjalnych inwestorów. Wyznaczenia granic dokonano w sposób subiektywny w oparciu o dane mapowe, mając na względzie kierunki rozwoju gminy wyznaczone w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Taki zabieg pozwoli zniwelować liczne procesy odszkodowawcze z tytułu zmiany przeznaczenia terenów.

W celu wyznaczenia chłonności obszarów dla poszczególnych rodzajów zabudowy, przyjęto powierzchnię wolnego terenu w jednostkach osadniczych o możliwości zainwestowania oraz przeciętne wielkości parametrów i wskaźników dotyczących zabudowy i zagospodarowania terenu ustalone dla gminy Dąbrówno.

Tabela 32. Powierzchnia terenów w granicach jednostek osadniczych w gminie Dąbrówno

<i>Funkcja zabudowy</i>	<i>Jednostka osadnicza o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej</i>	
	<i>powierzchnia terenów już zainwestowanych [m²]</i>	<i>powierzchnia terenów wolnych, możliwych do zainwestowania [m²]</i>
<i>zabudowa mieszkaniowa</i>	1 318 790	2 389 070
<i>zabudowa rekreacyjna</i>	222 000	61 270
<i>zabudowa usługowa</i>	232 730	421 600
<i>zabudowa przemysłowa</i>	433 530	196 380

Źródło: opracowanie własne

Wyliczone powierzchnie (zaokrąglone do pełnych dziesiątek) stanowią powierzchnie terenu, natomiast zgodnie z ustawowym wymogiem w bilansie terenów przedstawia się chłonność terenów w metrach kwadratowych powierzchni użytkowej zabudowy. Poniżej przedstawione zostały wyliczenia obrazujące chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę w metrach kwadratowych powierzchni użytkowej zabudowy.

Tabela 33. Chłonność terenów w granicach jednostek osadniczych w gminie Dąbrówno

<i>Funkcja zabudowy</i>	<i>Powierzchnia wolnego terenu, możliwa do zainwestowania [m²]</i>	<i>Średnia powierzchnia działki budowlanej [m²]</i>	<i>Liczba działek możliwych do wydzielenia</i>	<i>Średnia powierzchnia budynku [m²]</i>	<i>Powierzchnia użytkowa zabudowy - chłonność [m²]</i>
	[1]	[2]	[3=1/2]	[4]	[5=3x4]
<i>zabudowa mieszkaniowa</i>	2 389 070	1 200	1991	96	191 126
<i>zabudowa rekreacyjna</i>	61 270	800	77	70	5 361
<i>zabudowa usługowa</i>	421 600	1 000	422	150	63 240
<i>zabudowa przemysłowa</i>	196 380	2 000	98	1 200	117 831

Źródło: opracowanie własne

Chłonność terenów w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Uwzględniając powierzchnie wyznaczonych funkcji zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Dąbrówno, poza granicami jednostek osadniczych, oraz metodologii, jak wcześniej, obliczono chłonność „planistyczną”.

Poniżej znajduje się zestawienie powierzchni możliwych do zainwestowania na podstawie obowiązujących w gminie Dąbrówno miejscowych planów.

Tabela 34. Chłonność terenów w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Dąbrówno, poza jednostkami osadniczymi

<i>Funkcja zabudowy</i>	<i>Powierzchnia wolnego terenu, możliwa do zainwestowania [m²]</i>	<i>Średnia powierzchnia działki budowlanej [m²]</i>	<i>Liczba działek możliwych do wydzielenia</i>	<i>Średnia powierzchnia budynku [m²]</i>	<i>Powierzchnia użytkowa zabudowy - chłonność [m²]</i>
	[1]	[2]	[3=1/2]	[4]	[5=3x4]
<i>zabudowa mieszkaniowa</i>	700 710	1 200	584	96	56 057
<i>zabudowa rekreacyjna</i>	1 687 950	1 500	1125	70	78 771
<i>zabudowa usługowa</i>	20 960	1 000	21	150	3 144
<i>przemysłowa</i>	41 030	2 000	21	1 200	24 618

Źródło: opracowanie własne

7.3.3 Podsumowanie bilansu

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenów ma na celu wskazanie priorytetów w zakresie wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, ewentualnie zapobieganie nadmiernemu wyznaczaniu terenów, dla których ustalenia Studium przewidują już wystarczającą do rozwoju powierzchni zabudowy.

Tabela 35. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

<i>Rodzaj zabudowy</i>	<i>Zapotrzebowanie [w m2 powierzchni użytkowej zabudowy]</i>	<i>Łączna chłonność [w m2 powierzchni użytkowej zabudowy]</i>	<i>Wynik bilansu [w m2 powierzchni użytkowej zabudowy]</i>
[1]	[2]	[3]	[4=2-3]
<i>zabudowa mieszkaniowa</i>	12000	247 182	-235182
<i>zabudowa rekreacyjna</i>	3280	84 132	-80852,1
<i>zabudowa usługowa</i>	4500	66 384	-61884
<i>zabudowa przemysłowa</i>	8970	142 446	-133476

Źródło: opracowanie własne

Ujemny wynik bilansu (porównania) oznacza, że zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie ma możliwości wyznaczenia w Studium nowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową, usługową, rekreacyjną i przemysłową poza terenami, które zostały wzięte pod uwagę w bilansie, tj. obszarami w ramach istniejącej zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych.

Istniejące obszary inwestycyjne zlokalizowane na terenie gminy Dąbrówno są zatem wystarczające, aby pokryć prognozowane zapotrzebowanie na nową zabudowę.

7.3.4 MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY

Z analizy sytuacji finansowej gminy Dąbrówno, przedstawionej na początku rozdziału, wynika, iż kondycja finansowa gminy jest dobra i pozwoli na realizację działań związanych z utrzymaniem pożądanego poziomu rozwoju gminy.

Możliwości finansowe gminy należy uznać za wystarczające dla zapewnienia realizacji nowej infrastruktury. Dalszy rozwój osadnictwa powinien przede wszystkim polegać na uzupełnianiu i intensyfikacji istniejącego zagospodarowania lub na dodawaniu nowych terenów, tak, aby bezpośrednio przylegały do granic istniejących układów osadniczych, co znacznie ograniczy koszty realizacji przez gminę sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Ponadto można przyjąć, iż zadania własne będą finansowane z różnych źródeł:

- 1) z budżetu gminy;
- 2) ze środków własnych przedsiębiorstw działających w imieniu gminy;
- 3) współfinansowane ze środków zewnętrznych, w tym pozyskiwanych z funduszy Unii Europejskiej;
- 4) z udziału inwestorów zewnętrznych na podstawie zawartych porozumień;
- 5) dotacji, pożyczek, kredytów, obligacji komunalnych;
- 6) innych środków zewnętrznych;
- 7) poprzez udział inwestorów prywatnych w finansowaniu zadań publicznych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Intensyfikacja rozwoju zabudowy wiąże się ze zwiększeniem wpływów do budżetu gminy, w związku z opłatami planistycznymi, adiacenckimi czy podatkami od nieruchomości, od środków transportowych i czynności cywilnoprawnych.

Mając na uwadze kondycję finansową gminy i prognozy przedstawiane w wieloletniej prognozie finansowej, uznaje się, iż przy obowiązujących kierunkach polityki przestrzennej i dalszej „konsumpcji” terenów pod zabudowę, nie wynikną dodatkowe wydatki w istotny sposób odbiegające od dotychczasowych zadań określonych w corocznym budżecie gminy Dąbrówno.

8 STAN PRAWNY GRUNTÓW W GMINIE DĄBRÓWNO

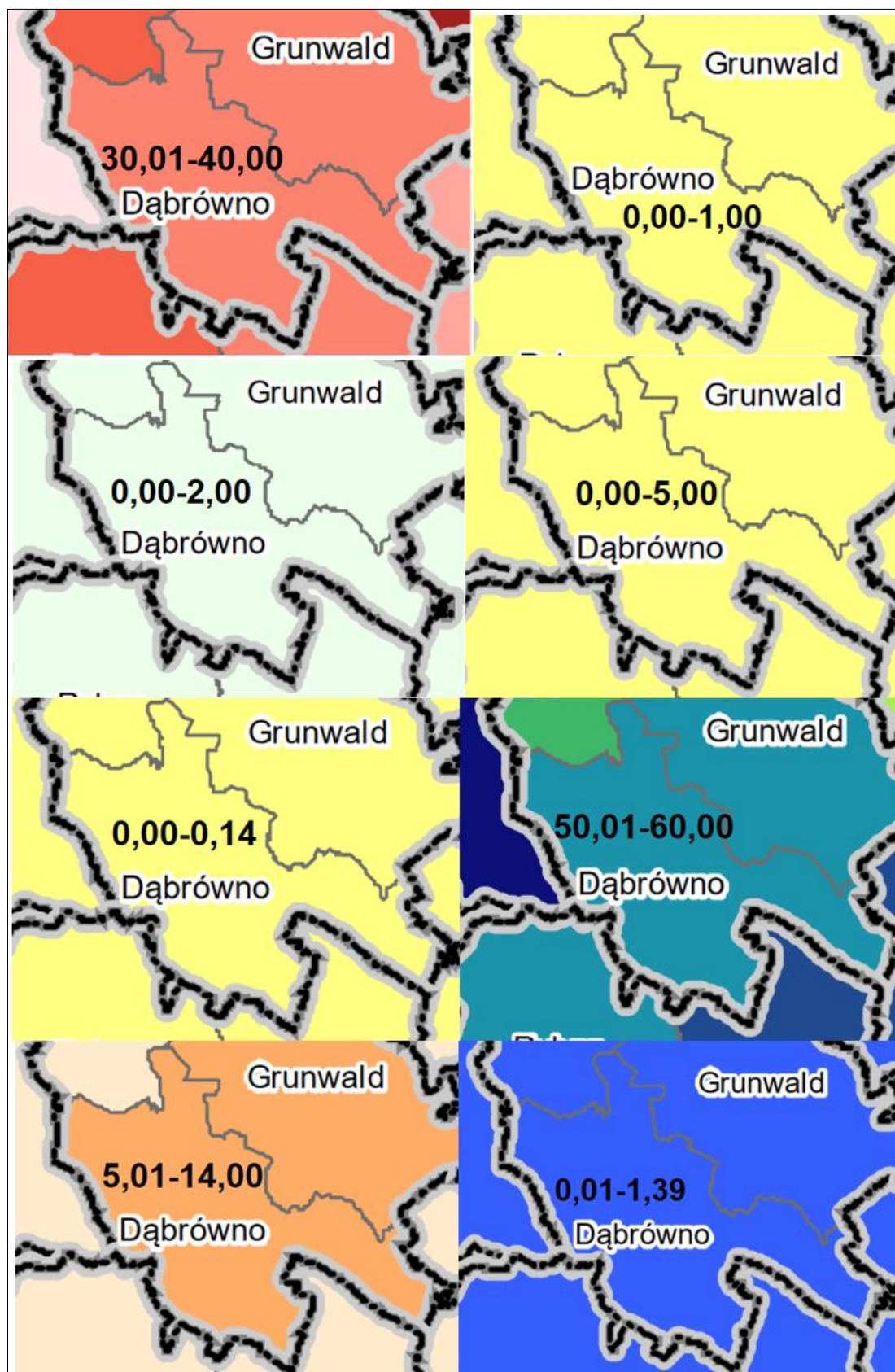
Właściciele nieruchomości i władających dla celów ewidencji gruntów i budynków zalicza się do jednej z 15 grup rejestrowych. Rozróżnia się następujące grupy rejestrowe właścicieli nieruchomości władających (zwanymi „podmiotami ewidencyjnymi”):

- ✧ grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 3 - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne;
- ✧ grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 6 - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego;
- ✧ grupa 7 - osoby fizyczne;
- ✧ grupa 8 - spółdzielnie;
- ✧ grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe;
- ✧ grupa 10 - wspólnoty gruntowe;
- ✧ grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 13 - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 14 - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- ✧ grupa 15 - spółki prawa handlowego;
- ✧ grupa 16 – inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1–15.

W celu większej przejrzystości opracowania przedstawione 15 grup rejestrowych zostało zgeneralizowane do 6 grup podmiotów ewidencyjnych przedstawionych na rysunkach poniżej.

Rysunek 5. Udział % gruntów stanowiących własność (od lewej) Skarbu Państwa, Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powiatów, gmin, jednoosobowych spółek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, którymi organami założycielskimi są JST, osób fizycznych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów ewidencyjnych w ogólnej powierzchni gminy Dąbrówno 1 stycznia 2022 roku.

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS

Powyższe rysunki pochodzą z analizy sposobu użytkowania gruntów w województwie Warmińsko-Mazurskim na dzień 01.01.2022 r. Ww. opracowanie ukazuje udział procentowy poszczególnych grup rejestrowych w gminie Dąbrówno wg danych GUS. Natomiast Poniżej zamieszczono szczegółowe zestawienie gruntów gminy Dąbrówno w podziale ze względu na stan prawny.

Gmina Dąbrówno obejmuje powierzchnię 16 573 ha, w tym mienie gminy na styczeń 2023 r. stanowi 351,88 ha (2,12% ogólnej powierzchni gminy). Największa część wszystkich gruntów gminy Dąbrówno należy do osób fizycznych (56,59%), następnie do Skarbu Państwa 33,02%, spółek prawa handlowego 6,74 %. Najmniejszymi właścicielami ziemskimi są gmina Rybno (0,001%), zarządy dróg wojewódzkich (0,28%) i powiatowych (0,62%) oraz powiat ostródzki (0,62%).

Tabela 36. Stan prawny gruntów w gminie Dąbrówno

<i>Własność</i>	<i>Udział procentowy</i>
Gmina Dąbrówno	2,12%
Gmina Rybno	0,001%
Powiat Ostródzki	0,62%
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie	0,28%
Zarząd Dróg Powiatowych	0,62%
Skarb Państwa	33,02%
Osoby fizyczne	56,59%
Spółki prawa handlowego	6,74%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dąbrówno

9 STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

9.1 KOMUNIKACJA

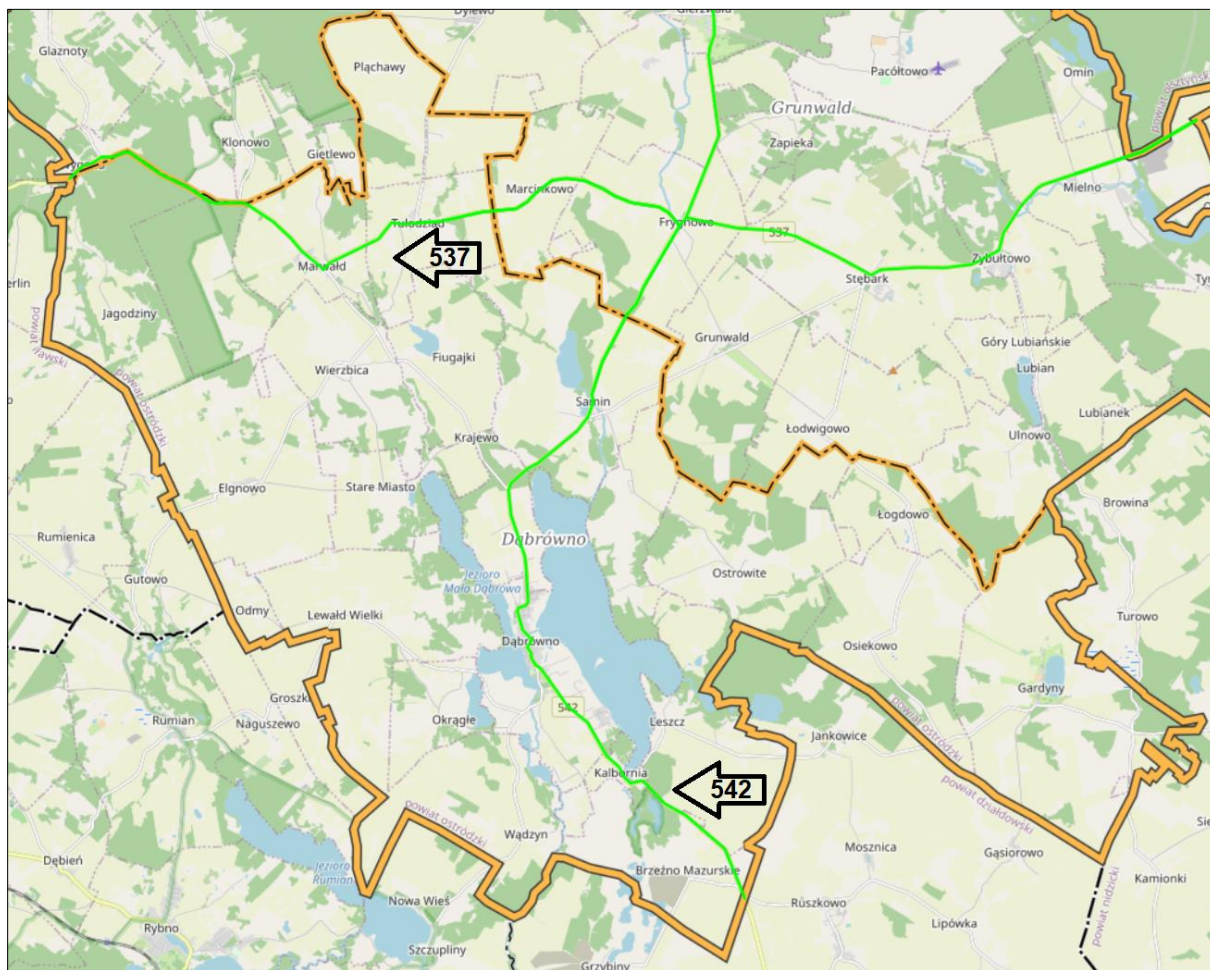
9.1.1 UKŁAD DROGOWY

Układ komunikacji drogowej w gminie Dąbrówno tworzą drogi publiczne – wojewódzkie, powiatowe i gminne:

- ✧ drogi wojewódzkie 537, 542 (oznaczone kolorem zielonym na rysunku 6) – uzupełniają one sieć dróg krajowych i pełnią ważną funkcję komunikacyjną łącząc gminę z innymi ośrodkami, ich łączna długość na terenie gminy wynosi 21 025 m:
- ✧ droga wojewódzka nr 537 Lubawa - Frygnowo – Pawłowo, o długości 6 827 m,
- ✧ droga wojewódzka nr 542 Rychnowo – Działdowo, o długości 14 198 m,

Rysunek 6. Przebieg dróg wojewódzkich.

Źródło: <https://powiatostroda.lp-portal.pl/#>

- ❖ drogi powiatowe – stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą, zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Tabela 37. Drogi powiatowe w granicach gminy Dąbrówno

LP.	Numer drogi powiatowej	Przebieg drogi powiatowej	Klasa	Długość
1	1243N	Ostróda - Tułodziad	Z	3027
2	1257N	dr P 1235N - Marwałd - Jabłonowo	Z	7265
3	1265N	Gardyny - Lipówka - dr P 1542N	Z	2110
4	1220N	Prątnica - Jagodziny	L	215
5	1226N	Napromek - Czerlin - Jagodziny	L	1317
6	1253N	Rychnowo – Pacóltowo – Zybułtowo – Wierzbowo – Kłęczkowo - Komorniki	L	2390
7	1255N	Dąbrówno - Tuczki - Płośnia - Gródkki	L	4485
8	1957N	dr W 537 - Jagodziny - Elgnowo	L	7815

<i>LP.</i>	<i>Numer drogi powiatowej</i>	<i>Przebieg drogi powiatowej</i>	<i>Klasa</i>	<i>Długość</i>
9	1258N	Elgnowo - dr P 1257N	L	4457
10	1259N	dr P 1257N - Samin - Leszcz - dr W 542	L	13773
11	1261N	Frygnowo - Łodwigowo - dr P 1264N	L	7305
12	1263N	Brzeźno Mazurskie - Grzybiny - Myślęta - Turza Wlk.	L	1905
13	1264N	Leszcz - Jankowice - Rączki - Moczysko	L	7553
14	1266N	Samin - Stębark	L	1691
15	1267N	Wierzbica - Gutowo - Rybno	L	5495

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://powiatostroda.lp-portal.pl/#>

- ❖ drogi gminne – stanowiące uzupełniający układ drogowy gminy, o znaczeniu lokalnym służące miejscowym potrzebom.

Drogi asfaltowe na terenie Gminy Dąbrówno stanowią 6,2% wszystkich dróg. Pozostałe odcinki dróg pokryte są nawierzchnią brukową (kostka betonowa lub kamienna – 3 km) oraz gruntową wzmocnioną i naturalną (78,6 km).

Drogi gminne jedynie na większości ulic zlokalizowanych w Dąbrównie oraz niewielkich odcinkach przebiegających przez wsie Samin, Wierzbica, Gardyny, Marwałd, Wądzyn, Ostrowite posiadają nawierzchnie utwardzone (bitumiczne lub z kostki betonowej). Pozostałe drogi gminne (przeważnie gruntowe) powinny być w miarę możliwości modernizowane, w szczególności poprzez ich utwardzanie.

Na terenie Dąbrówna w ciągach ulic są wykonane chodniki z kostki Polbruk na podbudowie cementowo – piaskowej i warstwie ubitego betonu. Szerokość chodników wynosi od 1,20 do 1,50 m. Budowa chodników przy drogach wojewódzkich i powiatowych jest realizowana w porozumieniu z Urzędem Gminy.

Parkingi są zlokalizowane: w Dąbrównie - przy kościele i przy bożnicy, w Marwałdzie - przy przystanku PKS.

9.2 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

9.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA

Gmina Dąbrówno jest zaopatrywana w wodę układem sieci magistralnych i rozdzielczych wyposażonych w niezbędne oprzyrządowanie, w tym: zasuwy, hydranty przeciwpożarowe, odwadniacze i odpowietrzacze. Wchodzące w ich skład wodociągi są wyposażone w ujęcia wody, stacje uzdatniania wody i sieć rozprowadzającą. Na obszarze gminy zarówno do celów komunalnych jak i gospodarczych wodę pozyskuje się głównie z ujęć podziemnych (studnie głębinowe).

Tabela 38. Sieć wodociągowa w gminie Dąbrówno w latach 2015-2021

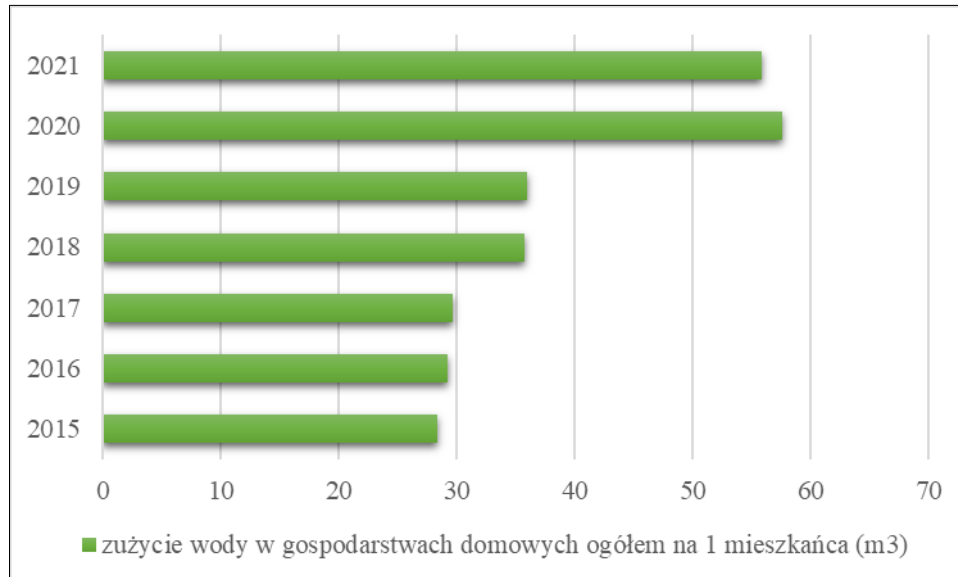
Nazwa	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej [%]	94,2	94,2	94,2	98,9	98,9	98,9	98,0
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	96,5	96,5	96,0	96,0	96,0	96,1	96,1
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	95,2	95,2	95,0	95,2	95,2	95,2	95,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	4 193	4 184	4 145	4 121	4 077	4 033	4 018
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	873	877	839	860	869	879	894

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Łączna długość sieci wodociągowej w gminie Dąbrówno w 2021 r. wyniosła 96,1 km. Do sieci wodociągowej podłączonych było 98% budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci wodociągowej korzystało 4018 mieszkańców Gminy.

Na przestrzeni analizowanych lat 2015-2021 zauważalny jest wzrost udziału budynków podłączonych do wodociągowej i związana z tym liczba przyłączy, przy czym liczba korzystających z sieci wodociągowej osób spadał, co świadczy o tzw. „rozgęszczeniu” ludności i związane jest ze spadkiem liczby osób przypadających na 1 mieszkanie.

Wykres 24. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w latach 2015-2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

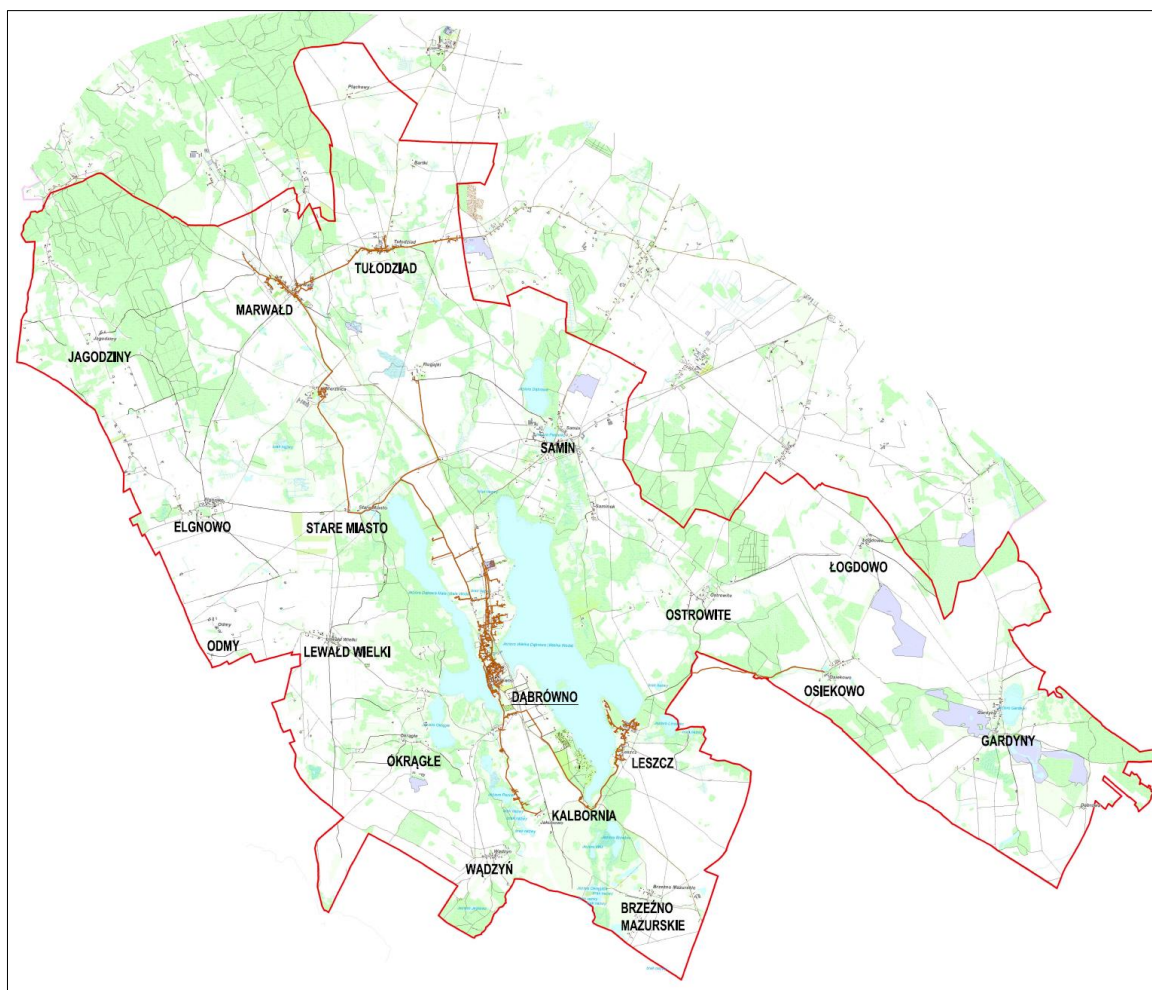
Wykres przedstawia poziom zużycia wody (m3) w gminie w latach 2015-2021. Z danych wynika, że w ostatnich dwóch latach wzrosło o ponad 35% zużycie wody w porównaniu do 2019 roku i prawie o 50% w porównaniu do 2015 roku.

9.2.2 SIĘĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Na terenie Gminy Dąbrówno funkcjonuje jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu Bioblok BIS-600 o docelowej przepustowości 600 m³/dobę. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w miejscowości Dąbrówno, przy ul. Przemysłowej. Oczyszczalnia ścieków przyjmuje ścieki poprzez urządzenia kanalizacyjne z 9 miejscowości położonych w aglomeracji – Dąbrówno, Marwałd Tułodzjad, Wierzbica, Kalbornia, Leszcz, Jabłonowo, Jakubowo, Stare Miasto. Oczyszczalnia zaspokaja obecne i planowane potrzeby gminy w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków.

Rysunek 7. Sieć kanalizacji sanitarnej.

Źródło: opracowanie własne

Według danych GUS na 2021 rok 59,9% mieszkańców gminy Dąbrówno podłączonych było do sieci kanalizacyjnej.

Tabela 39. Sieć kanalizacyjna w gminie Dąbrówno w latach 2015-2021

Nazwa	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych</i>	58,4	58,1	56,9	59,7	59,7	59,7	58,7
<i>długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]</i>	42,8	42,8	43,0	43,0	43,0	96,1	96,1
<i>korzystający z instalacji w % ogółu ludności</i>	59,9	59,9	58,1	58,3	59,2	59,8	59,9
<i>ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej</i>	2 638	2 631	2 536	2 526	2 537	2 531	2 527
<i>ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną</i>	39,7	41,4	50	62,3	62,5	67	69
<i>przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]</i>	538	538	498	502	521	532	536
<i>ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w relacji do ludności korzystającej z sieci wodociągowej</i>	59,9	59,9	58,1	58,3	59,2	59,8	59,9

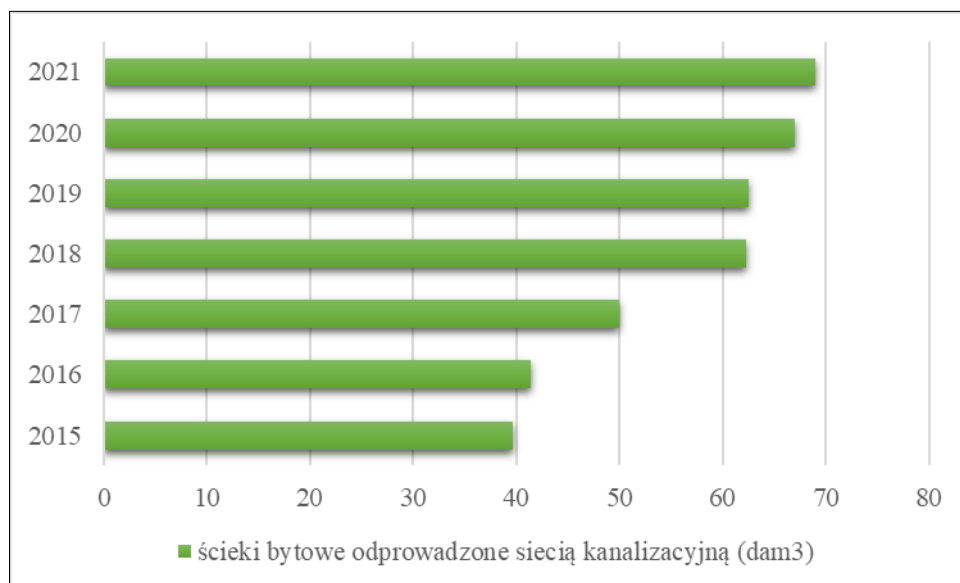
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

Łączna długość sieci kanalizacyjnej w gminie Dąbrówno w 2021 r. wyniosła 96,1 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych było 58,7% budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 2 527 mieszkańców Gminy.

Na przestrzeni analizowanych lat 2015-2021 zauważalny jest wzrost liczby przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego. Udział korzystających z sieci kanalizacyjnej w liczbie ludności gminy w analizowanym okresie zmieniał się nieznacznie. W 2021 roku udział ten wynosił 59,9% tak samo jak w 2016 roku. Najniższy wskaźnik wystąpił w 2017 roku i wynosił 58,1%.

Wykres 25. Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam³) w latach 2015-2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://stat.gov.pl/>

W latach 2015 – 2021 nastąpił wzrost wyprodukowanych ścieków bytowych w gminie. W porównaniu do pierwszego roku analizy, w 2021 roku odprowadzono o 42,5% ścieków więcej.

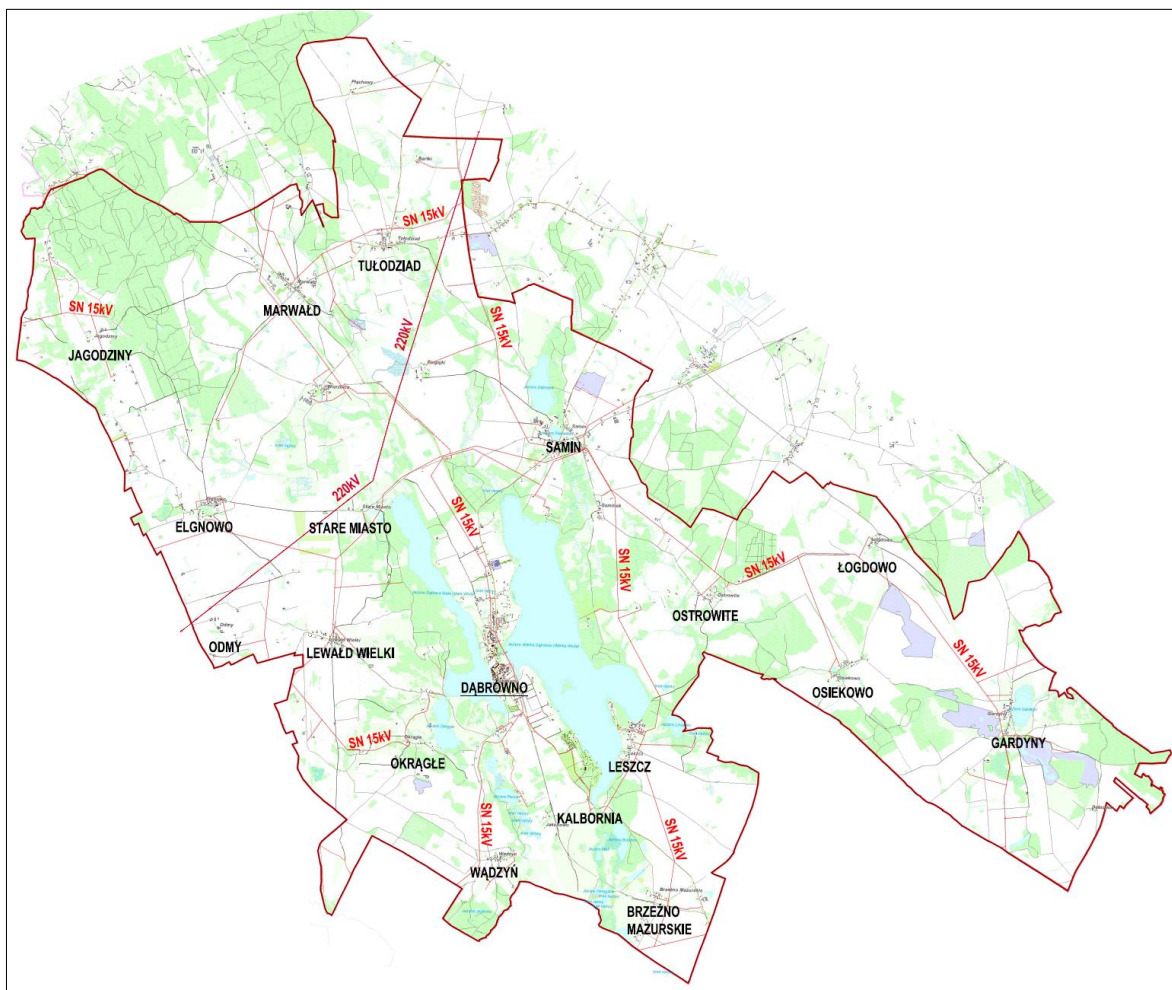
9.2.3 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Na terenie gminy Dąbrówno znajdują się następujące sieci elektroenergetyczne:

- ✧ napowietrzna elektroenergetyczna linia przesyłowa o napięciu 220kV relacji Olsztyn I – Włocławek Azoty,
- ✧ linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV,
- ✧ linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4kV.

Rysunek 8. Linie elektroenergetyczne.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek powyżej przedstawia lokalizację napowietrznej linii elektroenergetycznej o napięciu 220kV oraz linii elektroenergetycznych SN 15kV.

W obszarze gminy Dąbrówno dostawa energii elektrycznej odbywa się siecią średniego napięcia i liniami SN15kV zasilanymi ze stacji 110/15kV położonymi w Olsztynku, Ostródzie i Nidzicy. Podstawowe znaczenie ma węzeł 15/15kV PZ Samin. Sieć średniego napięcia zasila poszczególne stacje 15/0,4kV oraz sieć linii niskiego napięcia 0,4kV.

9.2.4 SIEĆ GAZOWA

Według danych Polskiej Spółki Gazownictwa na terenie gminy Dąbrówno nie występuje sieć gazowa. Obecnie mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania jedynie z gazu butlowego propan-butan poprzez punkty dystrybucji zlokalizowane na terenie gminy. W perspektywie zakłada się możliwość przystąpienia do gazyfikacji gminy. Gazyfikacja gminy jest możliwa tylko od strony Pawłowa poprzez gminę Grunwald.

9.2.5 SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA

Gmina Dąbrówno jest skomunikowana poprzez sieć telekomunikacyjną stacjonarną, ale przede wszystkim dzięki telefonii komórkowej. Obecna technologia umożliwia użytkownikom m.in.: niezwykle szybki, jak na sieci radiowe, dostęp do Internetu, zindywidualizowaną telefonię, dostęp do nowoczesnych serwisów z multimediami.

9.2.6 GOSPODAROWANIE ODPADAMI

Na terenie Gminy Dąbrówno nie ma składowiska odpadów. Odpady komunalne i komunalno-podobne składowane są na wysypisku w Rudnie. Gmina jest członkiem Związku Gmin „Czyste Środowisko”, do którego należy 19 gmin.

W celu oczyszczenia Gminy Dąbrówno z niebezpiecznego odpadu zawierającego azbest, uchwałą Nr XXIV/212/13 z dnia 14 lutego 2013r. Rada Gminy Dąbrówno przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Dąbrówno” na lata 2012- 2032. Ze względu na zagrożenie, jakie stwarzają te wyroby, powinny zostać usunięte z wszystkich obiektów budowlanych z terenu gminy, do końca 2032 roku.

9.2.7 CIEPŁOWNICTWO

Na terenie gminy gospodarka ciepła opiera się na kotłowniach lokalnych i indywidualnych, które wykorzystują przede wszystkim paliwa stałe, rzadziej olej opałowy. Węgiel kamienny jako podstawowe paliwo stosowany jest przez większość mieszkańców i zakładów produkcyjnych. Kotłownie opalane węglem są często w dużym stopniu wyeksploatowane i stanowią tym samym istotne źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Stan techniczny kotłowni jest bardzo zróżnicowany.

Duża część sieci ciepłowniczej została zbudowana wiele lat temu, z wykorzystaniem dziś już przestarzałych technologii i materiałów izolacyjnych, których jakość i stan decydują w głównej mierze o wysokości strat ciepła podczas przesyłania.

10 WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Dąbrówno zidentyfikowano następujące obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- ✧ na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916) prawne formy ochrony przyrody – pkt. 4.10. Studium;
- ✧ na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840 z późn. zm.) prawne formy ochrony zabytków – pkt. 5 studium;

- ✧ na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2409 z późn. zm.): grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I – III to najbardziej urodzajne gleby, dla których wskazane jest użytkowanie rolnicze. Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (sporządzanym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Zmiany przeznaczenia gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa oraz pozostałych gruntów leśnych dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (sporządzanym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej;
- ✧ na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1072 z późn. zm.) – udokumentowane złoża surowców - pkt. 4.6 Studium.

11 WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Gmina Dąbrówno nie posiada kompleksowego opracowania obszarów zagrożonych ruchami osuwiskowymi. Na podstawie Mapy Geośrodowiskowej Polski przedstawiono, że na terenie gminy Dąbrówno występują osuwiska i obszary o predyspozycjach do powstawania osuwisk. Ze względu na niewielkie rozmiary nie zostały zaznaczone na mapie.

12 WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie gminy Dąbrówno znajdują się udokumentowane złoża kopalin – więcej informacji w pkt. 4.5 Studium.

Informacje na temat wód podziemnych w gminie znajdują się w pkt. 4.6 Studium.

Na terenie gminy Dąbrówno nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13 WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Pojęcie obszaru górniczego i terenu górniczego definiuje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2022 r., poz. 1072 z późn. zm.). W myśl art. 6 przywołanego aktu prawnego:

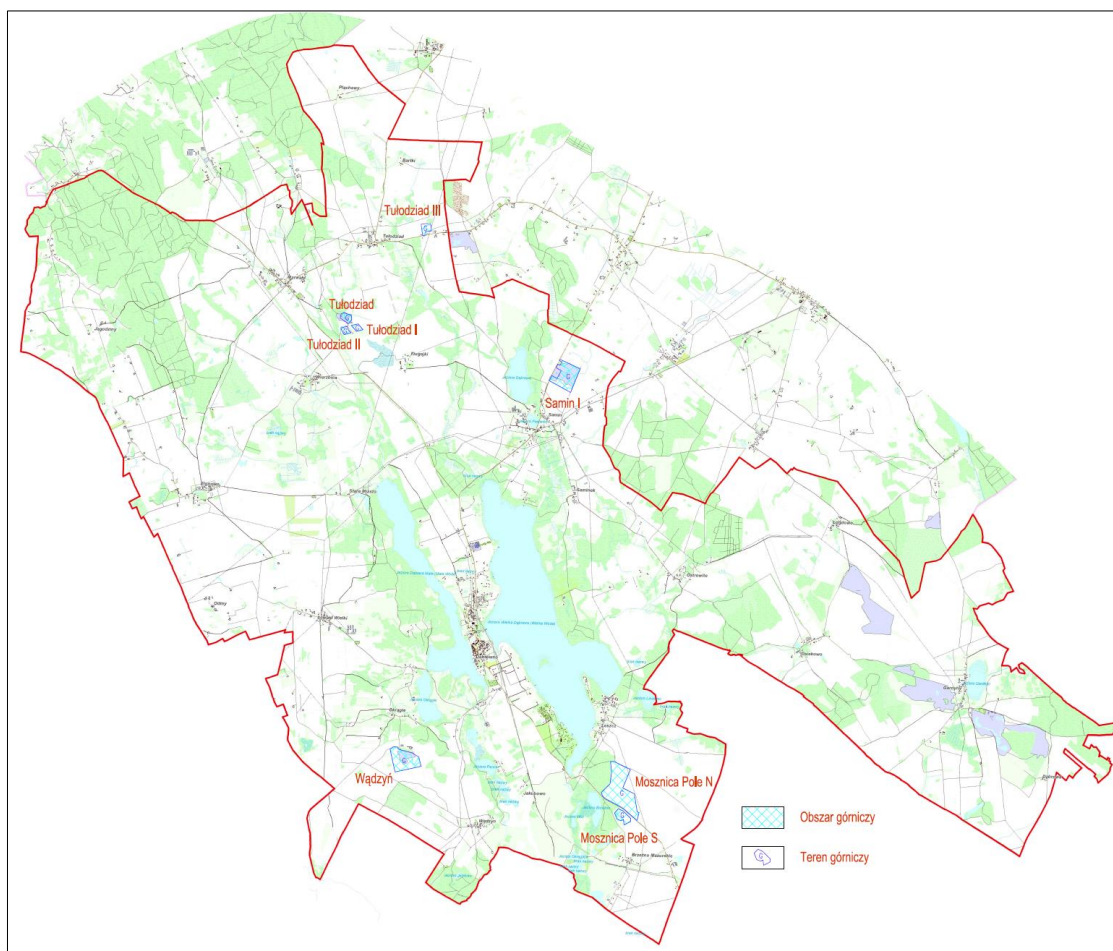

- ❖ obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji;
- ❖ terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Na terenie gminy Dąbrówno wyznaczone są tereny górnicze i obszary górnicze (Rys. 8):

- ❖ Tułodziad,
- ❖ Tułodziad I,
- ❖ Tułodziad II,
- ❖ Tułodziad III,
- ❖ Samin I,
- ❖ Wądryń,
- ❖ Mosznica pole S,
- ❖ Mosznica pole N.

Rysunek 9. Lokalizacja terenów i obszarów górniczych.

Źródło: opracowanie własne

14 ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, z zakresu infrastruktury technicznej, należeć będą:

- ✧ przebudowa drogi krajowej DK 53 Leleszki – Jęcznik do parametrów 2+1. „Kontrakt Terytorialny dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego” – Uchwała Nr 225 Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie zatwierdzenia Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego (M.P. z 2004 r. poz. 1070). Aneks Nr 2 do Kontraktu Terytorialnego, Uchwała Nr 65 Rady Ministrów z dnia 5 maja 2017 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko – Mazurskiego;
- ✧ prace na linii kolejowej nr 219 na odcinku Ełk – Dąbrówno (projekt o znaczeniu makroregionalnym) - „Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku” – Infrastruktura kolejowa zarządzana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Minister Infrastruktury i Budownictwa – Listopad 2016 r. Załącznik do Uchwały Rady Ministrów Nr 144/2016 z dnia 23 listopada 2016 r.;
- ✧ budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej - „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych” – Załącznik nr 2 – Wykaz aglomeracji oraz przedsięwzięć ujętych w aktualizacji programu, w dniu 31 lipca 2017 r. Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2017).

15 WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

W świetle art. 16 pkt. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 z późn. zm.) przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

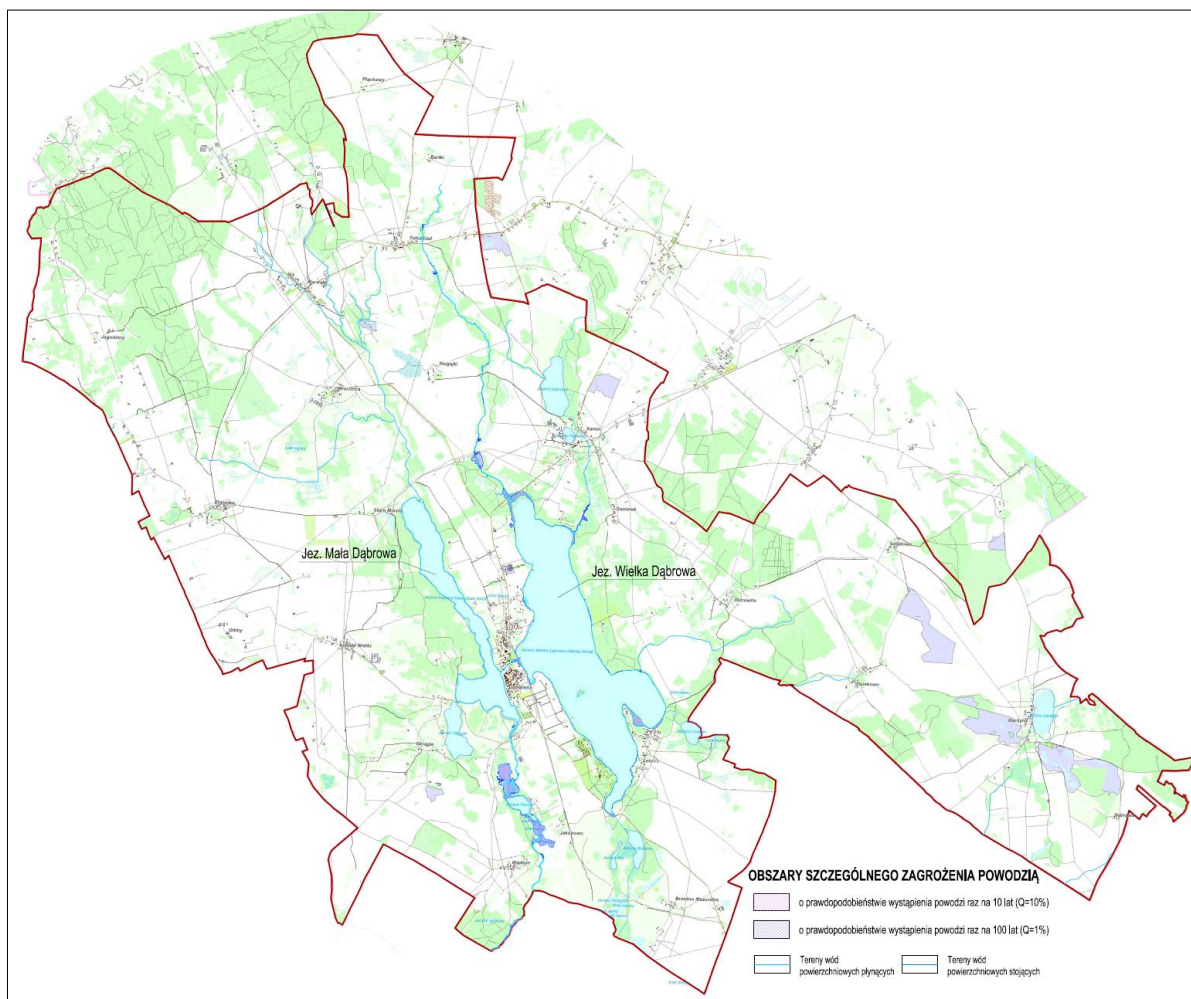
- ✧ obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- ✧ obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- ✧ obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 244 przytoczonej ustawy (*Wyspy, przymuliska oraz odsypy żwirowe, powstałe w sposób naturalny na gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi, stanowią własność właściciela tych gruntów*), stanowiące działki ewidencyjne;
- ✧ pas techniczny.

Na podstawie analizy ustaleń map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej (tj. dla obszarów, dla których nie zostały opracowane mapy zagrożenia powodziowego) stwierdza się, czy na obszarze objętym opracowaniem występują

obszary zagrożone powodzią. Na podstawie map zagrożenia powodziowego opracowanych w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB, ustalono, że na terenie gminy Dąbrówno znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%) oraz średnie, wynoszące raz na 100 lat (Q1%).

Rysunek 10. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Źródło: opracowanie własne